

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

Additio Bvllarvm, Quæ ad materiam de Immunitate spectant, iuxta seriem
Summorum Pontificum, qui de ea aliquid sanxerunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

ADDITIO BULLARVM, QVÆ AD MATERIAM

de Immunitate spectant, iuxta seriem Summorum Pontificum
qui de ea aliquid sanxerunt.

PAULI II. BULLA II.

De his quæ observare debent Iudices
à Sede Apostolica delegati, in causis
alienationum bonorum
Ecclesiasticorum.

*Facultatem hanc causas delegandi abstulit omnibus Sedis
Apost. Officialibus Pius V. ut infra in eius const. 69.
Volentes.*

De materia alienationum, dicam hic infra in const. 5.
Ambitiosæ.

PAVLVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.

Causa const.

CVM in omnibus iudiciis sit rectitudo iustitiæ, & conscientiæ puritas observanda, id multò magis in concessionibus alienationum rerum Ecclesiasticarum conuenit observari, in quibus de Christi patrimonio, & dispensatione pauperum, non de proprio cuiusque peculio agitur, vel tractatur. Quapropter oportet vt in examinandis huiusmodi alienationum causis, quæ à Sede Apostolica in forma, si in euidenter utilitatem cedant, oneratis Ecclesiasticorum Iudicum conscientijs delegantur, nihil fauor usurpet, nihil timor extorqueat, nulla expectatio præmij iustitiam, conscientiamque subuertat.

*Iudices delegati causarum eiusmodi alienationum curent
hic expressa.*

§. 1. Monemus igitur, & sub interminatione diuini iudicij omnibus Commissariis, & delegatis huiusmodi districtè præcipimus, vt cautè, & diligenter attendant causas in literis Apostolicis per supplicationes expressas, illasque sollicitè examinent, atque discuteant, testes, & probationes super narratorum veritate recipiant, & solum Deum præ oculis habentes, omni timore, aut fauore deposito, Ecclesiarum indemnitatibus consulant, nec in læsionem, aut detrimentum earum decretum quomodolibet interponant.

Contraueniens penas hic descriptas incurrit.

§. 2. Si quis autem Commissarius, vel delegatus conscientiæ suæ prodigus, in grauiam, aut detrimentum Ecclesiæ, per gratiam, aut timorem, vel sordes alienationi consenserit, aut decretum, vel auctorita-

Thom. Delbene de Immun. Eccl. Pars II.

tem interposuerit, inferior quidem Episcopo sententiam excommunicationis incurrat, Episcopus verò, aut Superior, ab executione officij per annum nouerit se suspensum, ad æstimationem detrimenti Ecclesiæ illati nihilominus condemnandus, sciturus, quod si suspensione durante damnabiliter ingesserit se in diuinis, irregularitatis laqueo se inuoluerit, à quo non nisi per summum Pontificem poterit liberari.

Complices quoque in eas incidunt.

§. 3. Is verò, qui dolo, vel fraude, aut scienter in detrimentum Ecclesiarum alienationem fieri procurauerit, aut per sordes, vel impressionem alienationis decretum extorserit, similem sententiam excommunicationis incurrit, à qua non nisi per Romanum Pontificem possit absolui, ad restitutionem nihilominus rerum alienatarum cum fructibus quandocumque de præmissis constiterit, condemnandus.

In commissionibus hoc Stat. inferatur.

§. 4. Volumus autem, quod Legati, & Commissarii prædicti de poenis constitutionis nostræ specificè moneantur, & in quibuscumque literis, & commissionibus huiusmodi hoc statutum nostrum inferatur.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1465, 5. Id. Maij, Pontif. nostri anno primo.

PAULI II. B. V.

Prohibitio alienandi bona Ecclesiastica, aut illa ultra triennium locandi.

Hæc bulla est inter extraneas communes, sed hæc eam posui, quia in iudiciis quotidie offertur. Et ut tibi dicam, quod circa locationes huiusmodi extat Conc. Trid. sess. 24. cap. 11. Et quoad alienationes habes etiam sup. const. 1. Leon. I. Occasio, & infra Paul. IV. constitut. 2. In iunctum, & Pij. V. const. 69. Volentes, & aliam const. 98. Et si de singulis. Quo verò ad indices huiusmodi alienationum habes hic sup. constitut. 2. Cum in omnibus.

PAVLVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Ambitiosæ cupiditati, illorum præcipuè qui diuinis & humanis affectatibus, damnatione postposita,

B b

immobiliæ

immobilia & pretiosa mobilia Deo dicata, ex quibus Ecclesiae, Monasteria & pia loca reguntur, illustrantur, quae & eorum ministri sibi alimoniam vendicant, prophanis vltibus applicare, aut cum maximo illorum, ac diuini cultus detrimento exquisitis medijs vsurpare praesumunt, occurrere cupientes.

Prohibitio alienandi.

§. 1. Omnium rerum & bonorum Ecclesiasticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipsorum dominium, concessionem, hypothecam, locationem, & conductionem ultra triennium, necnon infeudationem vel contractum emphyteuticum, praeterquam in casibus à iure permissis, ac de rebus & bonis in emphyteusum ab antiquo concedi solitis, & tunc cum Ecclesiarum euidentis utilitate, ac de fructibus & bonis quae seruando seruari non possunt, pro instantis temporis exigentia, hac perpetuò valitura constitutione fieri prohibemus.

Innouatio constit. Praedecessorum.

§. 2. Praedecessorum nostrorum constitutionibus, prohibitionibus & decretis alijs super hoc editis, quae tenere praesentium innouamus, in suo nihilominus robore permansuris.

Recessio alienationum aliter fiendarum, cum alijs poenis.

§. 3. Si quis contra huius nostrae prohibitionis sententiam de bonis & rebus eisdem quicquam alienare praesumpserit, alienatio, hypotheca, concessio, locatio, conductio, & infeudatio huiusmodi nullius omnino sit roboris vel momenti, & tam qui alienat, quam is qui alienatas res & bona praedicta receperit, sententiam excommunicationis incurrat, alimanti verò bona Ecclesiarum, Monasteriorum, locorumque piorum quorumlibet inconsulto Romano Pontifice, aut contra praesentis constitutionis tenorem, si Pontificali, vel Abbatiati praesulgeat dignitate, ingressus Ecclesiae sit penitus interdictus: & si per sex menses immediatè sequentes sub interdicto huiusmodi, animo (quod absit) perseuerauerit indurato, lapsis mensibus eisdem à regimine & administratione suae Ecclesiae vel monasterij cui praesidet, in spiritualibus & temporalibus sit eo ipso suspensus. Inferiores verò Praelati commendatarij, & alij Ecclesiarum Rectores beneficiati, vel administrationem quomodolibet obtinentes, Prioratibus, praepositis, praepositaribus, dignitatibus, personatibus administrationibus, officiis, Canonicatibus praebendis, aliisque Ecclesiasticis cum cura & sine cura, secularibus & regularibus beneficiis, quorum res & bona alienarunt dumtaxat, ipso facto priuati existant, illaque absque declaratione aliqua vacare censeantur, possintque per locorum Ordinarios vel alios ad quos eorum collatio pertinet, personis idoneis (illis exceptis quae propterea priuata fuerint) liberè de iure conferri, nisi aliàs dispositione Apostolicae Sedis sint specialiter aut generaliter reseruata, & nihilominus alienatae res & bona huiusmodi ad Ecclesias, Monasteria & loca pia, ad quae ante alienationem huiusmodi pertinebant, liberè reuertantur. Nulli, &c.

Dat. Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, Kal. Martij, Pont. nostri Anno quarto.

P I I V. B. V I I I.

De clausura & numero Monialium cuiuscunque Ordinis, & poenis earumdem absque licentia Superiorum, ex causa magni incendij, vel infirmitatis leprae, vel epidemiae tantummodo eis concedenda, è Monaste-

rijs egredientium, concomitantiumque & receptantium, ac Superiorum aliter eis licentiam concedentium. Necnon de elemosynis pro ipsarum Monialium subuentione colligendis.

Quoad clausuram habes etiam infra Greg. X I I I. const. 28. Vbi gratiae, & Pauli V. const. 74. Monialium. Et quoad elemosynas vide etiam eiusdem Greg. bullam 8. Deo factis. Et const. Bonif. V I I I. hic citatam, videre est in tit. de Stat. Reg. in 6. Decretumque Conc. Trid. in sess. 25. cap. 5.

Quoad verò consensus Monialium, sine quo mulieres seculares licentis Monasteria ingrediendi vti non possent, vt illis vti valeant, declarauit quod de cetero expresse, capitulariter, & per secreta suffragia haberi debeat, S. D. N. Urban. V I I I. const. 29. Sacrosanctum stem. 4.

P I V S E P I S C O P V S.

Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circa pastoralis officij nobis, meritis licet imparibus, desuper commissi curam, quantum nobis ex alto permittitur inuigilantes, assidue ad ea, per quae singulis erroribus, & excessibus obuiatur, ac personis quibuscumque, praesertim feminei sexus virginitatem suam Altissimo vouentibus, sub religionis iugo Christo Saluatori in castitatis holocausto famulari affectantibus, à semita iustitiae & honestatis declinantibus, ne quidquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularibus ponat honestatis gloriae maculam, & diuinam meritò possit offendere Maiestatem, opportunè succurritur, libenter intendimus, ac in his nostrae vigilantiae partes propensius impartimur, prout id in domino salubriter expedire conspiciamus.

Moniales tacite vel expresse Religionem professae clausuram seruent.

§. 1. Hac igitur perpetuò valitura constitutione, inherentes etiam constitutioni fel. rec. Bonifacij Papae V I I I. praedecessoris nostri, quae incipit, *Periculoso*, & decretis Conc. Trid. super clausura Monialium editis, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, atque perpetuò decernimus, vniuersas & singulas moniales, praesentes atque futuras, cuiuscunque Religionis, Ordinis vel militiarum, etiam si Hierosolymitanæ sint, quae vel iam receptae sint, vel in posterum in quibusvis Monasteriis, seu domibus recipiuntur, & tacite, vel expresse religionem professae, etiam si conuersae, aut quocumque alio nomine appellantur, etiam si ex institutis, vel foundationibus earum regulae ad clausuram non teneantur, nec vquam in earum Monasteriis, seu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea seruata non fuerit, sub perpetua in suis monasteriis, seu domibus debere de cetero permanere clausura, iuxta formam dictae constitutionis fel. rec. Bonifacij Papae V I I I. praedecessoris nostri, quae incipit, *Periculoso*, in sacro Conc. Trid. approbatam, & innouatam, quam nos auctoritate praefata etiam approbamus & innouamus in omnibus & per omnia, ac illam districte obseruari mandamus.

Inobedientes coarcentur per Ordinarios.

§. 2. Quod si aliquae moniales forsitan reperiantur, quae consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel foundatione regulae suae fretae animo obstinato huic clausurae resistant, aut quoquo modo reluctentur, Ordinarij vnà cum superioribus earum, omnibus iuris & facti remedijs compellant easdem tanquam

quam rebelles & incorrigibiles ad præcisè subeundum dictam clausuram, & perpetuò obleruandum.

Tertiaria si solenne votum emisierint, clausura subiiciantur, sin autem per Ordinarios ad clausuram suadeantur.

§. 3. Mulieres quoque quæ Tertiariæ, seu de pœnitentia dicuntur, cuiuscumque fuerint Ordinis, in congregatione viuentes, si & ipsæ professæ fuerint, ita vt solenne votum emisierint, ad clausuram præcisè, vt præmittitur, & ipsæ teneantur: quod si votum solenne non emisierint, Ordinarij vna cum superioribus earum hortentur, & persuadere studeant, vt illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem & professionem eidem clausuræ se subiiciant: quod si recusauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint scandalosè viuere, seuerissime puniantur.

Et volentes sine clausura & professione viuere, non recipiantur in aliqua Religione seu Congreg.

§. 4. Cæteris autem omnibus sic absque emissionem professionis, & clausura viuere omnino volentibus interdiciamus, & perpetuò prohibemus, ne in futurum vllam aliam prorsus in suum Ordinem, Religionem, Congregationemve recipiant. Quod si contra huiusmodi hanc nostram prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad sic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaslibet professiones & receptiones irritas facimus, & annullamus.

Elemosynæ pro monialibus colligantur per Conuersas, aut per Professas habitantes prope monasteria, ætatis annor. 40.

§. 5. Porro ne moniales, vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clausuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earum necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, sed vt eis opportune consulatur, auctoritate Apostolica præfata statuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinariis & Superioribus earum, vt curent colligi fidelium elemosynas per cōuersas, quæ non sint professæ, vel si professæ fuerint, sint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguas, extra tamen monasterium degant, & non ingrediantur clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus ex earum constitutionibus permissis, & de earum domibus exire non possint pro huiusmodi elemosynis colligendis, nisi de licentia Ordinarij vel earum Superiorum.

Conuersæ professæ de cetero non recipiantur. Hoc declarauit Greg. XIII. cit. in rub.

§. 6. Et de cetero nullæ aliæ conuersæ professæ recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum vel Prælatorum possint; quod si aduersus hanc nostram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita & inanis sit, prout ex tunc irritam facimus, & annullamus.

Monialium recipiendarum numerus reguletur iuxta redditus Monasteriorum. Quod habes in Conc.

Trid. sess. 25. c. 3.

§. 7. Quod si prædicto modo necessitatibus monialium & mulierum Tertiariarum prædictarum succuri sufficienter non poterit, mandamus ipsis Ordinariis, & Superioribus earum, vt ipsi prouideant de alijs personis pijs, & Deo deuotis, quæ fidelium elemosynas colligant, vel alias eo meliori & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipsarum monialium, & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum & Superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire videbitur, prouideatur, & succurratur. Et ne propter monialium numerum excessuum clausuræ observatio violetur, inhaerentes etiam similiter dispositioni dictæ constitutionis Bonifacij, & Conc. Trid. decreto, monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis districtè in-

Thom. Delbene de Immun. Eccl. Pars I I.

hibendo præcipimus & mandamus, ne plures in earum Monasteriis recipiant & admittant, siue recipi & admitti permittant, quàm ex proprijs redditibus ipsorum monasteriorum, vel consuetis elemosynis commodè sustentari possint.

Executorum deputatio.

§. 8. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, vniuersis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis & Episcopis, quatenus in Ciuitatibus, & diocesis proprijs præsentibus nostras literas publicari faciant, ac in monasteriis monialium sibi ordinario iure subiectis, in ijs verò quæ ad Romanam mediocrè, vel immediatè spectant Ecclesiam, Sedis Apostolicæ auctoritate vnà cum Superioribus eorumdem monasteriorum clausuram, vt præmittitur, quamprimum potuerint seruari procurent. Contradictores atque rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Ac vt hoc tam salutare decretum facilius obseruetur, omnes Principes seculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordiæ D. N. Iesu Christi, eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs monialium Superioribus assistant, ac suum fauorem & auxilium præstent, ac impediētes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Clausula derogatoria.

§. 9. Præmissis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apostolicam approbatis & confirmatis, priuilegijs quoque indultis & literis Apost. etiam in fundatione, & institutione eisdem Monasteriis, vel domibus, & Monialibus, sub quibuscumque verborum formis, & clausulis irritantibus, & alijs decretis quibuscumque concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro sufficienter expressis habentes, quoad effectum validitatis nostræ constitutionis tantum derogamus & cōtrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel diuissim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, aut suspensi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Ordinarij in his procedant, etiam in locis exemptis.

§. 10. Per hoc autem in monasteriis exemptis Ordinarij locorum quoad alia nullam sibi credant iurisdictionem vel potestatem aliquatenus eis attributam.

Inssio publicandi.

§. 11. Volumus autem quod præsentibus literæ ad valuas Basilicæ B. Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter constitutiones extraneas perpetuò valituras conscribantur.

Exemplorum fides.

§. 12. Et quia difficile foret præsentibus ad singula quæcumque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides vbicumque adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1566. 4. Kal. Junij Pontificatus nostri anno primo.

Sequitur declaratio dictæ Bullæ.

P I V S E P I S C O P V S, &c.

Exordium.

DEcori & honestati omnium sanctimonialium, quarum Iesus Christus Dominus noster sponsus est, ut in puritate & castitate superædificantes, in ipso feliciter inhabitare valeant, consulentes, ea quæ illarum existimationi detrahere possent, decet nos consultò submouere.

Causa huius constituit.

§. 1. Sanè periculo & scandalo plena res est, ac regulari obseruantia vehementer aduersatur, sanctimoniales aliquando parentes, fratres, sorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon Monasteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis subiecta visitandi, aut infirmitatis causa, aliove prætextu à Monasteriis exire & per secularium personarum domus discurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honestatis, & pudicitie decus in discrimen committunt.

Monialium à clausura exeuntium absque licentia, &c. pœna.

§. 2. Vnde nos malo huic pro nostro Pastoralis officij debito salubriter occurrere volentes, inhaerentes etiam decreto sacri Conc. Trid. de clausura Monialium disponenti, ac aliis nostris literis super huiusmodi clausura editis adicientes, volumus, facimus, & ordinamus nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumve Monialium, etiam Carthusiensium, Cisterciensium, S. Benedicti & Mendicantium & quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militarium, ac statuum, graduum & conditionum, dignitatum, ac præminentiarum existentium, etiam infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve consanguineorum visitandorum, aliave occasione & prætextu, nisi ex causa magni incendij, vel infirmitatis, præter alios Ordinum Superiores quibus cura Monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si prædicta Monasteria ab Episcoporum & Ordinarium iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita & expresse in scriptis approbata sit, à Monasteriis præfatis exire, sed nec in prædictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere. Aliter autem quàm, ut præferatur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocumque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas, aut seculares, vel Ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis maioris latæ sententiæ vinculo statim eo ipso absque aliqua declaratione subiaccere, à quo præterquam à Rom. Pont. nisi in mortis articulo absolui nequeant: & insuper tam egressas, quam præfidentes, & alios Superiores prædictos eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & administrationibus, pereas & eos, tunc obtentis priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles reddimus.

Licentia aliter concedentium, & eorum pœna. Hoc ampliat Greg. XIII. in cit. rubr.

§. 3. Necnon licentias & facultates, seu indulta & privilegia exeundi à Monasteriis, & extra illa standi, à nobis, seu alio Romano Pontifice prædecessore nostro, ac Sedis Apostolicæ Nunciis, & Legatis, etiam de latere, ac Maiore Pœnitentiario, aut Ordinum

prædictorum Superioribus, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis rebus, præfatis, mentis attestatiuis, etiam nouam gratiam, & datam concernentibus, aliisque efficacioribus ac insolitis clausulis, irritantibusque & aliis dectetis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon S. R. E. Cardinaliū intuitu & contemplatione, ac instantia, vel aliàs quomodolibet concessa (quæ prorsus abolemus) ac literas desuper confectas, & in posterum concedendas, & faciendas, nullas, & inuvalidas, nulliusque roboris ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris suffragari posse.

Decretum irritans.

§. 4. Et ita per quoscumque Iudices & Commissarios, quauis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuiilibet aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane quidquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Deputatio & facultates executorum huius const. & Conc. Trid. prædicti.

§. 5. Mandantes vniuersis & singulis Venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per se vel alium, seu alios præfatos literas in Ciuitatibus & diocesis propriis quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon præfatum decretum ipsius Concilij, quod incipit *Bonifacii VIII.* diligenter & inuolubiliter sub censuris Ecclesiasticis, aliisque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis obseruent & obseruari faciant & procurent. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes etiam aliis pœnis auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis seruatis processibus pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, vel interdictum Ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter vel diuim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Aliis Apostolicis constitutionibus & iuribus de huiusmodi clausura disponentibus, nihilominus in suo robore duraturis.

Fides transumptorum.

§. 7. Cæterum volumus quod præfentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides vbique terrarum, tam in iudicio, quàm extra adhibeatur, quæ eisdem præfentibus adhibetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1570. Kal. Februarij, Pontific. nostri anno 5.

Publicatio.

Anno à natiuitate D. 1570. indictione 13. die vero 27. mensis Febr. Pont. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa V. anno eius 5. retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt Roma ad vultus Cancell. Apostolicæ, & in acie Campi

*Campi Flora, ut moris est, per nos Ioannem Guerre-
rum, & Christianum de Monte, pralibati S. D. N. Pa-
pa Curs.*

Antonius Clerici Mag. Curs.

PIVS V. B. XXXV.

Prohibitio alienandi & infeudandi Ciuitates
& loca S. R. E. vel de eorum alienationibus
& infeudationibus tractandiquouis prætex-
tu, etiam euidentis utilitatis.

*Hac prohibitio ab omnibus successoribus confirmata
fuit initio Pontificatus, ut in eorum bullis, quas
omnes tanquam simpliciter confirmatorias prætermi-
si. Quinimodò extensa est à Greg. XIII. ut nota-
ui in eius const. 3. Inter: & à Sixto V. ut pariter no-
taui in eius const. 26. Quanta: ac ab Innoc. IX. in
const. 1. Quæ: ubi aliarum alienationum materias in-
dicabo. Et iterum ampliata fuit à Clem. VIII. in
const. 1. Ad Romani. Qui Clemens huic bulla Du-
catum Ferrariae mox ad Sedem Apostolicam deuolutum
cum suis redditibus subiecit in alia const. 52. Sanctif-
simus.*

*At scias non comprehendi Terras & loca confisca-
ta ob delicta de quibus in Greg. XIII. constit. 65.
Tanta: & Sixt. V. constit. 6. Hoc nostri. Provt
nemque comprehenduntur ea quæ Camera Apost.
emit à Baronibus, iuxta constit. Clem. VIII. In-
stituta.*

Attende quæ addidi ad Leon. I. const. 1. sup. tom. 1.

PIVS EPISCOPVS.

Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Admonet nos suscepti cura regiminis vniuersalis
Ecclesiæ, cui auctore Domino præsidemus, ut Ci-
uitates, Terræ, Oppida, & Loca nobis & Sedi Aposto-
licæ in temporalibus mediâtè & immediâtè subiecta
perpetuò in iure, dominio, & proprietate, ac possessio-
ne dictæ Sedis conferentur.

Causa huius const.

§. 1. Sanè licet nonnulli Romani Pontifices præ-
decessores nostri per eorum Constitutiones rerum
Ecclesiasticarum alienationes prohibuerint, & iam
factas reuocauerint, & annullauerint; nihilominus
cùm retroactis temporibus nonnulli nimium ambi-
tiosi & dominandi cupidi, sub variis prætextibus, co-
loribus & causis, sæpe etiam falsis (quod non sine
maximo animi nostri merore referimus) aliquibus
Romanis Pontificibus suggestionibus & insinuationi-
bus suis conati sint ostendere, & persuadere ma-
gis vtile, & expediens S. R. E. & Sedi præfatæ fo-
re, si aliquæ Ciuitates, Terræ, Oppida, Castra,
Arces, & Loca, ad ius & proprietatem eiusdem Se-
dis pertinentia, in feudum, gubernium, vicariatum,
ducatum, aut quemuis alium titulum perpetuum,
vel ad tertiam generationem, seu ad vitam, aut aliàs
ad longum tempus concederentur, vel etiam ex eo
quod aliàs in feudum data, aut quouis alio titulo hu-
iusmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad
Sedem prædictam deuoluta, vel deuoluenda posse &
debere de iure iterum infeudari, & alienari, atque
inde nonnullas alienationes, infeudationes, & con-
cessionès à Sede Apostolica emanasse, ex quibus il-
la non mediocrem diminutionem non solum patri-
monij, sed etiam existimationis recepitè dignosci-
tur.

Thom. Delbene de Immun. Eccl. Pars II.

*Declaratio quod Ciuitates, & loca S. R. E. tam alie-
nata, infeudata & deuoluta, quam alienanda & de-
uolunda censentur ipso iure Sedi Apost. incorpora-
ta.*

§. 2. Hinc est quod nos considerantes omnium Ci-
uitatum, & locorum prædictorum singularem fidem,
& promptam deuotionem eidem Sedi exhibitam,
omni tempore valdè vtilem & salutarem fuisse, &
esse; ac volentes non solum alienationes huiusmodi
(quas tempore nostro omnino exulare intendimus)
de medio tollere, & quod nobis licere non patimur,
nostris successoribus indicamus, quos non immemo-
res fore speramus ante Domini nostri Iesu Christi in
examine diei magni aduentus tribunal, villicationis
nostræ rationem reddituros nos esse, sed ut omnis
alienationum huiusmodi fiendarum occasio penitus
aboleatur, quantum cum Deo possumus, per amplius
providere, constitutionibus prædecessorum nostro-
rum huiusmodi etiam inherendo, illasque innouan-
do, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non
ad alicuius super hoc nobis oblata petitionis instan-
tiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de
Apostolicæ potestatis plenitudine, habita etiam su-
per his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E.
Cardinalibus in Consistorio nostro secreto consulta-
tione matura, de eorum consilio, & vnanimi assen-
su (qui etiam iurauerunt præsentì Constitutioni non
contrauenire, nec Pontificibus alienationes contra
tenorem præsentium attentantibus consentire, &
absolutiones à iuramento huiusmodi non petere, nec
acceptare) hac nostra perpetuò valitura Constitutio-
ne decernimus & declaramus, Ciuitates, & loca
prædicta etiam hæcenus in feudum, aut quemuis alie-
nationis titulum dari solita, vel consueta, ad nos &
Sedem præfatam quomodolibet deuoluta, & pro tem-
pore deuoluenda, absque alia vltiori declaratione, &
illorum possessionis apprehensione eo ipso Sedi, &
Camere Apostolicæ incorporata, ac ad ius proprietatis
& dominium pristinum, ac possessionem rediisse
censeri, perinde ac si per quadraginta annos & vltra,
Ciuitates, & Loca præfata, à nobis & Sede præfata im-
mediâtè possessa, & nunquam in feudum, aut titulum
concessa fuissent.

*Prohibitio decet, quamuis de causa infeudandi &
alienandi, vel de eis tractandi.*

§. 3. Statuimusque, & decernimus, quod om-
nes, & singulæ, tam Communitates, & Vniuersita-
tes, quam Ciues, & incolæ Ciuitatum, Terrarum,
& Locorum prædictorum, aliæque quæcumque per-
sonæ, tam Ecclesiasticæ quàm seculares, cuiusvis di-
gnitatis & ordinis etiam Episcopalis, vel maioris exi-
stentes, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, tam
publicè in consiliis Ciuitatum, & Locorum præfato-
rum, quàm priuatim alibi in quibusvis locis, etiam
Ciuitatum, & Terrarum earundem Gubernatores,
aut Sedis Apostolicæ Legati, vel Prolegati existant,
tractantes, consulentes, aut aliàs verba facientes de
infeudationibus, aut alienationibus de Ciuitatibus,
& locis præfatis immediâtè ad nos & Sedem præfa-
tam spectantibus, & pertinentibus, etiam deuolutis,
etiam in feudum communiter, & pluries dari solitis,
etiam ex causa permutationis, vel sub annuo censu,
aut canone, aut aliàs quomodolibet, etiam contem-
platione meritorum erga Sedem præfatam, aut sub
prætextu necessitatis, vel euidentis utilitatis facien-
dis, seu de postulandis à nobis, & Sede præfata qui-
busvis personis cuiusvis dignitatis, status, gradus,
etiam nobis, & successoribus nostris secundum car-
nem coniunctis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Car-
dinalibus, aut quouis alia temporali vel Ecclesiastica
dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Guberna-
tores, seu quemuis alium titulum, ad vitam, vel in

B b 3

perpe

perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apostolicæ beneplacitum, Ciuitatum & Locorum præfatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus ad nos, & successores nostros super præmissis, vel illorum occasione mittendis proponentes, tam ipsi, quam Oratores munus huiusmodi recipientes, aut alij quicumque alienationes huiusmodi Romano Pontifici pro tempore existenti, per se, vel alium, seu alios insinuantes, vel suadentes, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, à qua nisi ab ipso Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolui nequeant. Et insuper Sanctæ Romanæ Ecclesiæ & Sedi Apostolicæ præfata rebelles, etiam in primo capite læsæ maiestatis, & proditores Ciuitatum, & Locorum præfatorum, ac bona eorum fisco, & Cameræ nostræ Apostolicæ ipso iure deuoluta, & incorporata sint, & esse censeantur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis Ecclesiasticis eo ipso priuati existant, neque ad Ciuitates, & Loca præfata vlllo vnquam tempore remitti possint. Et si aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illisque bonorum & dignitatum portæ perpetuò claudantur.

Renocatio privilegiorum de illis meliorandis, & retinendis usque ad eorum resurrectionem.

§. 4. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Ciuitates, Terras, Oppida, Castra, Arces & Loca ad vitam, seu tertiam, vel aliam generationem, aut alias à dicta Sede, etiam ex causa onerosa obtinere, habere, & possidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoueri non possint, nisi restituti sibi prius pecuniis in melioramenta huiusmodi expositis, omnes, & singulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuscumque personis etiam Cardinalibus per eosdem prædecessores nostros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet concessas harum serie reuocamus, & annullamus, & nemini deinceps suffragari posse, neque debere, ac cuiusque facultatem faciendi melioramenta huiusmodi habenti illa, etiam pro munitione, & tuitione, nisi ex causa necessariæ conseruationis Locorum eorundem facta fuerint, post publicationem præsentium facere omnino interdiximus, ac prohibemus, & si secus à quoquam factum, attentatumve fuerit, melioramenta quæcumque per eos contra tenorem præsentium facta locis ipsis cedere, & Cameram ad illorum satisfactionem minime teneri, & obligatam esse volumus, & declaramus.

Clausula præseruatiua.

§. 5. Decernentes præsentibus literis sub quibuscumque reuocationibus, cassationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis minime comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de nouo concessas esse, & censi debere.

Decretum irritans.

§. 6. Irritum quoque & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Claus. derog.

§. 7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ciuitatum, & Locorum prædictorum iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Observantia laus.

§. 8. Sic igitur deuotionis, & fidei constantia Ciuitatum, & Locorum præfatorum erga nos & successores

nos, & eandem Romanam Ecclesiam perseueret, ut merito integritatis virtus maiora beneficia ab eadem Sede consequi mereatur.

Iuramentum à Card. præstandum pro obseruantia huius constitutionis.

Et etiam à Pont. electo.

Quod orane bene obseruauerunt, ut dixi in rubr.

§. 9. Volumus autem quod sicut omnes & singuli Cardinales præsentibus Constitutionem huiusmodi, quantum in eis erit, obseruare, illique non contrariare, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem à iuramento præstito non petere, nec oblatam, aut concessam acceptare in Consistorio nostro secreto promiserunt, & iurauerunt, idem per absentes Cardinales à Consistorio, in habitatione eorum, & à Romana Curia, ut quodcumque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in assumptione pilei promitti, & iurari debeat, ac promissionem, & iuramentum huiusmodi in forma iuramenti per eosdem Cardinales præstari soliti adiungi, & inseri debere, ac contrafacientes penam perituri, & perpetuæ infamiae iuris & facti, eo ipso incurrere decernimus. Præterea quod ipsi Cardinales occurrente Apostolicæ Sedis vacatione, in Conclau, quando de obseruandis literis Iulij Papæ II. prædecessoris nostri super electione Romani Pontificis, & aliis constitutionibus iuramentum præstare solent, etiam de inuolabiliter obseruanda præsentibus Constitutione nostra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus, post eius assumptionem hoc ipsum promittere, ac iurare, & deinde post coronationem suam promissionem, & iuramentum huiusmodi per literas suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod si illud à Pontifice (quod credendum non est) recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipue eorum Decanus, & capita Ordinum apud eum cum instantia, & instantissime pro præsentium obseruatione petere, & rogare, ac obtestari non cessent, idque ut omnino efficiat, diligentissime curare studeant, statuimus, & ordinamus.

Forma publ. hanc constit. Quam habes hic in fine.

§. 10. Quodque præsentibus literis in libellum redigantur, & post prædictas Iulij literas, quæ in dicto Conclau legi solent, inter alias constitutiones nostras adiungantur, & etiam in quinterno Cancellariæ Apostolicæ cum aliis extrauagantibus nostris describantur, ac ad valuas basilicæ Beati Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac acie Campi Floræ publicentur. Et quia difficile foret præsentibus ad singula quæque loca deferri, decernimus etiam & declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides vbique in iudicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sententia penalis.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, reuocationis, decreti, statuti, & interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, quarto Kal. Aprilis, Pontificatus nostri anno secundo.

Papa

Papa subscriptio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Viam dirigantur via mea ad custodiendas institutiones meas.

Card. subscriptiones.

Ego F. Card. Pisanus Episcopus Ostiensis.
Ego I. Card. Moronus Episcopus Portuensis.
Ego Christoforus Card. Madrucius Episc. Præn.
Ego A. Card. Fulnesius Episc. Tuscul. Vicecancel.
Ego I. M. Card. Saracenus.
Ego Fulu. Card. Perus.
Ioan. Card. Politianus.
Ioan. B. Cicada Card. S. Clementis.
B. Card. Tranen.
Scipio Card. Pisarum.
I. Card. Capisuccus.
Ego Clemens Card. Aræceli.
Ego I. Card. Sabellus.
Ego I. Antonius Card. S. Georgij.
Aloysius Card. Cornelius.
Bern. Card. Saluiatus.
Ego Phil. Card. à Burdesia.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco.
Ego Marcus-Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrighia.
Ego I. Franc. Card. de Gambara.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Hipp. Card. Ferrarient.
Ego Iunius Aualos Card. Arag.
Ego Marcus-Antonius Card. Bobba.
Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.
Ego Alexander Card. Sfortia.
Ego Alexander Card. Cribellus.
Ego Franciscus Abundius Card. Castilion.
Ego Benedictus Card. Lomellinus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
Ego Vitellorius Card. Vitellius S.R.E. Cam.
Ego Franciscus Card. Alciatus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. N. IESV Christi 1567.
Indict. 10. die verò 23. mensis Maij Pontificatus Sanctiss.
in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina providentia Pa-
pe V. anno eius 2. retroscripta litera affixa, & publicata
fuerunt ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe, &
Cancellaria Apostolica, ac in acie Campi Flore, per nos
Ioan. Andreæ Rogerium, & Nicolaum de Matthæis
Sanctiss. D. N. Papæ Cursos.

Antonius Clerici Mag. Curs.

PIVS V. B. XX.

Quod mulieres etiam prætextu cuiusvis priui-
legij, facultatis, aut licentiæ, ingredi non
possint (exceptis casibus hic expressis) Mo-
nasteria & claustra cuiuscumque Ordinis
regularis.

*Renocationem autem licentiarum huiusmodi tam ingre-
diendi Monasteria Monialium, quam virorum, habes
inf. in const. 28. Gregor. XIII. Vbi gratiæ: in
constit. 74. Pauli V. Monialium, De clausura au-*

*tem Monialium vide hic sup. in const. 8. Circa, ubi
notatio.*

Mulieres seculares non possunt vti his licentiis, nisi ha-
bito consensu Monialium Monasterij, quod præstari
debet expresse, capitulariter, & per secreta suffra-
gia, prout statuit S. D. N. Urban. VIII. const. 29.
Secrosanctum, inf. tom. 4.

PIVS PAPA QVINTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Regularium personarum, quæ relicto sæculo Dei
se obsequio dedicarunt, pro commissio nobis offi-
cio, quieti consulere cupientes, ad ea remouenda, quæ
religiosum earum propositum impedire possunt, curam
nostram libenter intendimus, vt nulla re, quæ eas à
diuino cultu auocet præpedita, secundum Ordinum
suorum regularia instituta, & decretum Sacri Triden-
tini Concilij, tranquillis mentibus gratum Altissimo
impendere possint famulatum.

Causa huius const.

§. 1. Quia igitur, & Carthusiensium Ordinis, &
aliorum regularem vitam professorum quies non parum
solet, sicut accepimus, perturbari, propterea quod
mulieres modestiæ matronalis oblitæ, domos, ac Mo-
nasteria eorum, contra ipsorum instituta, prætextu
confessionalium, aut aliarum literarum Apostolicarum
ingredi audeant, ipsis etiam Abbatibus, Præpositis,
Prioribus, & aliis præsentibus aliquando recusanti-
bus, & renitentibus, non sine magna eorum molestia,
nec sine graui laicorum etiam offensione ac scandalo,
si quando admitti nimis facile videantur.

Renuocatio licentiarum.

§. 2. Huic rei prouidere volentes, motu proprio, &
ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitu-
dine, omnes & singulas facultates ac licentias ingre-
diendi monasteria, ac domos Carthusiensium, & alio-
rum quorumcumque regularium Ordinum, etiam
Mendicantium, mulieribus cuiuscumque status, gra-
dus, ordinis, conditionis, & quacumque dignitate, ac
præminencia præditis, etiam Comitissis, Marchionis-
sis, Ducissis, sub quibuscumque verborum tenoribus
& formis, & cum quibuscumque etiam derogatoria-
rum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus,
& insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis ab
Apostolica Sede quomodocumque concessas, quarum
tenores perinde ac si de verbo ad verbum præsentibus
infererentur, haberi volumus pro expressis, tenore præ-
sentium renouamus, & cassas, irritas, & inanes esse
decernimus.

Prohibitio & poena mulierum ingredientium.

§. 3. Districte prohibentes mulieribus quidem præ-
dictas facultates, & licentias prætendentibus, sub ex-
communicationis lætæ sententiæ poena, postquam ha-
rum literarum notitiam habuerint, à qua non possint
nisi à nobis, aut Romano Pontifice, qui pro tempore
fuerit, absolui, præterquam in mortis articulo, ne di-
ctas domos & monasteria ingredi audeant.

Pœna Religiosorum eas admittentium.

§. 4. Ipsi verò Monasteriorum, & Conuentuum
Abbatibus, Præpositis, Prioribus, & aliis Præsen-
tibus quocumque nomine vocentur, & eorum Mona-
chis, Canonicis, & Fratribus, siue mendicantibus,
siue non mendicantibus, sub priuationis officiorum,
quæ in præsentia obtinent, & inhabilitatis in posterum
ad illa, & alia omnia, & suspensionis à diuinis ipso
facto, sine alia declaratione incurrendis pœnis, ne eas
introducere, admittere præsumant.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutioni-

Bb 4 būs

bus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Inclusio pœnalis publ.

§. 6. Volumus autem & mandamus, ut hæc literæ ad valvas Basilicæ B. Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, atque in acie Campi Floræ de more publicentur.

Transumptorum fides.

§. 7. Quia verò difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus & declaramus, ut earum exemplis, & transumptis manuscriptis vel impressis, & manu alicuius Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis, par vbique fides habeatur, ac si præsentibus exhibita essent vel ostensa.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 24. Octobris 1566. Pontificatus nostri Anno primo.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1566. indict. 9. die 18. mensis Octobris, Pontific. S. D. N. Pij Papæ V. anno primo, superscripta literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis superscriptis, per nos Bernardinum Andreutium, & Ioan. Andreæ Rogerium, Apost. Curs.

Philiberus Chappuis Mag. Curs.

Sequitur declaratio constitutionis præinsertæ.

PIVS PAPA QVINTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

DEcet Romanum Pont. certissimum mentis suæ interpretem, si quando quidpiam dubieratis in literis ab eo emanatis occurrit, suæ declarationis oraculo quamprimum explanare.

Hic Pont. edidit const. præced.

§. 1. Cum aliàs à nobis emanauerint quædam literæ in simili forma brevis sub die 24. Octobris 1566. Pontific. nostri anno primo. In quibus mulieribus quibuscumque Monasterium Regularium ingressus cum derogatoriis clausulis, & irritantibus decretis prohibetur, & aliàs prout in illis plenius continetur.

Extensio dictæ prohibitionis ad quascumque mulieres.

§. 2. Nos intuitu, & in fauorem Congregationis Montis Virginis aliquas dubitationes, quæ circa dictarum literarum, & mentis nostræ intelligentiam oriri possent, elucidare, & submouere volentes, supplicationibus dictæ Congregationis, nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Apostolica auctoritate tenore præsentium dicimus & declaramus, fuisse & esse mentem & intentionem nostram, quod dictæ literæ non solum comprehenderent, & comprehendant mulieres habere prætendentes facultatem & indulta ingrediendi Monasteria, sed etiam omnes & quascumque mulieres alias, tam in genere, quàm in specie.

Declaratio eiusdem prohibitionis.

§. 3. Significantes nihilominus, prout significamus, quod propter hoc, & prædictas nostras literas, non intelleximus, nec intelligimus, quod mulieribus præcluderetur, nec præcludatur aditus ad Monasteria & loca Regularia dictæ Congregationis, ac eorum claustra, quando in eis Missæ, & alia diuina officia celebrantur, ac dum processiones fiunt, & quando Christi fidelium cadauera ibi sepeliuntur, ac etiam pro eis suffragia fiunt, sed liberè perpetuò concedimus eisdem omnibus mulieribus facultatem, ut ad illa loca dictæ Congregationis, in quibus dicta pia opera exercentur, cum aliis Catholicis personis accedere liberè & licitè possint & valeant.

Alia declaratio.

§. 4. Et similiter quod quando diuinum verbum in Claustris Monasteriorum, & Regularium locorum

Congregationis huiusmodi proponitur, vel per aliam quamcumque causam tantus concursus populi fuerit, quod commodè ingredi non possint, & egredi per portam Ecclesiæ, perpetuò concedimus, ut dictæ mulieres vnà cum aliis secularibus personis possint ingredi, & egredi per portam Claustrum Monasteriorum & locorum Regularium Congregationis huiusmodi, dummodo recto tramite accedant ad portam, qua exitur à Monasterio, sicque volumus pariter & indulgemus.

Clausula præseruatiua.

§. 5. Decernentes præsentibus de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quouis alio defectu notari vel impugnari non posse, sicque in præmissis ab omnibus censi, & ita per quoscumque Iudices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiri debere; irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac dictis nostris literis, cum inde secutis, & quibuscumque aliis Apostolicis, vniuersalibus, provincialibus, & synodalibus, specialibus & generalibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon etiam Monasteriorum & locorum prædictorum, ac illorum Ordinum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, & etiam nouis reformationibus, priuilegiis quoque indultis, & etiam aliis literis Apostolicis, in genere vel in specie quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibuscumque clausulis & decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac aliis quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus & singulis, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die decimasexta Iulij, millesimo quingentesimo septuagesimo, Pontificatus nostri anno primo.

GREGORIUS XIII. B. VIII.

Declaratio circa eleemosynas Monialibus seruauitibus clausuram præstandas.

Ad hæc vide etiam supra const. Pij V. Circa, num. 8. Et ante eam Concilij Trident. dispositionem in cap. 5. sess. 15.

GREGORIUS EPISCOPVS.

Seruum Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEo sacris virginibus, quæ contemptis illecebris sæculi diuinis se obsequiis manciparunt, æquissimum est præcipua quædam à nobis, ac singulari sollicitudine prouideri, tum ut ab eis omnia, quæ sanctum ipsarum propositum impedire possent, remoueantur, tum etiam ut eis in cultu Dei castè, ac religiose permanentibus, quæ ad victum necessaria sunt, subministrantur.

Conc. Trident. decretum istud habes in sess. 25. c. 5. Pij V. constit. istam habes sup.

§. 1. Et quidem post Sacri Conc. Trident. decretum,

rum, quo constitutio fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, quæ incipit *Periculoso*, renouatur, prohibens ne aut ipsi monialibus ex monasteriis suis egredi, aut ulli cuiuscumque sexus, aut ordinis personæ ad eas ingredi liceat. Et præterea vniuersis Episcopis præcipitur, vt in omnibus monasteriis sibi subiectis, in aliis verò Sedis Apost. auctoritate clausuram sanctimonialium, vbi violata, diligenter restitui, vbi verò inuiolata, conseruari maximè procurent: piæ mem. Pius Papa V. etiam prædecessor noster, victui quoque & necessitatibus ipsarum prospicere cupiens, cum superiora illa approbasset atque innouasset, eademque omnia etiam in monialibus quarumcumque militiarum etiam Hierosolymitanæ, omnibusque aliis tacite vel expressè religionem professis, quocumque nomine censerentur, locum habere decreuisset; ne illæ quidquam detrimenti in necessitatibus suis hac occasione paterentur, etiam præcepit locorum Ordinariis, & superioribus earum, vt fidelium elemosynas per conuersas non professas, vel professas quidem, sed ætatis saltem quadraginta annorum, & iampridem conuersas, quæ in domibus contiguas, extra tamen Monasterium degerent, colligendas curarent; ita tamen vt prædictæ conuersæ neque clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus permissis ingrederentur, nec ex illis ipsis habitationibus suis ad tales elemosynas colligendas sine permissu Ordinariorum, aut superiorum suorum exire possent. Quod si hoc quidem sufficere videretur, idem Pius prædecessor mandauit ipsis Ordinariis & superioribus, vt negotium darent aliquibus personis piis tales elemosynas colligendi, aliaque arbitrato suo prospicerent, quæ ad subleuandam monialium inopiam expedire iudicaretur.

Causa huius const.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, multæ Moniales, etiam quæ tertiariæ vocantur, sub solenni Religionis voto, perpetuæque clausura degentes, aliæque talibus literis comprehensæ, & in ipsa clausura permanentes, multis præterea ad se sustentandas necessariis egant, neque vsque ad hoc tempus vlllo sufficienti remedio earum necessitatibus subuentum sit: quin etiam aliæ tertiariæ citra vllum solenne hucusque votum viuunt, quæ ad suas, suorumve domos neutiquam reditura essent, sed sub solenni religionis voto, & clausura prædictis permanerent, si earum congruæ sustentationi prouideretur, nos qui illas necessariis rebus destitui nolumus, certioresque facti sumus in multis Ciuitatibus, oppidis, villis, aut aliis locis piis, etiamque à priuatis hominibus, tum Ecclesiasticis, tum laicis multas ac diuersas elemosynas Christi pauperibus erogari, considerantes in eiusmodi personas vel in primis exercendam esse charitatem, quæ voluntaria paupertate suscepta ab omni hominum commercio segregatæ Deo seruiunt, & assiduus precibus iram ipsius ob peccata conceptam Christiano populo deprecantur: illud quoque cogitantes, si eis ad tales elemosynas petendas ad loca prædicta conferre se liceret, fore, vt prædicta monasteria, Ecclesiæ, loca, ac personæ eis singulis non tantum saltem tribuerent, quantum singulis aliis pauperibus eodem concurrentibus solent, vniuerso illi Deo deuotarum mulierum generi de opportuna ac sufficientis subuentionis auxilio prouidere cupientes.

Et modò ab isto Pont. applicatur Monialib. clausuram seruantibus medietas elemosynarum.

§. 3. De nobis attributæ potestatis plenitudine statuiamus, & ordinamus, vt omnes, & quicumque Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, & alij Ecclesiarum Palati, necnon Abbates, Priores, Præpositi, & alij Ecclesias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, Cathedrales, & alias Ecclesias, necnon Monasteria, prioratus, præposituras, canonicatus,

præbendas, dignitates, personatus, administrationes, officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia & S. Benedicti, S. Augustini, Cisterciensium, Cluniacensium, Præmonstratensium, Carthusien. Camaldolensium, S. Basilij, Cassinensium, & aliis S. Iustini, Montis Oliueti, S. Saluatoris, ac Lateranen. & Cruciferorum, seu fratrum S. Hieronymi, necnon Prædicatorum, Minorum, Minimorum, & Carmelitarum, Eremitarum eiusdem S. Augustini, Seruorum B. Mariæ, S. Claræ, & quorumcumque aliorum, tam viro- rum, quam mulierum etiam Mendicantium Ordinum, & Congregationum, & Militiarum regularia, etiam de iure patronatus laicorum, etiam Nobilium, Ducum, Regum, & aliorum Principum existentia, in titulum, commendam, administrationem, & aliis quomodocumque obtinentes, necnon Rectores, Gubernatores, Confratres, Administratores, cæterique omnes, qui ratione illorum, necnon Capitulorum, Conuentuum, mensarum, hospitalium, etiam laicorum, & per laicos administrari solitorum, Christi fidelium confraternitatum, scholarum, collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocumque nomine nuncupatorum, & in quibusvis mundi partibus consistentium, quæ singulis annis, mensibus, hebdomadis, vel diebus ex Ecclesiis, Monasteriis, prioratibus, officiis, dignitatibus, & beneficiis, ac Congregationum, hospitalium, confraternitatum, scholarum, collegiorum, piorum & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & prouentibus, pauperibus Christi aliquas elemosynas in pane, frumento, farina, vino, eduliis, pecunia, seu aliis ad victum vel vestitum pertinentibus, etiam supplicationem, & preces, & per cedulas & bolertina, aut aliis distribuere, & largiri ab immemorabili tempore consueuerunt, aut alio quocumque iure ex dictis fructibus, redditibus, & prouentibus, & quoad hospitalia prædicta ex iis quæ seruata illis actuali hospitalitate supersunt, seu supererint, necnon quæcumque personæ particulares etiam laicæ, vel vniuersitates etiam laicorum, quod testamento, vltima voluntate, vel alia dispositione, etiam inter viuos, aliquales tales elemosynas facere tenentur, dimidiam partem omnium, & quarumcumque elemosynarum, & largitionum huiusmodi, quocumque nomine nuncupatorum, quocumque tempore, & modo distribuere solitarum, etiam si speciali nota dignæ, & secundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates sub certa forma ab eis in testamento, vel alia quacumque dispositione distribuendæ sint (dummodo non in certas personas, nec ad certos vsus pios alios quàm in alimenta pauperum distribuantur) quibuslibet prædictarum Monialium etiam Tertiariarum sub solenni Religionis voto, & perpetua clausura de cætero viuentibus, & in terris, & locis, quorum pauperibus huiusmodi elemosynæ distribuuntur, consistentibus, verè, realiter, & cum effectu, & absque vlla elemosynarum, & largitionum huiusmodi petitione, exactione, & conquisitione, aut alia desuper à nobis expectata iussione, aut mentis nostræ declaratione, ac quibusvis mora, subterfugio, ac exceptione cessantibus, & eiectis, dare atque distribuere omnino teneantur, quam dimidiam partem nos illis applicamus.

Ordinarij locorum exigant, & applicent, & distribuant huiusmodi elemosynas.

§. 4. Vt autem præmissa omnia cum charitate, & pietate procedant, & efficaciter suum effectum sortiantur, vniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per Apostolica scripta mandamus, vt quisque per se, vel alium seu alios ad præsentium executionem in suis ciuitatibus, & diocesis procedens, ab Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Confraternitatibus, Scholis, Collegiis, & locis, & Ecclesiasticis, ac laicis personis præ-

dictis

dictis, etiam quomodolibet exemptis, dimidium eleemosynarum huiusmodi exigant, ac pro portione, ut Ordinariis ipsis locorum æquum esse videbitur, singulis pauperum Monialium etiam Tertiariarum Monasteriis huiusmodi suarum Ciuitatum, & diocesium, etiam si aliis superioribus subiectæ sint, cum effectu distribuunt. Nos enim eisdem locorum Ordinariis, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, ac cuiuslibet illorum, tam per se, quam alium, vel alios, præmissa faciendi, ac etiam contradictores quoslibet, & rebelles per pœnas pecuniarias eorumdem Ordinariorum, & cuiuslibet illorum arbitrio infligendas, & applicandas, ac in subsidium sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita respectiue compescendi, auxiliumque brachij secularis inuocandi, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus & impartimur.

Confanguineosque Monialium, & alios hortentur ut eisdem monialibus charitatiue subueniant.

§. 5. Insuper, quia valde rationi consonum est, ut etiam ij, qui ipsis Monialibus etiam tertiariis indigentibus præstatis confanguinitate aliqua sunt coniuncti, aliquod in præmissis subsidium conferant, cum ratio sanguinis, & debitum charitatis, & honestatis id postulet, singulis locorum Ordinariis committimus, ut omni eos officio, & diligentia monere, eisque persuadere studeant, parentes verò, & fratres ac alios, ad quos illas, si in sæculo permansissent, dotare pertinebat, vel ad quos bona, & successiones deuenerunt, & qui si eas nuptui tradidissent, multò amplius, quam ingredientibus Monasterium dedissent, vel qui si eas nunc domi retinerent, vel si ad illorum domos redirent, eas alere tenerentur, quibuscumque viis ipsis beneuolis inducant, ut Monialibus etiam tertiariis prædictis iuxta eorum facultates charitatiue subueniant, scituri id sibi etiam ad animarum salutem plurimum profuturum.

Declaratio constitutionis Pij V. edita circa conuersas professas & non professas. Quam habes sup. cit. in rubr.

§. 6. Cæterum quod attinet ad Conuersas professas, quas prædictus Pius prædecessor per prædictas litteras sub certis conditionibus ibi contentis permisit posse manere extra Monasteria pro colligendis eleemosynis, eisdem locorum Ordinariis iniungimus, ut quibus Monasteriis prædictarum Monialium quotidianis laboribus computatis, supradicta, vel alia qualibet ratione de sufficienti subuentione, & sustentatione prouisum esse cognouerint, easdem Conuersas sub eadem clausura cum aliis Monialibus reducant, neque à suis Monasteriis amplius exire permittant. Conuersas verò non professas, & profiteri nolentes, dimisso habitu domum remittant, neque alias in futurum, nisi professionem suo tempore emissuras, atque sub perpetua clausura manuras in Monasteria huiusmodi recipi permittatur. Quod autem idem Pius prædecessor statuit, de cætero nullas alias Conuersas professas recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum posse, ita esse intelligendum declaramus, præter illas Conuersas, quæ extra Monasterium in domibus contiguas degerent. Eleemosynarum verò prædictarum contributionem, & applicationem durare, & valere decernimus, ac suos effectus ad plenum sortiri debere, donec numerus Monialium etiam tertiariarum huiusmodi (quem per ipsos locorum Ordinarios etiam in Monasteriis ab eorum cura, & regimine quomodocumque exemptis, cum illarum Superiorum interuentu stabiliri, & ordinari, neque supra illum numerum alias recipi posse, etiam de consensu Superiorum suorum, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, ut reliquæ

Moniales, & tertiariæ ex propriis redditibus Monasteriorum ipsorum, vel consuetis eleemosynis se commode sustentare queant: super quo eorumdem Ordinariarum conscientiam oneramus, ita tamen, ut decedentibus singulis ex tribus earundem Monialium partibus, tertiæ quoque earundem eleemosynarum partis distributio, & sic successiue in totum extinguatur, atque in pristinum statum sub debitis aut solitis oneribus reuertantur, & remaneant. Declaramus præterea nullis Monialibus etiam tertiariis licere habere ostium, per quod ex Monasterio introiri possit in ipsarum Monialium Ecclesiam exteriorem, in quam secularibus ad Missas, & diuina officia patere solet accessus, sed omnino muro obstruendum: neque itidem licere Monialibus etiam tertiariis egredi à ianua Monasterij, quæ est pro clausura ipsius Monasterij, etiam ad claudendam aliam vltiorem ianuam, qua patere solet aditus secularibus venientibus vel ad rotam, vel ad crates, seu loca colloquiis destinata, quæ vulgò parlatoria vocantur, vel ad pulsandam ipsam ianuam clausuræ; quæ loca, cum saltem pro causis prædictis patere soleant secularibus, extra clausuram censeri debent, etiam pro tempore quo clausa sunt.

Domini temporales faueant in præmissis Ordinariis.

§. 7. Insuper quoscumque dominos, & magistratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, ut ad omnem ipsorum Ordinariorum, aut alicuius ipsorum petitionem, vel simplicem requisitionem illis in præmissis assistentes, omnes opportunum fauorem, & auxilium præstent, & exhibeant.

Ordinary faciant publicari, & obseruari hanc constit.

§. 8. Iphis denique Patriarchis, Archiepiscopis, & aliis locorum Ordinariis præcipimus, & mandamus, ut has præstentes nostras litteras (quarum transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eandem vbique fidem in iudicio, & extra adhiberi debere volumus, quæ ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ) singuli in sua Ciuitate, & diocesi publicent, ac publicari, easque iuxta earum continentiam, & tenorem, vnà cum prædictis, ac aliis prædicti Pij V. & aliorum prædecessorum nostrorum litteris, & constitutionibus, & iussionibus pro integra clausuræ instauratione, custodia & firmitate editis, inuiolabiliter obseruent, & obseruari faciant.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus testatorum, & aliorum voluntatibus, ac foundationibus, & Bonifacij prædicti de vna, & Concilij Generalis de duabus, non tamen tribus dietis, ac quibuscumque aliis Apostolicis, necnon in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibuscumque Ecclesiarum, Monasteriorum, & illorum Ordinum, hospitalium, militiarum, confraternitarum, collegiorum, & aliorum piorum locorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quocumque indultis, exemptionibus, libertatibus, gratiis, & litteris Apostolicis Ecclesiis, Monasteriis, & Ordinibus, hospitalibus, confraternitatibus, collegiis, & piis locis, ac eorum superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & pluries innouatis, etiam si in eis canearur expresse quod illis, nisi sub certa inibi expressa forma, aut aliis derogari non possit: quibus omnibus, & singulis etiam si de illis, eorumque toris tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, de

de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importates mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur presentibus, pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & contrariis quibuscumque, aut si supradictis, vel quibuscumque aliis ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Kalend. Ianuarij, Pontificatus nostri anno primo.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1573. indiçl. 1. die verò 21. mensis Ianuar. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Gregorij diuina providentia Papa XIII. anno 1. retroscriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe, S. Ioannis Lateranensis, Cancell. Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Scipionem de Ostianis, & Alexandrum Astantellum Cursores Apostolicos.

Petrus Sprengerius Mag. Curs.

GREGORII XIII. B. XXVIII.

Reuocatio licentiarum & indultorum quibuscumque mulieribus concessorum ingrediendi Monasteria cuiuscumque Ordinis Regularium. Prohibitioque vtendi eiusmodi licentiarum pro casibus necessariis concedendis, præterquam ipsis necessariis urgentibus. Et declaratio quod Prælati Monialium, in casibus necessariis, & paucis comitati Religiosis ea ingredi possint.

Aliam declarationem circa vsum eiusmodi licentiarum mulieribus secularibus concedendarum, vide const. 52. Paul. V. Facultatum. Et postremo reuocationem generalem omnium concessarum, edidit idem Paul. in alia const. 74. Monialium.

GREGORIUS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam
rei memoriam.

Exordium.

Vbi gratiæ, & indulta ab hac Sede concessa, successu temporis incommode afferre noscuntur, expedit illa salubri præsentis consilio submoueri.

Reuocatio licentiarum ingrediendi Monasteria Monialium, & virorum cuiuscumque Ordinis.

§. 1. Proinde Sanctimonialium quieti & tranquillitati consulere, ac omnia quæ illas à spiritualium rerum cogitatione & exercitio auocant, impedimenta tollere, periculaque, & scandala ab eis remouere cupientes, auctoritate præsentium reuocamus, & abolemus omnes, & quascumque licentias, ac facultates ingrediendi Monasteria, Domos, & loca Monialium, ac etiam virorum quorumvis Ordinum, quibuscumque etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & aliis cuiuscumque status & conditionis mulieribus, ac etiam omnes & quascumque licentias ingrediendi Monasteria, Domos & loca ipsarum Sanctimonialium, quibuscumque

viris, etiam eiusdem status, & dignitatis, tam à prædecessoribus nostris, quam etiam nobis, & Sedis Apostolicæ Legatis, aut aliis ex quibuscumque quantuncumque urgentibus causis sub quibuscumque tenoribus, & etiam derogatoriis derogatoriis, reuocatoriis restitutoriis, aliisque efficacioribus clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumve principum contemplationem, vel supplicationem concessas, confirmatas, & etiam iteratis vicibus renouatas, Cassamusque & annullamus literas desuper confectas, & processus habitos per easdem.

Prohibitio, & pœna Monasteria ingredientium vigore licentiarum.

§. 2. Inhibentes eisdem qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, super qua à nemine nisi à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit imperitari, ne ipsarum licentiarum prætextu Monasteria huiusmodi quouis modo ingredi audeant.

Pœna Religiosorum eos admittentium.

§. 3. Abbatissis verò, necnon Abbatibus, Conuentibus, ac aliis Monasteriorum vtriusque sexus superioribus, & personis quocumque nomine vocentur districtè præcipimus sub eadem excommunicationis pœna, necnon priuationis dignitatum, beneficiorum & officiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in posterum obtinenda, ne in Monasteria, Domos, & loca sua quemquam prætextu huiusmodi licentiarum & facultatum ingredi faciant, vel permittant.

Prohibitio vtendi licentiis in casibus necessariis concedendis, nisi ipsa necessitates urgeant.

§. 4. Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus atque interdiciamus omnibus, & quibuscumque personis Ecclesiasticis, & secularibus, ac etiam Ordinum quorumcumque etiam Mendicantium Regularibus, ne prætextu licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus, quibus illas concedendi in casibus necessariis tantum ex decreto Concilij Tridentini tribuitur facultasne, Monasteria ipsa Monialium pro libito, sed necessitatibus urgentibus dumtaxat, ingredi, necve Moniales sub eisdem pœnis illos aliter admittere præsumant.

Claus. derog.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Monasteriorumque, & Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis illis, eorumque Superioribus prædictis, ac aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis concessis, & confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus, eorum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum infererentur presentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fidei transumptorum.

§. 6. Quoniam autem difficile esset præsentibus ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis etiam impressis manu notarij publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem fidem in iudicio, & extra illud vbique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, idibus Iunij, Pont. nostri Anno 4.

Publicatio

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1575. indit. 3. die verò 24. mensis Iunii, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo patris, & D. N. Domini Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno 4. retrospectiua littera Apostolica publicata & affixa fuerunt in valuis Ecclesiæ S. Iohannis Lateran. ac Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Orlauianis, & I. Andream Panizzam Apost. Cursos.

Ioannes Freile Mag. Curs.

Sequitur declaratio dictæ Constitutionis quoad Prælatos Monialium.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Causa const.

DVbiis, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur super eo, quod optima primum ratione Concilium sanxit Tridentinum, deinde in cōstitutione fel. rec. Pij Papæ V. prædecessoris nostri nomis Iulij, Pontificatus sui anno tertio, atque item nostra idibus Iunii, Pontificatus nostri anno quarto editis fuit prouisum, ne cui in posterum, nisi in casibus necessariis septa Monasteriorum monialium ingrediendi concederetur licentia, à nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigent, sed sui auctoritate officij nituntur, an liceat eis pro libito suæ voluntatis huiusmodi septa ingredi, vel potius seruare debeant ipsi quoque regulam à Concilio præscriptam.

Declaratio quod Prælati Monasteriorum Monialium in casibus tantummodo necessariis ea ingredi valeant.

§. 1. Nos omnem hætationis materiam tollere, & viam scandalis præcidere, ac sanctimonialium quieti consulere volentes, harum tenore auctoritate Apostolica declaramus, Prælatos omnes, tam seculares quàm regulares, quibus cura & regimen Monasteriorum Monialium quouis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi Monasteria prædicta ita demùm uti posse, si id faciant in casibus necessariis, & à paucis, iisque senioribus, ac Religiosis personis comitati. Quocirca vniuersos & singulos Episcopali, seu maiori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quorumvis Ordinum Abbates, Priores, Ministros & alios quoscumque Superiores regulares ferè monemus, ut facultate huiusmodi, qui eam habent, præterquam in casibus, ut præfertur, necessariis nequaquam vtantur.

Contrauentientium pane.

§. 2. Quod si contrafecerint, eadem auctoritate Apostolica statuimus atque decernimus, ut qui Pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingressu Ecclesiæ interdictos, pro secunda à munere Pontificali, & à diuinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existere, regulares verò omni officij ministerio priuatos excommunicationi similiter subiaccere.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus, & Prouincialibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis Ecclesiis, earumve Prælati, aut Ordinibus, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis quouis modo concessis, approba-

tis, & innouatis, etiam si illis caueretur expresse, quod nemo interdici, suspendi, vel excommunicari possit per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de indulto huiusmodi mentionem: quibus, eorumque totis tenoribus, perinde ac si de verbo ad verbum infererentur presentibus, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 4. Quoniam verò difficile esset præsentibus ad singula loca perferri, volumus earum exemplis, etiam impressis, manuque Notarij publici ac sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eandem fidem adhiberi, quæ haberetur ipsis præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Decembris 1581. Pont. nostri anno 10.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1582. Indit. 11. die verò Sabbati 30. Mensis Decembris, Pontificatus S. D. N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno decimo, retrospectiua littera in forma brevis publicata, & affixa fuerunt in acie Campi Floræ, ut moris est, per me Scipionem de Orlauianis Apostolicum Cursorem.

Callistus Brunettus Mag. Curs.

GREGORII XIII. B. LXV.

Innouatio constitutionum à Prædecessoribus editarum, contra homicidas & alios capitaliter bannitos. Et maiorum pœnarum infliccio in eorum receptatores, & auxiliantes, Communitatesque eos non persequentes & capientes.

Aliam contra eosdem receptatores, & Communitates, & ceteros seueriorem edidit const. 6. Sixtus V. Hoc nostri, ubi alia de materia indicabo.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius const.

Tanta, tamque horrenda quotidie succrescunt sanguinariarum, & sceleratorum hominum maleficia, ut nos, qui subditos nostros charitatis potius vinculo, quàm seueritate pœnarum in officio contineri semper optauimus, tandem necesse sit ad ipsos procul à societate humana submouendos, noua remedia adhibere, ac simul cogitare quomodo illos confouendi facultas tolli ab eis possit, sine quorum auxilio impurissimi illi pleraque omnia delicta neque perficere, neque pœnas effugere possent.

Innouatio bullarum editarum contra Bannitos.

§. 1. Quæ fel. record. Pius Secundus, Paulus item Secundus, Sixtus Quartus, Iulius Secundus, Leo Decimus, Clemens Septimus, Pius Quartus, Pius Quintus, & diuersi alij Romani Pontifices prædecessores nostri suo quisque tempore, prout necessitas tulit, bene & prouidenter respicientes, & constitutiones suas in exitiale hoc genus, pro temporis & criminum ratione ediderunt, quas nos cum suis censuris, & pœnis omnibus, ac si ad verbum infererentur presentibus, haberi volumus pro expressis, & certa scientia nostra innouantes, ita ut illæ omnes præsentibus, & vicissim præsentibus illis vniuersis & singulis ad omnes etiam omnium casus & partes subsidio sint.

Subditi

Subditi Papa, aut in eius Statu bona possidentes, bannitos vel reos in locis suis receptantes.

§. 2. Hoc edicto perpetuo de fratrum nostrorum consilio statuimus, ut quicumque etiam Ecclesiastica, & quacumque dignitate prædictus, siue Dux, aut Comes, Marchio, Vicarius, Feudatarius, Gubernator, siue alius cuiusvis conditionis, & ordinis huius status & ditionis nostræ temporalis S. R. E. in eisdem temporalibus mediâ, vel immediatè subiectus, etiam dominia, iurisdictiones & loca extra statum prædictum obtinens, ac etiam quicumque extraneus bona in eodem statu habens, homicidas, latrones, graffatores, & alios quocumque crimine capitali bannitos, vel diffamatos, in suis quisque dominiis, locis, seu domibus, tam in ipso statu, quam extra eum consistentibus receptauerit, seu quod in huiusmodi locis receptentur permiserit quoquo modo.

Fauentesque.

§. 3. Ac etiam quicumque ne ij capiantur impediuerit, captosque eripuerit, vel occultauerit, potestatemve euadendi fecerit, nactusue fuerit, siue ad hoc homines, arma, aliâve ministrauerit, seu alias ad auxilium, consilium, vel fauorem, palam vel in occulto, aut quocumque modo præstiterit.

Iustitiarumque ministros in eis perquirendis impediētes.

§. 4. Præterea quicumque Iudices, ministros, vel executores iustitiæ, in perquisitione, captura, seu abductione, ac omnino in libera eorum officij executione impediuerit, verberauerit, insectus fuerit, concusserit, perterrefecerit, arma conclamauerit, aliove concitauerit, seu mandauerit.

Excommunicatur. Hanc excommunic. absolutis

Sixt. V. in rub. cit.

§. 5. Eum præsentium auctoritate excommunicationis maioris sententia innotamus, à qua solus Romanus Pontifex absolvere possit, nisi in mortis articulo, & satisfactione debita præcedente.

Criminisque læsa maiestatis rei sunt.

§. 6. Ac præterea ipsum læsæ maiestatis reum, & S. R. E. rebellem pronunciamus.

Bonis omnibus priuantur.

§. 7. Necnon Ducatu, Comitatu, Marchionatu, terris, oppidis, castris, dominiis, vicariatibus, guberniis, feudis, & aliis quæ à Romana & quibuscumque aliis Ecclesiis obtiner ac obtinebit in futurum, caterisque omnibus bonis immobilibus, mobilibus, & se mouentibus, rebus & iuribus suis, necnon omni & quacumque etiam Ecclesiastica dignitate, gratia, exemptione reali & personali, honore, privilegio, & beneficio, Ecclesiastico & temporali priuamus eo ipso.

Ad dignitates cum filiis inhabilitantur.

§. 8. Ac ipsum & eius filios indignos decernimus ad illa, & alia in posterum obtinenda, & ad quoscumque actus legitimos exercendos, quibus etiam portæ nunquam pateant vilius dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ.

Vassalli liberantur.

§. 9. Sintque vassalli, custodes, & populi à fidelitatis iuramento, & quocumque alio iure absoluti.

Et ædificia destruantur, vel Camera applicentur.

§. 10. Omnia eius ædificia disiciantur, aut aliis Camere Apostolicæ iuribus adscribantur.

Dominia Camera prædicta acquirantur.

§. 11. Ducatus verò ac dominia, vicariatus, gubernia, feuda, ceteraque bona & iura prædicta, eorumque fructus, & emolumenta, aliis Filii nostri iuribus perpetuò applicamus. Et ita Cam. Apost. eo ipso absque declaratione super incurfu pœnæ priuationis huiusmodi, aut citatione eius, vel eorum, qui pœnam huiusmodi incurrerint faciendi, aut iudicis sententia, vel decreto, vel alia iuris & facti solennitate habenda, perpetuò applicata, appropriata, & incorporata.

Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars I I.

rata, & ad nostram, Romanique Pontificis pro tempore existentis liberam dispositionem pertinere volumus, ac si per lapsum temporis concessionis eorum, aut finitam lineam ad ipsam reuertissent.

Privilegia in recipiendis bannitis reuocantur.

§. 12. Neque quisquam exemptionis, vel vetusti priuilegij de recipiendis, & non consignandis huiusmodi facinorosis, & bannitis, aut alio quocumque prætextu iuari possit.

Bona confiscata sub const. 35. Pij V. non comprehenduntur.

§. 13. Declarantes Ducatus, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, aliæque prædicta, sub constitutione dicti Pij V. prædecessoris super huiusmodi dominiis & iurisdictionibus in feudum, aut alias non concedendis edita minime comprehendendi.

Communitates non capientes bannitos eisdem pœnis ligantur.

§. 14. Communitates, necnon vniuersitates omnium Ciuitatum, terrarum, & locorum status prædicti, cum primum de accessu, statione, vel transitu bannitorum, & aliorum prædictorum noticiam habuerint, si statim populos suos armatos pulsu campanarum, & aliis signis non conuocauerint, illosque non ceperint, & tuto custodierint, vel si illos capere non potuerint, finitimas quasque Communitates, & Vniuersitates, aut dominos non commonefecerint, vel ipsi aut eorum aliqui illos receptauerint, vel tolerauerint, vel cibis, comæatu, auxilio, consilio, vel fauore, aut quocumque alio modo etiam ut euadant, per se vel alios inuenerint, censuris & pœnis omnibus supradictis supponimus, eorumque etiam res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta Fisco prædicto, modo & forma præmissis applicamus eo ipso.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 15. Et nihilominus dilecto filio Camerario nostro, caterisque omnibus singularum literarum prædictarum executoribus, & præterea Gubernatori Urbis, ac causarum Curie Camere prædictæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, ut quisque pro se ad omnimodam illarum, & præsentium nostrarum, ac censurarum & pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, faciant illas omnes, & in eis contenta quacumque, semper & vbiq; per omnia loca prædicta, & ab omnibus sub illis comprehensis, iuxta singularum literarum earundem continentiam & tenorem, inuiolabiliter obseruari.

Clausula derogatoria.

§. 16. Non obstantibus præmissis, ac omnibus quæ singulis literis prædictis concessum est non obstante, caterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus publici.

§. 17. Ut autem præsentis literæ omnibus amplius innotescant, & ne quisquam illarum ignoracionem excusare possit, iubemus illas valuis Ecclesiæ S. Io. Lateranen. & basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac acie Campi Floræ, de more appendi, eisque detractis, ipsarum exempla etiam impressa eisdem in locis affixa relinqui: factaque huiusmodi publicatione, volumus ipsas præsentis hic in Vrbe publicatas die sequenti, extra verò eam post decem dies quoscumque perinde arctare, atque afficere, & contrascentes pœnas & alia supradicta omnino incurrere, ac si eis singulis præsentibus in propriis eorum personis & locis intimata fuissent.

Exemplorum fides.

§. 18. Insuper earundem præsentium exempla, etiam impressa, Not. publici manu, & Camerarij prædicti, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constituta sigillo obsignata, eandem prorsus fidem vbiq; locorū in iudiciis & extra illa facere, quæ ipsæ præsentis facerent, si exhiberentur vel ostenderentur.

Cc Nulli

Nulli ergo, &c.
Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1580. quinto idus Iulij, Pontificatus nostri anno 9.

Ego Gregorius Catholicæ Ecclesiæ Episc. subscr.

Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis.

Cardinalium subscriptiones.

Io. Card. Moronus Episcopus Ostien.
Ego Iac. Card. Sabell. Episc. Tusc.
Ego Io. Antonius Card. S. Gregorij, Episc. Prænestin.
Ego Aloysius Card. Cornelius.
M. S. Card. de Altaemps.
A. Card. Gesualdus.
Ego In. Card. de Aragon.
Ego Ptol. Cardinalis Comensis,
Ego P. Card. Sanctæ crucis.
Zachar. Card. Delphinus.
Io. Er. Card. Commendonus.
A. Card. Sfortia.
Fla. Card. Vrsinus.
Gul. Sir. Card.
Fr. Michaël B. Card. Alex.
Lud. Card. Madrucius.
Marcus Ant. Card. Massæus.
N. Cardinalis de Pelleue.
Iulius Ant. Sanctoris Card. Sanctæ Seuerinæ.
G. Card. Rambouilletus.
F. Felix Card. de Montcalto.
F. Vincentius Card. Iustinianus.
Hieron. Card. Rusticucius.
Io. Hieron. Card. Albanus.
Ego Ph. Boncompagnus Card. S. Sixti.
Petrus Card. de Deza.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Ego Ant. Card. Caraffa.
Ego Phil. Card. Vastaullanus.

Publicatio.

Anno à Natiuit. Domini 1580. indict. 8. die verò 17. mensis Iulij, Pontific. Sanctiss. in Christo patris, & D.N.D. Gregorij diuina providentia Pape XIII. anno 9. retrospectiua littera Apostolica affixa & publicata fuerunt ad valuas Ecclesiæ S. Io. Lateran. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earum exemplis impressis per nos Petrum Aloysium Gaytam, & Nicolaum Taglietum Cursores Apost. Iulius Fontana Mag. Curs.

SIXTI V. B. VI.

Innouatio omnium constitutionum à Romanis Pont. hætenus editarum contra exules, bannitos, aliosque facinorosos homines, eorumque receptatores & fautores; & multarum impositio pœnarum in eosdem, necnon contra Communitates & alios, sua territoria eiusmodi scelestis hominibus expurgata non custodientes.

Quoad primam partem, extat in hoc opere constit. 8. Pij II. Ad retinendas, sup. constit. 4. Pauli II. Viros; constit. 14. Innoc. VII. Licet ea: constit. 6. Iulij II. Cum homines: constit. 36. Leonis X. Omnes: constit. 10. Clem. VII. In sanct. constit. 17. Iulij III. Cum Ciuitates, & constit. 25. Cum sicut. Et extat etiam Pij IV. constit. 27. In eminenti: Pij V. constit. 10. Ex superæ, & Gregor. XIII. constit. 65. In tanta, tom. 2.

Quo verò ad secundam partem, contra non custodientes eorum territoria, habes sup. in constit. 2. Iulij II. Quia: & constit. 28. Leon. X. Romani, tom. 1. necnon constit. Pij IV. In eminenti, & constit. 10. Pij V. iam citatas lib. 2.

Præterea aduersus eiusmodi perfidos homines, omnesque vindictam transversalem fumentes, Paulus II. edidit constit. 4. Viros, vbi notauit lib. 1. Provt contra minantes pro habenda pace, aliam edidit constit. iam citatam Innoc. VII. vbi dixi lib. 1. Necnon contra Franchisias in Vrbe tenentes vel acclamantes habes sup. constit. 17. Iulij, III. Cum Ciuitates; cum aliis ibi indicatis lib. 1. Et contra facientes caualcatam, habes infra constit. 75. Dum pro, vbi alia notabo. Provt circa appellationes istorum in contumacia condemnatorum, notauit supra in constit. 52. Pij IV. Et si cuncta, & in Pij V. constit. 138. Licet iuri. Et tandem de prohibita eorum remissione, attende constit. 15. Clem. VIII. infra lib. 3.

SIXTVS EPISCOPVS.

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius Constit.

Hoc nostri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna & incommoda, quæ menti nostræ obuersabantur, nobis longè fuit grauissimum, quod Populos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ditioni temporali subiectos, non modò ad rerum, substantiarumque suarum perturbationem & iacturam, sed etiam vitæ periculum redactos, inuenerimus, exulibus, bannitis, cæterisque id genus facinorosis hominibus ita vendique ingruentibus & grassantibus, vt vix quisquam ab hac hominum pestesentis alicubi consistere posse videatur. Quare cum ad hæc sananda mala ex officij nostri debito, & præcipua erga nostros, ac eiusdem Romanæ Ecclesiæ subditos charitate assidue simulemur, nihil non agere & tentare decernimus quo Populis optata quies, salus, securitas & tranquillitas per nos restitueretur. Quod ita demum, Deo auxiliante, speramus nos esse consecuturos, si cautè provideatur, ne vllum domi forisque, intra extrave fines nostros, criminosis hominibus huiusmodi pateat diffugium, aut receptaculum, sed omnino Legum & Magistratum securitatem, iustitiæque gladium subire, ac debitas pœnas luere cogantur.

Confirmatio constit. prædecessorum cum earum penis, præterquam excommunicationis.

Tu aduerte quod omnes istæ Bullæ sunt à me indicate hic in rubr. præter vnam Sixti. IV. quæ est relata in præc. constit. 10. Pij V. §. 3. & §. 5. lib. 2.

§. 1. Itaque de fratrum nostrorum consilio omnes & singulas constitutiones à fel. record. Pio II. & Paulo etiam II. Sixto IV. Iulio similiter II. Leone X. Clemente VII. Iulio III. Pio etiam IV. Pio V. Gregor. XIII. & quibusvis aliis Rom. Pont. prædecessoribus nostris, suo cuiusque tempore, in deestabile prædictorum & aliorum infracriptorum hominum genus, pro temporis, & criminum ratione editas, cum omnibus & singulis in eis contentis, quoad ea quæ præsentibus non contrariantur, & excepta excommunicationis sententia, per easdem constitutiones illis contrauenientes promulgata, quam ne animarum perniciem potius quàm salutem afferat, consultò tollendam & submo- uendam duximus, ex certa scientia nostra approbantes & innouantes, illarumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis & insertis haberi volentes.

Barones & Communitates eorum territoria à bannitiis, &c. libera custodiant.

Vide ad hoc Bullam Pij V. & aliorum cit. in 2. part. rubr. & etiam hic infra.

§. 2. Vniuersis & singulis Ducibus, Principibus, Marchio

Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, etiam quacumque Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, Armorum ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Vniuersitatibus, & officialibus ciuitatum, terrarum, castrorum, oppidorum, & aliorum quorumcumque locorum prædictæ Romanæ Ecclesiæ mediâtè vel immediâtè subiectorum, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, necnon duorum millium per Communitates, & mille per Vniuersitates, ac quinque millium ducatorum auri Cameræ Apostolicæ irremissibiliter ipso facto applicandorum per Dominos temporales, & alios prædictos absque alia declaratione incurrendis pœnis (vltra alias in eorumdem prædecessorum nostrorum litteris contentas) districtè præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactissima diligentia, de qua per publica documenta & alias probationes fidem faciant, eorum Ciuitates, terras, oppida, castra, villas, dominia, loca, & territoria omnia à perduellionibus, homicidis, latronibus, viarum grassatoribus, raptoribus, incendiariis, sicariis, pacis & publicæ quietis perturbatoribus, armatas facientibus, statum Ecclesiasticum hostiliter peragitantibus, pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam bannitis, aliisque similibus notoriis delinquentibus, & facinorosis hominibus, etiam nondum condemnatis, eorumque fautoribus & complicitibus, quos omnes, nostros, dictæque R.E. rebelles, ac publicos hostes esse decernimus, secura, libera, & expurgata custodire, tenere, & præseruare.

Eosque capiant & officialibus Pontificis consignent, & capere non valentes persequantur conuocatis Dominis & Communitatibus conuincis.

§. 3. Necnon si quos ex ipsis ed accedere, vel commorari, seu ad prædicta loca declinare, vel illac pertransire contigerit, statim illos capere & apprehendere, ac ad carceres conducere, captosque nostris & pro tempore existentium Romanorum Pontificum Magistratibus & Officialibus fideliter tradere & consignare, populosque suos pulsū campanarum, & aliis signis ad arma conuocare & coadunare teneantur. Quod si illos capere & apprehendere per seipsos nequiverint, finitimas quasque Communitates & Vniuersitates, necnon Dominos temporales commonefaciant, & in auxilium conuocent, iunctisque simul viribus eosdem perduelliones, homicidas, latrones & alios prædictos forti manu, & incessanter quacumque se verterint, etiam extra proprium territorium, & iurisdictionem ipso prosecutionis actu, vsque ad ultimam eorum profligationem persequantur, ac vt capiantur & apprehendantur, seu profigantur, omnem operam adhibeant.

Et ad cauillosas proponendas excusationes non admittantur.

§. 4. Cumque verisimile non sit huiusmodi hominum genus in occulto versari, & eos qui ad custodiam tenentur, si diligenter inuigilent, illorum notitiam non habere, neque tantam multitudinem esse posse, quin à Dominis temporalibus, ac Communitatibus & Vniuersitatibus prædictis vinci & opprimi queat, iuncto præsertim finitimorum auxilio, cauillosæ excusationes sibi in posterum nullo modo suffragentur.

Particulares verò persona contra bannitos, &c. arma capiant, & accurrant.

§. 5. Particulares verò personæ cuiuscumque status, gradus, & conditionis existentes, sub quingentorum ducatorum similiter eidem Cameræ ipso facto applicandorum, aliisque corporalibus, etiam vltimi supplicij inclusiue, Gubernatorum & Officialium prædictorum arbitrio, iuxta cuiuscumque personæ & culpæ qualitatem extendendis pœnis, cum primum campanæ sonitum, aliave signa, populum aduersus dictos facinorosos homines conuocantia audierint, vel aliam de illis quomodolibet notitiam habuerint, arma

capere, & ad locum necessarium accurrere, ac vnâ cum aliis, & per seipsum omnem conatum in persequendis, capiendis, & profigandis bannitis, aliisque nefariis hominibus prædictis adhibere teneantur.

Executoresque iustitiæ non se opponant, vel resistant, sed armata manu subueniant.

§. 6. Præterea sub eisdem pœnis omnes & singuli prædicti, tam in vrbe, quàm extra eam, ad quancumque Curiam, seu ministrorum & executorum iustitiæ, vel cuiusque eorum simplicem requisitionem, ac etiam nulla requisitione præuia, si aliquando ipsos resistere, vel sese opponere, seu aliquod impedimentum asserere, eosve ad aliquam executionem faciendam auxilio egere quoquo modo cognouerint, eisdem Curiam ministris & executoribus opem & fauorem, armata etiam manu conferre & subuenire, ac præsto esse, & denique obedire, eosque si opus fuerit, in perquisitione, executione, permutatione, transitu & aliis præmissis comitari debeant.

Barones & Communitates facinorosas non capientes, vltra alias pœnas, ad damna rescindienda adstringuntur. Tu ad hoc vide bullas supra cit. in 2. part. 1. rubr.

§. 7. Insuper statuimus & ordinamus, vt si qui ex perduellionibus, homicidis, latronibus, furibus, & aliis facinorosis hominibus prædictis in Ciuitatibus, terris, oppidis, castris, villis, dominiis, locis, & territoriis huiusmodi damna aliqua intulerint, seu furtum aut latrocinium commiserint, nec capti & deprehensi fuerint, sed impune euaserint, Domini temporales, seu Communitates, Vniuersitates nobis & Sedi Apostolicæ mediâtè ac immediâtè subiecti, in quorum locis, territoriis & iurisdictionibus respectiue similia perpetrata fuerint, præter hoc, quod ad damnum quorumcumque sic illatorum parti læsa, damnaque huiusmodi patienti, ac eorum hæredibus plenariam restitutionem & satisfactionem omnino teneantur, ad tantumdem etiam quantum damna illata æstimata fuerint, Cameræ prædictæ realiter & cum effectu persoluumdum eo ipso sint adstricti, ac aliàs provt latius continetur in aliis litteris dicti Pij V. prædecessoris, contra Dominos, ac Communitates, & Vniuersitates, eorum territoria non custodientes editis, quas firmis tamen remanentibus aliis supra, & infra scriptis pœnis, tenore præsentium etiam innouamus.

Barones, & alij maiores an. 14. & S. R. E. mediâtè & immediâtè in temporalibus subiecti, in statu & extra auxiliantes, aut eosdem bannitos receptantes, vel eorum persecutionem impediendes pœnas hic descriptas incurrant.

§. 8. Duces quoque, Principes, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, Vicarios, Feudatarios, Gubernatores, Magistratus, Duces, Capitaneos, & Officiales prædictos, necnon quoscumque alios cuiuscumque etiam Ecclesiasticæ dignitatis, conditionis, status, gradus, ordinis, excellentiæ, sexus & ætatis, dummodo decimumquartum illius annum excedant, huius status & iurisdictionis nostræ temporalis, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ in eisdem temporalibus mediâtè vel immediâtè subiectos, etiam dominia, iurisdictiones & loca extra statum prædictum obtinentes, qui perduelliones, homicidas, latrones, & alios nefarios homines prædictos in suis quique dominiis, terris, oppidis, castris, fortalitiis, villis, locis, territoriis, seu domibus, tam in ipso statu, quàm extra eum consistentibus receperint, seu confouerint, aut quod in illis recipiantur, vel confoucantur quoquo modo permiserint, seu ne ij capiantur impediuerint, vel captos eripuerint, seu occultauerint, aut illis potestatem, seu commoditatem euadendi fecerint, vel carcerem, aut aliam quancumque custodiam effregerint, inuaserint, aut quoquo modo violare tentauerint, siue ad hoc homines, vel arma, aliave ministrauerint, siue aliàs auxilium, consilium vel fauorem, palam, vel in occulto,

per se vel alium seu alios quoquo modo, etiam extra territoria, iurisdictiones & domos proprias præstiterint, seu præstare permiserint, vel etiam quoscumque Iudices, ministros, aut executores iustitiæ in perquisitione, captura, vel abductione, ac omnino in eorum officij libera executione, siue in Vrbe, siue extra vbique locorum impedierint seu verberauerint vel insecuti fuerint, aut concusserint, seu minis vel alias perterrefecerint, aut ad arma conclamauerint, aliosque concitauerint, seu talia fieri mandauerint, facientibus adhæserint & fauerint, seu alicuius Magnatis nomen auxilij causa aduersus Curiam, executores & ministros prædictos inuocauerint, seu franchisias appellauerint (contra quas aliam constitutionem dicti Gregorij prædecessoris editam similiter innouamus, acrioribus etiam remediis in dies vsuris pro huiusmodi asyulis præsertim in dicta Vrbe tollendis, & omnino exstirpandis) læsæ Maiestatis reatum, ac nulla ioris aut hominis fictione confictum crimen incurrisse, & eiusdem Romanæ Ecclesiæ rebelles, omnibusque & singulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus realibus & personalibus, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitibus, Ciuitatibus, terris, oppidis, castris, dominiis, vicariatus, guberniis, locis, iurisdictionibus, dignitatibus etiam Ecclesiasticis, honoribus, iuribus, officiis, pensionibus, beneficiis, & fructibus Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis & concessionibus, quæ à Rom. prædicta, & quibuscumque aliis Ecclesiis obtinent, & in futurum obtinebunt, cæterisque etiam immobilibus, mobilibus, & se mouentibus bonis, iuribus, & actionibus eo ipso priuatos, ipsosque & illorum filios ad illa, & quælibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles & indignos fore, atque esse: Necnon à toto Statu Ecclesiastico, vna cum eorum familiis perpetui exilij pœna damnari, domosque, ædificia, arces, & fortalicia eorundem demoliri, & solo æquari, seu aliis dictæ Cameræ iuribus adscribi debere, nec illis portam vllius dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ vnquam patere decernimus & declaramus. Vassallos vero, Custodes, Capitaneos, Officiales, Populos, & subditos eorundem à fidelitatis iuramento, ac homagij, & quocumque alio iure, quo ipsis quomodolibet adstricti fuerint, ex nunc penitus absoluiamus & liberaamus, Ducatus autem, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, ciuitates, terras, oppida, castra, cæteraque bona prædicta, necnon iura & actiones, cum fructibus & emolumentis eorundem, Fisco nostro & Cameræ prædictæ ipso facto absque aliqua declaratione, citatione, Iudicis sententia, seu decreto, vel alia iuris & facti solennitate habenda, etiam in præiudicium filiorum descendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in inuestituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameram rediissent, seu deuoluta essent, confiscamus, applicamus, & incorporamus, illaque sic nobis, & pro tempore existentibus Romanis Pontificibus & Cameræ prædictæ aperta, deuoluta, confiscata, applicata, & incorporata sub constitutione eiusdem Pij V. prædecessoris de huiusmodi dominiis & iurisdictionibus in feudum, aut aliàs non concedendis minimè comprehendi etiam declaramus. Necnon quæcumque fideicommissa, substitutiones, & alias dispositiones sub quacumque verborum forma, etiam cum expressa alienationis prohibitione, aliisque strictissimis clausulis & cautelis conceptas, ad hoc vt fructus bonorum huiusmodi fideicommissis subiectorum durante vita naturali delinquentis, etiam in contumaciam in prædictis causis condemnati, Fisco applicentur, & in dictæ Cameræ vsum conuertantur, proprietatesque dictorum bonorum quamdiu ipse delin-

quens naturaliter vixerit per Fiscum & Cameram huiusmodi possideantur & detineantur, tollimus & abrogamus.

Communitates eos tolerantes eandem pœnam incurunt.

§. 9. Ad hæc, Communitates, & Vniuersitates huiusmodi, si homines facinorosos prædictos receptauerint, tolerauerint, cibis, commeatu, auxilio, consilio, vel fauore, aut quocumque alio modo, etiam vt euadant, per se vel alios inuenerint, omnibus pœnis supradictis supponimus, eorumque res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta eidem Fisco, modo & forma præmissis applicamus & appropriamus.

Particulares autem eos capere non valentes illico propalare & conuincere conuocare debent.

§. 10. Particularibus autem hominibus, qui ad facinorosos prædictos capiendos & apprehendendos, iustitiæque ministris tradendos sufficientibus viribus fuerint destituti, nisi eosdem illico propalauerint, officialesque & populos finitimos, ita vt nullo modo euadant, conuocauerint.

Scientes in præmissis aliquem esse culpabilem, reuelare tenentur.

§. 11. Ac demùm iis, qui aliquem in præmissis culpabilem sciuerint, nec nobis vel successoribus nostris, seu alicui, per quem ad nos vel dictos successores fideliter deferatur, intra trium dierum spatium reuelauerint, pœnam arbitrio Iudicis pro modo culpe, etiam vsque ad mortem inclusiue infligendam statuimus.

Iudices procedant etiam per inquisitionem, &c.

§. 12. Decernentes super omnibus & singulis præmissis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quouis alio meliori modo procedi posse.

Præiudicia de non consignandis bannitis reuocantur.

§. 13. Ac quæcumque vetusta priuilegia, siue exemptiones, etiam immemorabiles, vel alias quascumque prætensiones de recipiendis, & non consignandis huiusmodi bannitis, & aliis facinorosis hominibus, nemini contra præsentium tenorem suffragari, etiam si de eis specialis & indiuidua mentio facienda esset.

Receptatores non excusantur prætextu agnationis, vel consanguinitatis, aut non dolosa receptionis.

§. 14. Neque receptatores, fautores, auxiliares, consultores, & alios quoscumque, præsentibus nostris ac prædecessorum nostrorum literis, vt præfertur, approbatis & innouatis quomodolibet contraueniens quocumque prætextu, etiam agnationis, & cuiuscumque consanguinitatis, etiam in primo gradu, aut vnice, non dolosè & penitus inculpate, nec ad malum finem receptionis vllatenus excusari, cum beneficium publicum sit priuata necessitudini præferendum, nec dolus absit ab eo, qui ipsis nefariis hominibus, & publicis inimicis quoquo modo se amicum præstat, genusque hominum huiusmodi facili cognoscatur. Eū quoque qui sese vi & metu ad manifestum & instans vitæ periculum euitandum, de quo tamen per legitimas probationes docere teneatur, eis receptum dedisse, siue victum, & alia præstitisse asseruerit, nequaquam excusari, nisi quamprimum se subripere, vel alios transmittere potuerit, nulla interposita mora, de transitu vel statione dictorum facinorosorum hominum vicinum locum, illiusque Magistratus & Officiales certiorauerit.

Clauſ. derog.

§. 15. Sicque per quoscumque Iudices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiti debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deput. & facult.

§. 16. Et nihilominus, vt præmissa suum debitum (prove

(propt ex intimo cordis affectu exoptamus) consequantur effectum. Dilectis filiis eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Urbis Gubernatori, causarum Curie Camera prædictæ generali Auditori, necnon Prouinciæ nostrarum legatis, de quibus plurimum confidimus, ac Vicelegatis & Præsidibus, Ciuitatumque, & aliorum locorum prædictorum Rectoribus & officialibus, ac cæteris omnibus singularum constitutionum & literarum prædictarum executoribus similiter in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ pœna per Apostolica scripta mandamus, ut quique pro se ad omnimodam præsentium, ac aliarum literarum & constitutionum prædictarum, necnon pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, illas omnes, & in eis contenta quæcumque semper & vbique per omnia loca prædicta, ac ab omnibus sub illis comprehensis inuicibiliter obseruari, capitalesque sententias prædictas à iustitiæ ministris absque alicuius irregularitatis incurfu exequi mandent & faciant, ac pro exactione pœnarum contra Communitates, Vniuersitates, Dominos temporales & alios prædictos propter eorum inobedientiam repressalias concedant, realiterque & irremissibiliter dictas pœnas pecuniarias exigant.

Clausula derogat.

§. 17. Non obstantibus fideicommissis, inuestituris, concessionibus, substitutionibus, testamentis, & aliis dispositionibus, necnon priuilegiis, exemptionibus, ac aliis præmissis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus haberi volumus pro expressis & insertis, necnon omnibus quæ in singulis literis prædictis concessum est non obstat, cæterisque contrariis quibuscumque.

Hortatio ad Principes extra statum Ecclesiasticum temporalem iurisdictionem habentes, ut bannitos non assentiant, sed capiant, & remittant.

§. 18. Rogamus quoque & hortamur attentè in Domino omnes & singulos quæcumque iurisdictionem temporalem extra Statum Ecclesiasticum prædictum exercentes, etiam Regia, Ducali, vel alia quæcumque mundana vel Ecclesiastica auctoritate, superioritate & excellentia fulgentes, ut velint pro sua in nos & hanc sanctam Sedem Apost. deuotione & obseruantia, reique ipsius æquitate prouidere, ne posthac in prouinciis, dominiis, & locis suis perduelliones, homicidia, & alij facinorosi prædicti vilo modo recipiantur, assentiantur, vel tuti reddantur; quinimò si ipsos ad illa declinare, aut ibidem reperiri contigerit, per suos iustitiæ ministros & executores capi & apprehendi, ac ad Præsides & Gubernatores Prouinciæ & locorum nostrorum, vnde ipsi originem traxerint, vel vbi delictum commiserint, liberè conduci & remitti, eisque consignari mandent & procurent. Ac quoscumque saluosconductus, & alias asservationes reuocent & annullent, propt nos vice versa id ipsum contra huiusmodi facinorosos homines à dictis eorum prouinciis & dominiis bannitos, fieri & obseruari curabimus; sperantes hac optima ratione omnino futurum, ut eiusdem S. R. E. & cuiusque eorum ditionis status, annuente Domino, expurgetur, Populi que nobis & illis subditi, pacis & tranquillitatis dulcedine fruantur.

Forma, & affectus publ. hanc Const.

§. 19. Ut autem præsentis literæ omnibus innotescant, & ne quisquam illarum ignorantem allegare possit, iubemus illas valuis Ecclesiæ S. Ioan. Lateran. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ appendi, eisque detractis illarum exempla, etiam impressa in eisdem locis affixa relinqui, factaque huiusmodi publicatione volumus ipsas præsentis hic in Vrbe publicatas die sequenti, extra eam verò

Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars I.

post decem dies quoscumque perinde arctare atque assidere, ac contrafacientes pœnas & alia supradicta omnino incurrere, ac si eis singulis præsentibus in propriis eorum personis & locis intimata fuissent.

Fides exemplorum.

§. 20. Insuper earundem præsentium exempla, etiam impressa, Notarij publici manu, & Camerarij prædicti, aut alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignata eandem prorsus fidem vbique locorum in iudiciis, & extra illa facere, quæ ipsamet præsentis facerent, si forent exhibitæ, vel ostensa.

Communitates publicent hanc Const. in earum publicis Consiliis, in Archivis custodiant, & quolibet anno eam cum aliis hic nominatis in publico consilio recitent. Quod voluit etiam Pius V. sup. in eius const. cit. in rub.

§. 21. Necnon quod quælibet Communitas, Vniuersitas & Populus quæcumque Ciuitatum, Oppidorum, Castrorum & locorum prædictorum, sub indignationis nostræ, ac milleducatorum dictæ Camere applicandorum pœnis per contrafacientes eo ipso incurrendis, statim cum præsentis literæ nostræ huiusmodi, siue earum transumptum, etiam impressum ad eorum notitiam peruenierit, conuocato publico consilio, in præsentia officialium, syndicorum, & curam malefactorum habentium, eos cum aliis prædecessorum nostrorum constitutionibus, sic ut præfertur, confirmatis & innouatis, ibi alta & intelligibili voce, etiam vulgari sermone illas declarando, ut melius & facilius ab omnibus percipi & intelligi possint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter custodiri curare omnino debeant, ac singulis annis successiuè in principio cuiuslibet anni perpetuis futuris temporibus similiter easdem literas præsentis, & alias innouatas in eodem publico consilio legendo reiterare teneantur. Alioquin loci Gubernator & Rector, & quilibet alius iustitiæ minister quocumque nomine nuncupatus, contra eos ad executionem pœnarum huiusmodi sine mora irremissibiliter procedat.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kal. Iulij, Pontificatus nostri Anno 3.

Papa subscriptio.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Cardd. subscriptiones.

Ego Alexand. Farnesius Episcopus Ostiens.
Ego I. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgij.
M. Card. ab Altacamps.
Ego In. Aua, Card. de Arag.
Ego P. Card. Sanctacrucis.
Ego Gulielm. Sirletus Card.
F. Mic. Card. Alex.
Ego Lud. Card. Madrutius.
Ego N. de Pelleue Card. S. Prædix.
Jol. Ant. Sanctorius Card. S. Senerinæ.
P. Card. Cassus.
Ego Carolus Card. Rambouilletus.
Ego Hier. Card. Rusticucius.
I. Hier. Card. Albanus.
Ego Phil. Boncom. Card. S. Sixti M. P.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. Caraffa.
I. Ant. Card. SS. Quatuor Cor.
Ego I. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vinc. Card. Montis Regalis.

Cc 3

Eg

Ego M. Presb. Card. S. Stephani in Monte Caelio.
 Scipio Card. Lancelottus.
 Ego Aloysius Card. Estensis.
 Ego Fer. Card. de Medicis.
 Phil. Vast. Card. Cam.
 Ego Carol. à Lotharingia Card. Vademontanus.
 Ego Vincent. Card. Gonzaga.
 Ego Franciscus Card. Sfortia S. Georgij.
 Alex. Card. de Montcalco.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1585. Indictione 13. die
 verò quinta mensis Iulij, Pontificatus Sanctissimi in Chri-
 sto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V.
 anno 1. retroscripta litera Apostolica fixa, & à publicata
 fuerunt in valvis, seu portis Ecclesiarum Sancti Ioannis
 Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vibe, necnon
 valvis Cancellarie Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ut
 moris est, per nos Ioan. Gance, & Nicolaum Tagliettum
 S. D. N. Papa Apost. Cur.

Ioannes Freile Mag. Cur.

GREGORII XIV. B. VII.

De Immunitate Ecclesiarum, quibusdam ex-
 ceptis casibus, inuiolabiliter obseruanda.

Ad quod habes etiam dispositionem Concilij Tridentini
 sess. 25. cap. 20. & Bullam 1. Ioan. XXII. Ex parte,
 sup. ubi notari.

GREGORIVS EPISCOPVS,
 Servus Servorum Dei. Ad perpetuam
 rei memoriam.

Pius V. & Sixt. V. certis casibus permittit extrahi ex Ec-
 clesiis homines criminosos.

Cum aliàs nonnulli prædecessores nostri, & præ-
 sertim fel. recordat. Sixtus Papa V. necnon Pius
 etiam V. sancto zelo ducti diuersas facultates & indul-
 ta extrahendi, etiam in casibus quibusdam à iure non
 permittis, ex Ecclesiis criminosos & delinquentes,
 compluribus secularibus Principibus, eorumque Cu-
 riis & Magistratibus sub variis modis & formis conce-
 ferint, prout in illis plenius continetur.

Sed secularium Principum Ministri hac facultate abusi
 sunt, & mala hic enarrata eueniunt.

§. 1. Experientia postmodum docuit, tum ob diuersi-
 tatem & differentiam huiusmodi indultorum, tum quia
 plerique eorundem Principum Ministri ex hoc ipso quod
 illa diuersimodè, etiam latius quàm par erat, & ad
 suum libitum interpretandi occasionem arripuerunt,
 illisque abuti cœperunt, subortam esse non mediocrem
 in aliquibus locis libertatis & immunitatis Ecclesia-
 sticæ perturbationem & confusionem; alibi verò ne
 ipsos quidem laicos indultis huiusmodi uti voluisse,
 aut potuisse, quoddam populis inueterata erga Ecclesias
 reuerentia deuotis, & assuetis, scandali potius quam
 quietis occasionem præberent. Illud etiam absurdum
 sæpè numero secutum est, ut infimæ interdum condi-
 tionis laici, non modò iuris, sed etiam literarum peni-
 tus ignari, & imperiti, dum quasi Porestates, aut Mi-
 nistri Curie secularis in aliquo Castro, aut Oppidulo
 iurisdictionem exercebant, facultatum & indultorum
 huiusmodi limites longè exceßerint, eaque suo arbitra-
 tu in sensus minus rectos, & ab intentione conceden-
 tis omnino alienos detorserint, & illorum prætextu
 quicquid sibi in mentem venit, attentare præsumpse-

rint, in graue iurisdictionis & immunitatis Ecclesia-
 sticæ præiudicium, locorum, & personarum diuino cul-
 tui dicatarum contemptum, ipsius diuinæ Maiestatis
 offensam, & scandalum plurimorum. Quare pro com-
 misso nobis à Domino Pastoralis officij munere, prædi-
 ctis absurdis & scandalis obuiare, ac differentias huius-
 modi ad vniformem regulam reducere, omnemque du-
 bitandi, ac perperam interpretandi occasionem diluci-
 da declaratione submouere, abusus tollere, & ne Ec-
 clesiastica iura planè conculcentur & negligantur, op-
 portunè providere decreuimus, prout etiam dictus
 Sixtus prædecessor noster iisdem de causis motus sta-
 tuere decreuerat, licet morte præuentus hoc adimplere
 nequiverit; ita tamen, ut quando præfens temporum
 calamitas, & nimia, quæ iam inualuit, peruersorum
 hominum malitia id exposcit, aliquid etiam ad terro-
 rem delinquentium, & ad coercenda illorum disciplina,
 ultra id quod præfata illa maiorum nostrorum disciplina,
 & vetus sacrorum canonum norma præscripserat in
 quibusdam casibus congrua moderatione adhibita, per-
 mittamus.

Hic itaque Pont. huiusmodi facultates renocat, & immu-
 nitatem Ecclesiarum obseruari præcipit.

§. 2. Hac itaque nostra perpetuò valitura constitu-
 tione, omnia & quæcumque priuilegia, indulta, &
 gratias, tam per prædictum Sixtum ac Pium Quintum,
 quàm alios quoscumque nostros prædecessores, aut nos-
 metipsos, Sedemque Apostolicam, eiusve Legatos, su-
 per abducendis, vel extrahendis ab Ecclesiis, Monaste-
 riis, Sacellis, domibus regularibus, & secularibus, lo-
 cisve sacris aut Religiosis, aliasque in casibus à iure
 permittis hominibus certorum tunc expressorum, vel
 non expressorum criminum reis, aut fraudulentis deco-
 ratoribus, etiam in odium certorum delictorum, & pro
 bono, pace, & quiete publica, & ex causis vrgentissi-
 mis ac necessariis & æquipollentibus casibus in iure ex-
 pressis, atque ex paritate, identitate, aut maiori-
 tate rationis extensis, perpetuò, vel ad certum nondum ela-
 psam tempus, seu ad vitam alicuius Principis, aut be-
 neplacitum, seu aliàs quomodolibet concessa, etiam
 iteratis, aut multiplicatis vicibus approbata, & in-
 nouata, ac vfu recepta, literasque Apost. sub plumbo,
 aut in forma Breuis, seu aliàs quomodocumque desuper
 confectas, quarum tenores hic haberi volumus pro ex-
 pressis, ac ad verbum insertis, sublata penitus omni
 differentia, ita ad vnâ tantum formam reducimus, &
 moderamus.

Certos tamen casus hic expressos excipit, in quibus laici de-
 linquentes Curia seculari remitti debent. Quoad here-
 ticos habes etiam sup. Bull. Ioan. XXI. cit. in rubro.

§. 3. Ut laici ad Ecclesias, locaque sacra, & re-
 ligiosa prædicta confugientibus, si itinera frequentata,
 vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis ag-
 grediuntur, aut depopulatores agrotum, quive homi-
 cidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesiis,
 earumve Cameteriis committere non verentur, aut qui
 proditoriè proximum suum occiderint, aut assassinij
 vel hæresis, aut læsæ Maiestatis in personam ipsiusmet
 Principis rei, immunitas Ecclesiastica non suffragetur.
 Sed vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris
 Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, cæterisque
 Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatibus, tam seculari-
 bus, quàm cuiusvis Ordinis Regularibus, districtè
 præcipiendo mandamus, & præcipimus, ut laicos
 in casibus prædictis delinquentes, ad eorum Ecclesias,
 Monasteria, domos, & alia loca supradicta sacra, seu
 Religiosa respectiue confugientes, & in eis se recipien-
 tes atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve ali-
 quod, iudicio suo commississe videbuntur, quando à
 Curia seculari fuerint requisiti, & quilibet eorum fue-
 rit requisitus, Ministri, & Officialibus Curie secularis
 absque

absque irregularitatis nota, aut alicuius censuræ Ecclesiasticæ incursum, tradi, & consignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet & faciat.

Et curia secularis absque licentia Iudicis Ecclesiastici nullo pacto accipiat.

§. 4. Ne autem Curia secularis prædicta & Ministri facultate illos per se & propria auctoritate extrahendi, & abducendi sibi olim, ut præfertur, attributa, & per præsentem reuocata, abutantur, volumus, dictaque auctoritate decernimus, & declaramus, ut Curia secularis, eiusque Iudices, & Officiales, ab Ecclesiis, Monasteriis, locisque sacris prædictis laicum aliquem, ut præfertur, delinquentem in nullo ex casibus supradictis sine expressa licentia Episcopi, vel eius Officialis, & cum interuentu personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habentis, ad quos solos, & non alios Episcopis inferiores, etiam alij Ordinarij sint, aut nullius Diocesis, aut Conferatores ab hac Sede specialiter vel generaliter deputati, prædictam licentiam dandi facultas pertineat. Occurrente autem casu in loco exempto, & nullius diocesis, tunc ad Episcopum viciniorem deuoluatur hæc cognitio, & non ad alios, qui capere, & extrahere, aut incarcerare non possint, nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dictæ personæ Ecclesiasticæ requisitæ illos in delictis superius expressis culpabiles tradere, aut capturæ & carcerationi interuenire, & assistere recusauerint: tuncque reuerentiæ Ecclesiæ, & locis sacris debitæ memores, prædictos delinquentes minori, quo id fieri poterit, cum scandalo & tumultu extrahere curent.

Sed Ecclesiasticus prius videat, an carceratus aliquod ex criminibus exceptis commiserit.

§. 5. Quodque delinquentes laici prædicti, postquam, ut præfertur, ab Ecclesiis, locisque sacris extracti & capti fuerint, ad carceres Curia Ecclesiasticæ reponi, & inibi sub tuto & firmo carcere, ac opportuna custodia data illis, si opus fuerit, per Curiam seculari prædictæ consignari nec tradi possint, nisi cognitio prius per Episcopum, seu ab eo deputatum, an ipsi verè crimina superius expressa commiserint, tuncque demum de mandato Episcopi per Iudicem Ecclesiasticum Curia seculari, quacumque appellatione postposita, consignentur.

Criminis hæresis cognitio totaliter sit fori Ecclesiastici.

§. 6. De crimine verò hæresis cognitio ad forum Ecclesiasticum tota pertineat, neque in ea Curia secularis se quoquo modo intromittat.

Et omnia personarum Regularium in omnibus casibus.

§. 7. Sicuti etiam prohibemus, ne contra Ecclesiasticas personas, seculares, aut cuiusvis Ordinis, vel Militiæ, etiam Sancti Ioannis Hierosolymitani regulares quoquo modo, etiam vigore prædictorum privilegiorum, indultorum, aut concessionum, quæ omnia ad terminos iuris per præsentem reducimus, procedant, aut se intromittant, illasve ab Ecclesiis, Monasteriis, Domibus, locisque sacris, aut religiosis, etiam in casibus in hac constitutione expressis, extrahere, abducere, capere, carcerare, aut cognoscere de criminibus ad forum Ecclesiasticum pertinentibus, aliàs quàm de iure, & per privilegia eisdem Ordinibus, aut militiis concessa permittit, quomodolibet præsumant.

Contranientes in penas hic enarratas incidunt.

§. 8. Quod si quis quacumque dignitate, & auctoritate prædictus, præmissorum, aut alio quouis prætextu quicquam præter, aut contra huius nostræ constitutionis tenorem attentare præsumpserit, declaramus eum ipso facto censuras & penas easdem incurrere, quæ contra libertatis, iuris, & immunitatis Ecclesiasticæ violatores per sacros Canones, & Conciliorum

generalium, nostrorumque prædecessorum constitutiones sunt promulgatæ.

Clausula sublata, &c.

§. 9. Sicque per quoscumque Iudices, ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quavis causâ & instantia iudicari, & definiri debere, necnon decernimus inane si secus super his per quoscumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 10. Non obstantibus præmissis, tam Sixti, & Pij V. quàm aliorum quorumcunque prædecessorum nostrorum literis Apostolicis, privilegiis, indultis, & facultatibus, quibusvis personis, etiam Imperiali, Regia, Ducali, aut alia quavis dignitate & auctoritate fulgentibus, aut Rebus publicis, Dominiis, Regnis, Provinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis, eorumve Curis, Parlamentis, Senatibus, Consiliis, Communitatibus, Vniuersitatibus, Collegiis, aut Præfidentibus, Proregibus, Gubernatoribus, Locatenentibus, Vicariis, Potestatibus, aliisque Magistratibus, Officialibus, Ministris, aut Consiliariis, ex prædictis, vel aliis etiam grauioribus, & vrgentioribus causis, tam illorum intuitu & contemplatione, siue ad eorum preces, & instantiam, quàm etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac per modum statuti & legis perpetuæ, etiam in vim contractus, & de fratrum nostrorum consilio, sub quibuscumque tenoribus & formis, & cum quibusvis præseruatiuis, reitutiuis, mentis attestatiuis, derogatoriis derogatoriis, aliisque validissimis, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam si inibi caueatur expresse, quod illis, nisi sub certis modis & formis, & nisi de expresso eorum consensu, ad quorum fauorem concessa fuerint, derogari possit, & aliter factæ derogationes nullius sint roboris vel momenti, & aliàs quomodolibet concessis, etiam sæpius approbatis, & innouatis. Quæ omnia, & singula, ac illorum tenores pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo aduersentur, aut plures quàm superius expressos casus contineant, auctoritate & tenore præmissis omnino, ac perpetuè tollimus, & abrogamus, ac ad terminos præsentis Constitutionis, quoad superius descripta dumtaxat, reducimus, & nolumus cuiquam de cætero suffragari, & qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali vel speciali, per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta effectus earum quomodolibet valeat impediri.

Publicationem huius constitutionis demandat.

§. 11. Ut autem præsentem literæ ad omnium notitiam facilius deducantur, mandamus illas in valuis S. Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum, Basilicarum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ de more affigi, & publicari, earum exemplis inibi affixis & dimissis, ac post publicationem huiusmodi volumus & decernimus, ut omnes & singulos quos concernunt, & concernent in futurum, perinde ardeant, & afficiant, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent. Eandem verò præsentium transumptis, etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, eandem fidem in iudicio, & extra illud vbique gentium & locorum haberi volumus, quæ eisdem originalibus literis haberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctionem penalem adiicit.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ moderationis, præcepti, mandatorum, decretorum, reductionum, declarationum, prohibitionis, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnis

potentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum.

Datum Romae in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo primo, nono Kal. Iunij, Pontificatus nostri Anno 1.

Publicatio.

Anno à natiuitate Domini 1591. indict. 4. die vero 28. mensis Maij, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papae XIV. anno eius 1. retroscripta littera Apostolica affixa, & publicata fuerunt in valuis Basilicarum Principis Apostolorum de Vrbe, & S. Ioannis Lateranensis, necnon Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Florae, ut moris est, per nos Caterinum Menandri, & Nicolaeum Dringy Curs.

Pompeium Guerra Mag. Curs.

CLEMENTIS VIII. B. XLI.

Institutio Congregationis super Baronibus Status Ecclesiastici, cum iurisdictione eorum Castra & bona etiam fideicommissis subiecta distrahendi pro satisfactione suorum creditorum.

Quod autem Barones isti teneantur eorum vassallos ab obligationibus pro eis contractis liberare, iussit Pius IV. in cons. 18. Quia, fol. 2. l. 2. ubi notauit.

CLEMENS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Iustitiae ratio, & publicae fidei causa postulat, vt eorum, qui pecunias nostris & S. R. E. subditis crediderunt, seu quibus aliquid ab eisdem, quauis occasione vel causa debetur, indemnitati pro munere nostro, opportuno remedio consulamus.

Causa huius Constit.

§. 1. Cum igitur multorum querelis iamdiu ad nos perlatum sit, & quotidianis expositulationibus perferatur, nonnullos Barones & Domicellos, nostros & S. R. E. subditos, tam in Vrbe, eiusque districtu, quam in vniuerso statu nostro Ecclesiastico existentes, contracto variis de causis a re alieno, nullam prorsus inire rationem illud dissoluendi, immo nec annuas fructuum praestationes idcirco debitas, maximo creditorum incommodo persolvere, ipsosque adeo creditores, dum eorum credita à dictis Baronibus, & Domicellis exigere conantur, magnos sumptus facere, & variis litibus implicari, & nihilominus credita ipsa nullo modo consequi posse, fideiussores etiam, qui pro eisdem Baronibus & Domicellis sese, & bona sua quoquo modo obligarunt, ab eorum obligationibus minimè posse liberari. Praeterea, licet alias ad eorumdem Baronum & Domicellorum res aliquo pacto subleuandas, à nonnullis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, ac etiam forsitan à nobis, ex speciali gratia concessa fuerit facultas quosdam pecuniarum Montes super eorum Ciuitatibus, Terris, Castris, Casalibus, & aliis bonis stabilibus, ad diuersas summas ascendentes erigendi cum obligatione etiam per ipsos Barones facta fructus hoc nomine singulis annis commentos soluendi, ac certis modo, & forma Montes erectos intra praescriptum tempus extinguendi, eos tamen qui pecunias in dictis Montibus posuerunt, haecenus annuas fructuum praestationes à nonnullis ex dictis Baronibus, & Domicellis consequi non potuisse, neque adhuc posse, ac praeterea aliquos etiam Barones & Do-

micellos, eosdem Montes, vel eorum partem, iuxta eorum obligationem, statuto tempore non extinxisse, nec forsitan vterius de illorum extinctione cogitare, quo fit, vt iidem creditores sub fide publica haecenus magno detrimento affecti fuerint, & in dies magis ac magis afficiantur.

Institutio Congregationis pro satisfactione creditorum cuiuscumque Baronis, his modis, videlicet.

§. 2. Nos hisce malis pro officij nostri munere occurrere, & debita supradictorum creditorum (inter quos plerique pauperes, complures etiam pupilli, & viduae sunt) satisfactioni expedita aliqua ratione providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolica potestatis plenitudine, dilectum filium nostrum Bartholomeum Sanctae Mariae in Porticu Diaconum Cardinalem Casium nuncuparum, necnon dilectos filios Tiberium Cerasium Camera Apostolicae Clericum, Paulum Coperchium Fisci, & dictae Camerae Advocatum, Paulum Emiliuum Zacchiam eiusdem Camerae Commissarium generalem, ac Rodolphum Bonifolium Senatorem Bononiensem ad infra scripta omnia, & singula facienda, Apostolica auctoritate, tenore praesentium constituimus, assumimus, & deputamus, ac eisdem liberam, amplam, & plenam facultatem & auctoritatem concedimus, & impartimur, vt coniunctim omnes, seu saltem idem Bartholomeus Cardinalis, & maior ipsorum pars omnibus, & singulis, tam instrumentariis, siue hypotechariis, quam chirographariis, ac etiam legatariis, & ratione mercedis, cibariis, & vestiariis, seu aliis quouis modo priuilegiatis, vel mercium, siue aliarum rerum occasione, aut etiam ex causa fideiussorum, pro eisdem Baronibus seu Domicellis, ac pro qualibet summa & quantitate quorumcumque Principum, Ducum, Marchionum, & Comitum, aliorumque Baronum, & Domicellorum nostrorum, & Sanctae Romanae Ecclesiae subditorum, in Vrbe, eiusque districtu, & in vniuerso statu nostro Ecclesiastico existentium, cuiuscumque status, gradus, conditionis, & ordinis fuerint, etiam si dignitate quacumque Ecclesiastica, etiam Cardinalatus honore praefulgeant, aut ipsorum parentum, seu antecessorum, vel auctorum quorumcumque creditoribus, etiam si eorum vassalli & subditi, aut alij quicumque fuerint, qui de ipsorum creditis, ex quauis causa, & ad quamcumque summam, vt praefertur, ascendentes, per mandata executiua à quibusvis Iudicibus Vrbis, aut alterius loci Status praedicti decreta & relaxata docuerint, ipsaque mandata exhibuerint, quamprimum absque vlla dilatione, non obstantibus quibuscumque inhibitionibus, dilationibus, superfluatoris in forma Non grauetur, aut aliis quomodolibet ab iisdemmet, vel aliis Iudicibus, aut etiam forsitan à nobis, siue de ordine ac mandato nostro emanatis, & emanandis, quas omnes, & singulas ex nunc auctoritate praesentium renouamus, annullamus, & irritamus, infra scriptis modis & formis satisfieri curent & mandent, & cum effectu faciant, videlicet.

Exhibitis à creditoribus mandatis executiuis per Iudices relaxatis contra Barones, Congregatio illa exequi faciat, absque alia citatione super quibuscumque eorum bonis & castris nomine Camerae Apostolicae ad commodum creditorum, & statim cesset Baronum iurisdiclio, & eius exercitium.

§. 3. Praedictorum Deputatorum Congregatio, exhibitis praedictis, absque alia citatione, & tela iudiciali, & sine vlla causae cognitione, super veritate crediti, vel discussione iustitiae, aut nullitatis mandatorum relaxatorum, tanquam meri, & puri executores, & propria auctoritate, & mandato, & sine vitio spolijs attentatorum

tentatorum, aut nullitaris, omnium & quarumcunque Ciuitatum, Terrarum, Castrorum, Casalium, Palatiorum, & aliorum bonorum immobilium, tam in vrbe eiusque districtu, quam alibi vbiicumque in nostro Statu Ecclesiastico existentium, ad ipsos Principes, Duces, Marchiones, Comites, vel Barones aut Domicellos quoscumque, contra quos, vel eorum auctores, parentes, & quosvis antecessores, seu hereditaria eorum bona quaecumque mandata huiusmodi ex quauis causa, vt supra dictum est, relaxata fuerint, vel eorum partem, arbitrio ipsius Congregationis pertinentium, & per eos quocumque titulo habitorum, & quouis modo tentorum, & possessorum, realem, actualem, & corporalem possessionem nomine Camera Apostolica capi, & retineri, ad commodum tamen, & vtilitatem eorumdem creditorum, per mensum dumtaxat immediatè sequentem à die capte possessionis, à qua die omnis ipsorum Principum, Ducum, Marchionum, Baronum, seu Domicellorum, & aliorum prædictorum iurisdicção, & illius exercitium atque administratio penitus cesset & cessare debeat, ita quod ipsi non possint per se vel alios in Ciuitatibus, Terris, Castris, Casalibus, Palatiis, & aliis locis, & bonis prædictis sese ingerere, aut aliquo pacto intrinicare, sed illorum iurisdicção & administratio penes dictam Congregationem, seu personas ab ea deputandas remaneat, omnino curent, & re ipsa præstent.

Elapso mense Ciuitates & bona eorum subhastanda proponant, & absque expensis plus offerenti deliberent.

§. 4. Quo mense elapso, Ciuitates, Terras, Castra, Casalia, Palatia, & alia bona huiusmodi subhastanda proponant, & plus offerenti, omnia penitus omni alia solennitate, & sine solita etiam subhastatione, & deliberatione per manus Cursum, seu alias fieri confueta, & absque illarum expensis, præuia dumtaxat vnus editi per dies quindecim in locis publicis affixione, ad deliberationem plus offerenti, cum cedula bancharia idonei Mercatoris, seruata tamen quoad personas quæ Ciuitates, Terras, Castra, & alia bona huiusmodi emere voluerint, forma Constitutionis fel. record. Sixti Papæ V. prædecessoris nostri, super prohibitione alienandi Castra, & alia bona stabilia in statu Ecclesiastico existentia sine Sedis Apostolicæ licentia, & aliis personis quam vassallis eiusdem Status, deueniant, illasque & illa deliberent, & vendant, ac instrumentum, vel instrumenta quacumque, & alia desuper necessaria, & opportuna, obligando etiam personas Principum, Ducum, Marchionum, Baronum & Domicellorum prædictorum, & bona eorum pro euicção, etiam in forma eiusdem Camera Apostolicæ celebrent, & celebrari faciant.

Pretium inde reductum creditoribus consignari faciant.

§. 5. Ac pretium inde redigendum, in satisfactionem dictorum creditorum, iuxta eorum anterioritatem, & potioritatem, recepta prius ab eis iurium cessione, ad fauorem emptoris, & si eidem Congregationi visum fuerit, præstita etiam ab ipsis idonea cautione, seu facta obligatione de eodem pretio restituendo prioribus, & potioribus, ad omne mandatum sui Iudicis consignent, & consignari faciant.

Cam. Apost. inter oblatores admittatur.

§. 6. Inter oblatores autem Camera Apostolicam seu eius Commissarium, si offerre voluerit, ad offerendum admittatur.

Oblatore non reperto Camera adiudicet pro pretio æstimando, & ipsa creditoribus satisfaciat.

§. 7. Sed si intra dictos quindecim dies nullus oblator reperitur, tunc Congregatio prædicta Ciuitates, Terras, Castra & alia bona prædicta eidem Camera

nostræ Apostolicæ adiudicet, liberet ac vendat; & ipsa Camera nostra Apostolica, præuia æstimatione per vnum vel plures æstimatores ab ipsa Congregatione deputandos, pro illo pretio, quod æstimatum fuerit, illas, & illa pro se accipere debeat, & de dicto pretio omnino supradictis eorum creditoribus satisfacere teneatur.

Subhastatio eadem & deliberatio fiat, si extrajudicialiter consisterit, Montem vel censum Baronis non fuisse debito tempore extinctum, aut fructum non solutos, vel alia per eum promissa non impleta.

§. 8. Declaramus autem, si inter dictos creditores reperiantur aliqui, qui occasione quorumvis, tam Montium, quam censuum, intuitu ac contemplatione ipsorum Principum, Ducum, Marchionum, Comitum, Baronum, & Domicellorum, vel eorum auctorum, & prædecessorum supradictorum, creditorum, & impositorum respectiue creditores fuerint, & quibus de fructibus idcirco debitis hactenus integrè satisfactum non erit, vel in futurum non satisfiet, in præmissis eum seruari debere modum & ordinem, vt capta summaria informatione, etiam extrajudiciali, per dictam Congregationem de lapsu temporis, & de satisfactione non secuta, absque vlla, vt dictum est, causæ cognitione ad subhastationem, deliberationem, venditionem & ad iudicationem supradictarum Ciuitatum, Terrarum, Castrorum, & bonorum pretio, vt supra æstimando, modo & forma prædictis, & vltius ad extinctionem dictorum Montium, & censuum, ac satisfactionem dictorum fructuum, vsque ad diem dictæ extinctionis decursorum, ipsa congregatio omnino deueniat. Idemque seruari volumus, & mandamus, quod illos Principes, Duces, Marchiones, Comites, Barones & Domicellos, qui licet dictos fructus suo tempore quotannis soluerint, supradictos tamen Montes, vt præfertur, erectos, vel census impositos, & venditos intra tempora in erectione ipsorum Montium, aut in impositione, & venditione censuum fideiussoribus promissa, vel alias conuenta non extinxerint, aut in futurum debitis temporibus non extinguant, seu etiam alia pacta in eisdem Montium erectionibus & censuum impositionibus, & venditionibus apposita, & alias conuenta, seu in quibuscumque contractibus, in quibus, seu quorum vigore dicti Barones, & Domicelli, aut eorum auctores, seu antecessores debitores existunt, ad dicta non adimpleuerint, vel non obseruauerint, aut in futurum non obseruabunt, siue adimplebunt, in toto vel in parte ipsa Congregatio eos ad dictorum Montium, & censuum integram extinctionem, & debiti solutionem, ac creditorum satisfactionem, etiam dies totius Montium, & censuum extinctionis, vel debiti solutionis non aduenerit, cogat & compellat.

Fideicommissa, &c. hac non impediunt.

§. 9. Volumus etiam, & pari motu, ac potestate decernimus, Principes, Duces, Marchiones, Barones, & Domicellos supradictos, seu illorum quoscumque pro tempore successores, subhastationem, deliberationem, venditionem, & adiudicationem, & alia prædicta impugnare, impedire vel retardare non posse, nec aduersus ea aliquo modo se tueri, aut pro illorum renouatione quocumque tempore instare, etiam ea ratione, vel prætextu, quod ipsi in Castris, & bonis prædictis sint hæredes cum beneficio legis, & inuentarij, vel non succedant illis qui debita prædicta contraxerunt, sed quod loca, & bona supra dicta ex antiquis inuestitis, concessionibus, fideicommissis, donationibus, vel ex contractibus etiam ex causa dotium, vel quacumque alia de iure priuilegiata consecuti fuerint, vel ad ea vocati sint, mandataue à Iudicibus fuerint tantummodo decreta, seu relaxata contra bona hereditaria illorum qui debitum huiusmodi contraxerunt, dicta bona quouis titulo & modo tenuerint, & possederint, seu quod ipsi Barones

Barones & Domicelli simili modo illa teneant & possideant, aut ex eo quod creditores ex causa Montium & censuum restitutionem sortis principalis petere non possint, se à fideiussione eximi: quibus, & aliis quibuscumque allegationibus, seu subterfugiis non obstantibus, ad executionem nihilominus subhastationis, & deliberationis, & aliorum pramissorum supradictarum Ciuitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum deueniri omnino debeat, illaque robur perpetuæ firmitatis fortiantur, & obtineant.

Illisque plenissime derogatur.

§. 10. Ut autem pramissa omnia, & singula ad fauorem omnium creditorum prædictorum statuta, & disposita, statim sine vlla mora, aut aliquo impedimento executioni demandari possint, omnibus, & quibuscumque inuestituris, concessionibus, donationibus, fideicommissis, primogenituris, & alienandi prohibitionibus, necnon pactis de succedendo, tam in contractibus, quam in vltimis voluntatibus purificatis, & purificandis super Ciuitatibus, Terris, Castris, Casalibus, Palatiis, & aliis bonis immobilibus huiusmodi, per quoscumque ascendentes, seu collaterales, ac penitus extraneos, ac forsan ipsos etiam Romanos Pontifices prædecessores nostros, etiam Motu proprio, & consistorialiter emanatis, & sub quibusvis clausulis, vinctis & cautelis quomodolibet factis, & confirmatis, quorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, ac etiam regulæ nostræ de non tollendo iure quaesito motu, scientia, & potestate similibus, plenissime ac latissime derogamus, ac derogatum esse volumus.

Aliaque bona libera Baronum dictis fideicommissis supposita censentur.

§. 11. Quod si forsan iidem Principes, Duces, Marchiones, Barones & Domicelli aliqua alia bona stabilia nulli inuestituræ, concessioni, donationi, fideicommissio, primogenituræ, vel alienandi prohibitioni, aut pacto de succedendo, aliisque prædictis subiecta, vel aliàs immunita, & exempta & libera quoquo modo possederint, nos pari motu, & auctoritate eadem bona inuestituræ, concessioni, donationi, fideicommissio, primogenituræ, prohibitioni, & pacto prædictis in locum bonorum venditorum prædictorum in omnibus, & per omnia subiicimus, substituimus, & subrogamus, & per eandem Congregationem, secuta venditione prædicta, subiici, substitui & subrogari debere decernimus & mandamus.

Clausula sublata.

§. 12. Declarantes nihilominus Ciuitates, Castra, & bona, sic vt supra vendita & assignata, semper, & quocumque tempore penes illorum emptores, & Cameram præfatam, ac successores eorundem ab omnibus fideicommissis, primogenituris, prohibitionibus, pactis, donationibus, necnon nexibus, oneribus, vinctis, hypothecis, obligationibus, ac aliis prædictis libera, & semper exempta remanere debere, ita vt nullo vnquam tempore prætextu prædictorum fideicommissorum, primogeniturarum, prohibitionum, pactorum, donationum, nexuum, onerum, vinculo- rum, hypothecarum, obligationum, vel successionum, tam ex testamento quam ab intestato, emptores, Camera & successores prædicti molestari, seu inquietari quomodolibet possint, saluis tamen responsionibus, canonibus, censibus ratione directi dominij, seu cuiuslibet alterius superioritatis, occasione dictorum bonorum eidem Camera debitis.

Si de pretio quid supererit, inuestiatur vt hic.

§. 13. Caterum volumus, & eidem Congregationi pariter mandamus, vt si ex pretio bonorum vigore præsentium vendendorum aliquid solutis debitis supererit, id quod supererit, si bona vendita alicui fideicommissio, prohibitioni vel alteri cuiuscumque oneri, seu

vinculo subiecta esse constiterit, in aliorum bonorum stabiliū, vel locorum Montium non vacabiliū, quæ eidem fideicommissio, prohibitioni, oneri, & vinculo in locum bonorum venditorum omnino subiaceant, conuerti curent, & faciant, eorumque fructus singulis annis in aliorum similium bonorum vel locorum Montium emptionem inuestiri debere declarent, & cum effectu inuestiri faciant, donec ad valorem, & summam bonorum venditorum ascenderint: quæ pariter omnia fideicommissio, prohibitioni, oneri ac vinculo huiusmodi, in omnibus, & per omnia, prout bona vendita huiusmodi antea erant, subiecta existant, Si verò bona eadem vendita nulli fideicommissio, prohibitioni, seu oneri & vinculo obnoxia fuerint, Congregatio ipsa partem quæ supererit ex pretio huiusmodi, solutis debitis, vt præfertur, ipsis Principibus, Ducibus, Marchionibus, Baronibus & Domicellis, solui & assignari faciant.

Castra per Cameram sic emenda non comprehenduntur per triennium sub Bulla Pij V. quæ est 35. fol. 166. tom. 2.

§. 14. Ciuitates verò, Terras, Castra & loca iurisdictionalia per Cameram Apostolicam in vim præsentium emenda, & acquirenda in constitutione sel. rec. Pij Papæ Quinti prædecessoris nostri, de Ciuitatibus, Terris, Castris & locis S. R. E. non infeudandis, per triennium à die illarum venditionum computandum, minimè comprehendi debere declaramus.

Clausula sublata.

§. 15. Decernentes sic & non aliter in pramissis omnibus & singulis per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Cameræ prædictæ Præsidentes, Clericos, S. R. E. Camerarios, necnon eiusdem S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula contrariorum derogatoria, & sanctio penalis.

§. 16. Non obstantibus quibuscumque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac legibus municipalibus Vrbis, necnon Ciuitatum, Terrarum, Castrorum & locorum supradictorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis ac inuestituris, etiam in remunerationem, aut ex quavis alia causa onerosa, aut ex contractu, erectionibus dignitatum, aliisque quibusvis concessionibus, dictis Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus & Domicellis, sub quibuscumque verborum formis & tenoribus, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & irritantibus ac aliis decretis in contrarium pramissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis & innouatis, necnon fideicommissis, ac vltimis voluntatibus, donationibus, pactis quorumcumque, aliisque pramissis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica & expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro expressis & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat, & ad effectum omnium, & singulorum pramissorum specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis
Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimosexto,
septimo Kal. Iulij, Pontificatus nostri anno 5.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1596. indiſt. 9. die verò ul-
tima menſis Iunij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Pa-
tris, & D. N. Domini Clementis diuina prouidentia Pa-
pe VII. anno 5. retroſcripta littera Apoſtolica affixa,
& publicata fuerunt in valis Baſilicarum Principis Apo-
ſolorum, S. Ioannis Lateran. ac in acie Campi Flora, vt
moris eſt, per nos Catherinum Menandi, & Petrum Aloy-
ſium Peregrinum Curſores

Proſper Spada Mag. Curſ.

PAULI V. B. LII.

Contra mulieres ingrediendi Monasteria Mo-
nialium licentiis abutentes.

*Hic idem Pontifex huiusmodi licentias uſque tunc conceſ-
ſas reuocauit ſui Pontificatus anno 8. vt infra in
conſt. 74. Monialium, ubi notabo.*

S. D. N. Urbanus VIII. declarauit, quod conſen-
ſus Monialium, ſine quo mulieres ſeculares licen-
tiis ingrediendi Monasteria vti non poſſunt, ex-
preſſe, capitulariter, & per ſecreta ſuffragia præſtan-
dus ſit, in conſt. 29. Sacroſanctum, inf. tom. 4.

PAVLVS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Facultatum plura Monasteria Monialium ingredien-
di abuſus tollere volentes.

Declaratio circa uſum licentiarum.

§. 1. Tenore præſentium ſtatuiſmus & ordinamus,
quòd nulla perſona cuiuſcumque gradus, ſtatus &
conditionis, ac præminentie exiſtat, etiamſi Ducali,
Marchionali, aut alia dignitate præfulgeat, vigore li-
centiarum plura Monasteria, domos, & loca Monia-
lium pluribus vicibus ingrediendi, etiam abſque clau-
ſula (in totum, ſeu in vniuerſa, non autem in eorum
aliqua, vel ſingula) à Nobis, vel prædeceſſoribus no-
ſtris Romanis Pontificibus, ſub quouis tenore, vel for-
ma, etiam motu proprio conceſſarum, & expeditarum,
aliqua vel ſingula Monasteria pluribus vicibus ingredi
poſſit, ſed licentie huiusmodi reſpectu vniuerſorum,
non autem aliquorum, vel ſingulorum Monasteriorum
ſuffragentur, ita vt cui bis in anno, ſeu amplius plu-
ra Monasteria ingredi conceditur, bis, vel amplius
tantum vniuerſa, non autem eorum aliqua, vel ſin-
gula ingredi liceat, etiamſi prædicta Monasteria in
diuerſis Ciuitatibus, Terris, Diœceſibus, & locis exi-
ſtant.

Pœna abutentium.

§. 2. Iſdemque mulieribus aliter quàm vt præfer-
tur eadem licentias interpretari, vel illis vti, ſub cen-
ſuris & pœnis à Concilio Tridentino, & Apoſtolicis
conſtitutionibus intra ſepta Monasteriorum Monia-
lium abſque licentia ingredientibus inſiſtis, ipſo facto
incurrendis, eadem auctoritate prohibemus.

Claſſ. derog.

§. 3. Præmiſſis & aliis quomodolibet in contrarium
facientibus quibuſcumque non obſtantibus.

Fides tranſumptorum.

§. 4. Volumus autem vt harum litterarum exemplis
etiam impreſſis & manu alicuius Notarij publici ſub-

ſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccle-
ſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prout ſides adhi-
beat, quæ ipſiſmet præſentibus adhiberetur, ſi fo-
rent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo
Pſcatoris, die 1. Septembris 1608. Pontificatus no-
ſtri anno quarto.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti 1609.
Indiſt. 7. die verò 11. menſis Febr. Pontificatus autem
Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pauli diuina
prouidentia Papa V. anno 4. retroſcripta littera Apoſtolica
affixa, & publicata fuerunt ad valas Principis Apoſto-
lorum, Cancellaria Apoſtolica, in acie Campi Flora, &
aliis locis ſolitis & conſuetis Vrbis per me Dominicum de
Rubeis Sanctiſſ. D. N. Papa Curſ.

Pro Magiſtro DD. Curſ. Franciſcus de Bonis Curſ.

PAULI V. B. LXXIV.

Reuocatio omnium licentiarum Monasteria
Monialium ingrediendi, aut cum eis conuer-
ſandi, mulieribus hætenus conceſſarum.

*Ad hanc materiam vide conſt. 28. Greg. XIII. Vbi
gratiæ, lib. 2. ubi notauit.*

Vide quæ de hac materia addidi ſup. ad huius Pauli
Conſt. 52. facultatum.

PAVLVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Monialium ſtatui, quæ ſecularia deſideria abne-
gantes, Dei obſequio ſeſe addixerunt, paſtorali
ſollicitudine conſulere cupientes, ad ea remouenda,
quæ religioſam earum quietem, & regularem obſer-
uantiam perturbare dignoſcuntur, curam noſtram li-
benter intendimus, prout in Domino conſpicimus ſa-
lubriter expedire.

*Reuocatio licentiarum ingrediendi Monasteria Monia-
lium mulieribus ſecularibus conceſſarum.*

§. 1. Quoniam itaque, ſicut accepiſmus, experien-
tia compertum eſt, non leuia incommoda licentias in-
grediendi Monasteria Monialium mulieribus ſeculari-
bus conceſſas, dictis Monialibus inferre: Nos malis
huiusmodi opportuno remedio prouidere volentes,
Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apo-
ſtolice poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas licen-
tias ingrediendi Monasteria Monialium vbique locorum
exiſtentium, ac cum Monialibus conuerſandi, & refe-
ctionem ſumendi corporalem mulieribus cuiuſcumque
ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam Mar-
chionali, & Ducali dignitate fulgentibus, ſub quibuſ-
cumque verborum formis & tenoribus, ac cum qui-
buſvis etiam derogatorijs derogatorijs, aliſque for-
tioribus & efficacioribus, ac inſolitis clauſulis, necnon
irritantibus decretis, ad tempus vel in perpetuum à
prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, & etiam
à Nobis conceſſas, quarum tenores, ac ſi de verbo ad
verbum infererentur, præſentibus haberi volumus
pro expreſſis, Apoſtolica auctoritate tenore præſen-
tium reuocamus, caſſamus & irritamus, ac reuocatas,
caſſas, & irritas eſſe decernimus.

Pœna vtenſium licentiis.

§. 2. Inhibentes mulieribus prædictis licentias hu-
iuſmodi habentibus, ſub excommunicationis lætæ ſen-
tentie pœna, à qua non niſi à Nobis, ſeu Romano
Pontifici

Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolui possint, ne Monasteria prædicta prætextu licentiarum huiusmodi ingredi audeant, seu præsumant.

Pena eas admittentium.

§. 3. Ipsorum verò Monasteriorum Abbatissis, seu Priorissis, ac Superioribus, sub eadem, ac priuationis suorum officiorum quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, ipso facto sine alia declaratione incurrendis pœnis, ne eas introducere seu admittere, vel quoquo modo retinere audeant, seu præsumant.

Deputatio executorum.

§. 4. Quocirca dilectis filiis nostris, & Apostolicæ Sedis pro tempore existentibus Nunciis, ac locorum Ordinariis, necnon dictorum Monasteriorum Prælati & Superioribus præcipimus & mandamus, quatenus præfentes literas publicari, & præmissa omnia obseruari faciant; contradictores quoslibet, ac præmissis non parentes, per prædictas & alias sententias, censuras & pœnas, aliaque iuris & facti remedia opportuna appellatione postposita compescendo, inuocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Derog. contrariorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac quibuscumque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 6. Quia verò difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus quod earum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, ac si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die decima Iulij 1612. Pontificatus nostri anno 8.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi 1612. Indictione decima, Pontificatus Sanctissimi D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ Quinti, anno eius 8. die verò 12. mensis Iulij retroscripta litera affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in Acie Campi Floræ, per me Brandimartem Latinum Apostolicum Cursorem.

Virginus de Virginis pro Mag. Cursorem.

GREGORII XV. B. I. X.

Reuocatio quatuordecunq electionum de Iudicibus Conseruatoribus hætenus factarum, & noua de eis, eorumque electionibus in posterum faciendis dispositio.

De hac materia vide dispositionem Bonif. VIII. in cap. 11. de rescript. in 6. & etiam cap. 1. & 15. de offic. deleg. in 6. necnon Conc. Trid. sess. 14. cap. 5. de ref. & Leonis X. const. 22. sup. tom. 1. & Clem. VIII. const. 3. sup. tom. 3.

Scias super nonnullis verbis huius Const. exortum fuisse dubium, quod declaratum fuit per Congreg. Concil. Trident. Interpret. in quodam Decreto, quod hæc subsequitur.

Huius Clem. const. est sup. tom. 3.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster S. D. Gregorius diuina prouidentia Papæ XV. ex certis rationabilibus causis animi suum mouentibus, & de voto venerabilium fratrum suorum S. R. E. Cardina-

lium Concilij Tridentini Interpretum, partim sel. rec. Clementis Papæ VIII. prædecessoris sui vestigiis inherendo.

Hic Pont. reuocat omnes, & quascumque electiones Conseruatorum hætenus factas.

§. 1. Reuocauit, ac nullas, & invalidas decreuit omnes, & quascumque iudicum Conseruatorum electiones, nominationes, seu deputationes, tam in vim literarum Conseruatoriarum, iuxta formam in quinterno Cancellariæ descriptam, quàm in vim quorumcunque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum Apostolica auctoritate concessorum, seu alias quocumque iure, vel titulo hætenus factas pro quibuscumque Conuentibus, Capitulis, Militiis, etiam S. Ioannis Hierosolymitani Congregationis, Collegiis, Ordinibus, Monasteriis, Hospitalibus, aut aliis quibuscumque piis, tam secularibus, quàm cuiusvis Ordinis, etiam Mendicantium, seu Instituti, vel Societatis Regularibus locis quantumvis exemptis, etiam de necessitate exprimentis, seu illorum personis, cuiusvis qualitatis, seu conditionis existant.

Statuit huiusmodi electiones de cætero fieri ut hic.

§. 2. In futurum verò Sanctitas sua hac generali, & perpetuò valitura constitutione statuit, & decreuit, ut Iudices Conseruatorum huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione similis rec. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædecessoris sui, quæ incipit Statutum, ita ut vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Conciliis Prouincialibus, aut diocesanis, iuxta Decretum Concilij prædicti, Iudices electi, seu designati sint.

Deinde Bonif. VII. 1. cap. Statutum est, in 6. decr.

Trident. rescript.

§. 3. Quodque deinceps literæ Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ superscriptis tantum dirigantur, & si quæ literæ aliter expediuntur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti.

Ac Conseruatores aliter eligendos irritat, eligentibusque pœnas infligit.

§. 4. Et nihilominus qui secus, quàm iuxta formam superius præscriptam, Conseruatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis, nominatis, seu deputatis vri ausi fuerint, Regulares quidem voce actiua, & passiua sint ipso iure priuati, adeò ut habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui verò aliis pœnis arbitrio Sanctitatis suæ coercerentur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant conseruatore ad annum, ita ut illorum causæ inter ea coram locorum Ordinariis dumtaxat cognosci ac definiri debeant.

Conseruatores in Synodis prouincialibus ab Ordinariis certo modo eligi debeant.

§. 5. Cæterum ut latius pateat Conseruatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, ut in Synodis Prouincialibus, aut Diocesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constitutione eiusdem Bonifacij prædecessoris contentas, & aliquin ad id aptas designari procurent, & si aliquem interim ex designatis mori contingerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram Prouincialem, aut Diocesanam Synodum.

Tempus ad elig. huiusmodi Conf. præfinit.

§. 6. Insuper Sanctitas sua, inherendo hac in parte Decreto similis record. Gregorij Papæ XIII. etiam prædecessoris sui, statuit, & ordinauit, ut Regulares, ac

ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam vero infra sex menses à die publicationis in Vrbe præsentis Constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxta formam superius propositam.

Electioque facta in Curia Ordinariarum in actis exhiberi mandat.

§. 7. Eiusque electionis, seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes Acta Curie Ordinariarum exhibere, & dimittere teneantur; alioquin eo termino elapso, quandiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinariis conveniantur.

Necnon electos infra quinque non mutari precipit.

§. 8. Quodque Conseruatores huiusmodi semel legitime deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinariis, pro ut iisdem Regularibus, & aliis supradictis libuerit, approbata, durante quinquennio à die depositionis, amoveri, aut mutari nullatenus possint, aut valeant.

Conseruatorum iurisdic. declarat.

§. 9. Ad hæc statuit Sanctitas sua, ut coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ suprascriptæ conveniri quidem, aut trahi debeant, sed alios convenire, aut trahere non possint, ita ut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in iis tantum, in quibus rei extiterint, neque extra Civitates, seu Dioceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscunque procedere præsumant.

Conseru. huiusmodi à manifestis iniuriis deferri de iure posse regul. declarat. Cong. Concil. Trident. in quodam decr. sub anno 1624. & hic subsequitur. Controversias inter Conseru. & Ordinar. per arbit. decidi iubet. Conseru. & litigantium limites suos excedentium iuxta Bonifac. VIII. const. penas declarat.

§. 10. Si qua verò inter iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controversia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma Iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Hæc Bonif. const. est cap. 1. de Offic. deleg. in 6.

§. 11. Quod si qui Conseruatores, siue in hac parte, siue aliis quomodolibet suos limites exceperint, per annum ab Officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars quæ hoc fieri procuraverit, sententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifacii prædecessoris, quæ incipit: Hac Constitutione; quam Sanctitas sua in omnibus, quæ præsentis Constitutioni non aduersantur, innovavit, & innovat.

Iudices non suspecti, quando à Principibus peti possint, explicat.

§. 12. Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti in casibus à iure permixtis petant Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus secularibus; dum tamen hæc tria copulatiue concurrant: videlicet, ut Regulares, & alij prædicti sint actores, non autem rei; utque agant contra laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel aliàs à iurisdictione seculari exemptum; atque ut causa, in qua Iudex deputatur, fuerit profana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta sacrorum Canonum dispositionem laicus, ut præfertur, eligendus, Iudex competens existat.

Observantiam præmissorum precipit cum decr. irritante.

§. 13. Quæ omnia & singula in præsentis Constitutione contenta Sanctitas sua voluit invariabiliter observari: decernentes sic in iis, cæterisque omnibus præmissis per quoscunque, &c. etiam sacri Palatii Apostolici Thom. Delbene de Immunit. Eccl. P. art. 11.

Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, sublata, &c. iudicari, &c. necnon irritum, & inane, &c.

Contrariis quibuscunque plenissime derogat.

§. 14. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac literis conseruatoris, quas omnes ad formam præsentis Constitutionis reduxit, in favorem quorumcunque Ordinum, tam mendicantium, quam non mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, aut cuiusvis alterius Instituti, etiam necessariò exprimentis, Collegiorum, Capitulorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, ac piorum quorumcunque, tam secularium quam Regularium locorum, necnon illorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, etiam ex causa, & titulo oneroso indultis, & literis Apostolicis, etiam Marimagno, seu Bulla Aurea, aut aliàs nuncupatis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibuscunque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus, & formis specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, quibus quoad ea, quæ præsentibus aduersantur, illis aliàs in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogavit, cæterisque contrariis quibuscunque.

Hanc legem in locis solitis, & in Cancellaria publicari, & in illius quinquennio describi mandat.

§. 14. Cæterum, ut præsentis Constitutio facilius omnibus innotescat, Sanctitas Sua voluit, & mandavit, ut non solum in Cancellaria Apostolica, sed etiam ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicetur, illiusque exempla in eisdem locis affixa dimittantur, ac in Quinterno Cancellariæ inter Constitutiones perpetuas describatur, & annotetur.

Pape subscriptio.

Placet, publicetur & describatur A.

Publicatio in Cancell. die 20. Sept. 1621.

Acta, & publicata sunt supradicta Constitutio in Cancellaria Apostolica ab altero ex Reuer. P. D. Maioris Presidentie Abbreviatoribus, die vigesima mensis Septembris, anno Incarn. Dominica millesimo sexcentesimo vigesimo primo, Pontificatus verò prælibati Sanctissimi Domini Nostri D. Gregorij Pape Deimiquinti anno 1.

Discretio in illius Quinterno.

Et postmodum die, & anno supradictis in Quinterno eiusdem Cancellariæ inter alias Constitutiones Apostolicas descripta & annotata fuit.

Nicolaus Vrsinus Procustos.

Publicatio in Vrbe die 20. Septembris 1621. P. A. I.

In Dei nomine. Amen. Anno à Nativitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo primo, Indictione quarta, die verò vigesimo Septembris.

bris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri, D. Gregorij diuina providentia Papa XV. anno primo, retroscripta Constitutio Apostolica affixa, ac publicata fuit in valuis Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Flora, per me Augustinum Bracherium, Apostolicum Cursorem.

Octauum Spada Mag. Curs.

Sequitur aliquod dubium super ista Constitutione exortum, cum sua declaratione.

Dubium.

In Constitutione de Conseruatoribus, edita à sanct. mem. Gregorio Decimoquinto, ex sententia Sacrae Congregationis Concilij inter cætera statutum est, vt coram Conseruatoribus Regulares conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita vt memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant; sed in iis tantum, in quibus rei extiterint.

Dubitatur nunc: An per hæc verba sublata sit facultas, quam habent Conseruatores defendendi Regulares, & alios à manifestis iniuriis, & violentiis, quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deiciuntur, & propriis bonis vti, ac frui impediuntur.

Responsio dicti dubij.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, eiusmodi verbis minimè sublatam fuisse facultatem, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniuriis, ac violentiis; dummodò obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innocentij Quarti, & Bonifacij Octauo relatis in cap. 1. & fin. de oblig. deleg. in 6.

C. Card. de Torres.

GREGORII XV. B. XVIII.

De Exemptorum priuilegiis circa animarum curam, & Sacramentorum administrationem, Sanctimonialium monasteria, & prædicationem Verbi Dei.

Tu scias nonnulla dubia super ista Constitutione exorta fuisse, super quibus emanata sunt declarationes Sacrae Congregationis Card. Concilij Tridentini Interpretum, ab istomet Gregor. & S. D. N. Urb. VIII. eius successore respectuè approbata, qua hic subsequuntur.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius const.

Inscrutabili Dei prouidentia vniuersalis Ecclesiæ regimini, meritis licet imparibus, præsidentes, pastoralis nostræ sollicitudinis partes esse dignoscimus, in eam curam præcipuè incumbere, vt à dignis, & probatis tantum sacerdotibus sanctè administrantur Ecclesiastica Sacramenta; atque vt virginum Deo sacrarum Monasteria diligentissimè custodiantur, & iuri

assumantur idonei ad prædicationis officium salubriter exequendum.

Concil. Trid. sess. 23. c. 15. circa Confessorum idoneitatem & approbationem disponit.

§. 1. Sanè Tridentinæ Synodi decretis prouidè cautum est, nullum Presbyterum etiam regularem, posse confessiones secularium etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliis idoneis iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat.

Et sess. 25. c. 11. & 15. circa sanctimonialia statuit.

§. 2. Necnon vt in monasteriis, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium, præter eas, quæ sunt de illorum monasteriorum, seu locorum familia, personarum tam regulares quàm seculares eiusmodi curam exercentes, subsint immediate in iis, quæ ad dictam curam & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diocesi sunt sita. Itemque vt Episcopi vniuersi sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ in omnibus monasteriis sibi subiectis ordinaria, in aliis verò Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi iniuncta est, conseruari maxime procurent; inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque penas quacumque appellatione postposita, compescentes.

Et sess. 24. c. 4. circa prædicatores Verbi Dei.

§. 3. Atque vt regulares in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare volentes, se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur; in Ecclesiis verò, quæ suorum Ordinum non sunt, nullo modo prædicare possint sine Episcopi licentia; contradicente autem Episcopo nulli, etiam in suorum Ordinum Ecclesiis prædicare præsumant.

Hic autem Pont. super huiusmodi decret. multas adiungit quoad Exempt. priuat. circa animarum curam, & Sacram. administ.

§. 4. Verum quia experientia compertum est, Ecclesiastici regiminis rationes postulare, vt decretis eiusmodi aliqui adiungatur, matura deliberatione nostra, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac generali, ac perpetuè valitura Constitutione decernimus, statuimus, & declaramus, vt deinceps tam regulares, quàm seculares, quomodolibet exempti, siue animarum curam personarum secularium monasteriis, seu domibus regularibus, aut quibusvis aliis Ecclesiis, vel beneficiis, siue regularibus incumbentem exerceant, siue aliis Ecclesiasticis Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent, præuia Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto, absque vlla auctoritate se ingerant in his, quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodè iurisdictioni, visitationi, & correctioni diocesani Episcopi, tanquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus sufficiantur. Ad hæc tam regulares, quàm seculares huiusmodi nullis priuilegiis, aut exemptionibus tueri se possint, quominus si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem monasteriorum monialium, etiam regularibus subiectarum, ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

Et quoad Confessores.

§. 5. Confessores verò, siue seculares quomodocumque exempti, tam ordinarij, quàm extraordinarij, ad Confessiones monialium, etiam regularibus subiectarum, audient

audiendas nullatenus deputari valeant, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Sed & administrantes bona ad eadem Monasteria Sanctimonialium, ut præfertur, etiam regularibus subiectarum, pertinentia, siue Regulares existerint, siue seculares, quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque iuris remediis cogi, & compelli queant. Liceatque Episcopo ex rationabili causa Superiores regulares admonere, ut eiusmodi Confessores, atque Administratores amoveant: iisque Superioribus id facere detrahentibus aut negligenteribus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores, & Administratores amovendi quoties, & quando opus esse iudicaverit. Ac similiter possit Episcopus viâ cum Superioribus regularibus, quarumcunque Abbatissarum, Priorissarum, Præfatarum, vel Propositarum eorumdem monasteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere, absque vlla tamen ipsorum monasteriorum impensa.

Et etiam quoad Prædicatores.

Ad hæc omnia vide declarat. qua hic subiiciuntur.

§. 6. Ac demum habeat Episcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus, auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos, tam seculares, quam regulares, qui in alienis Ecclesiis, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesiis suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserint. Ita ut Episcopi in præmissis omnibus & singulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas uti eiusdem Sedis delegati, procedere, omnemque iurisdictionem exercere libere, & licite valeant.

Et ita, & non aliter indicari posse decernit.

§. 7. Decernentes sic per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, etiam Sacri Palatii Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; irritum quoque & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, & vel ignorantur contigerit attentari.

Contrariis omnibus plenè derogat.

§. 8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, in favorem quarumcunque personarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Militiarum etiam S. Ioan. Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiusvis alterius instituti, etiam necessariò, & in individuo exprimentis, Monasteriorum, Conventuum, Capitulorum, Ecclesiarum, & aliorum quorumcunque, tam secularium, quam regularium locorum, necnon illorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, vel Consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, & privilegiis, etiam in corpore iuris clausis, aut ex causa, titulo oneroso, vel in limine foundationis concessis, etiam Mari Magno, seu Bulla aurea, aut aliâ nuncupatis, Conservatorum deputacionibus, eorumque, atque aliis inhibitionibus, quibus Episcopi deferre minimè teneantur, & quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis, etiam Motu proprio, ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut aliâ quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, &

Thom. Delbene de Immun. Eccl. Pars I I.

iteratis vicibus approbatis, & innovatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis specialis & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset; tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, incerti forent præsentibus, pro expressis habentes, quibus quoad ea, quæ eisdem præsentibus aduersantur, illis aliâ in suo robore permanens, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Publicationem Roma factam omnes ligare statuit.

§. 9. Cæterum quia difficile foret præsentis literarum ad singula quæque loca deferri, ut etiam omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Lateran. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, atque Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis spatium dimitti, eisque detractis, earum exempla eo in loco relinqui.

Transumptis credi mandat.

§. 10. Ac volumus, ut earundem præsentium literarum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctionem pœnalem subiicit.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Statuti, declarationis, decretorum, derogationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1622, nonis Februarii, Pontificatus nostri anno 2.

IN nomine Dom. Amen. Anno à Natiuitate D. N. Iesu Christi 1622. Indictione 6. die verò 8. mensis Februarii, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Gregorij diuina providentia Papa XV. anno secundo, retrospectis literis Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicarum S. Ioannis Lateran. Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earundem literarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exinde remotis, deinde dimissis earundem literarum copiis affixis, ut moris est, per nos Cosmum Modicum, & Alexandrum de Rocchis, Sanctissimi Domini nostri Papa Cursores.

Ottavio Spada Mag. Curf.

Subsequuntur hic aliquod dubia super ista Constitutione exorta, quorum resolutiones mox subiiciuntur.

Posita Constitutione fel. rec. Gregorij XV. de exemptorum privilegiis, &c. Dubitatur.

AN liceat Episcopis visitare Altaria regularium Ecclesiarum, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, aut loca, ubi in iisdem Ecclesiis asseruatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel ubi audiuntur Confessiones personarum secularium.

ij. An Episcopi possint regularibus præscribere, ut certis tantum in locis, ac temporibus, aut certum

D d 2 rum

rum personarum confessiones audiant, vel illorum privilegia restringere, ac moderari in sacramentis administrandis.

iii. An facultas Episcopis per Constitutionem attributa in exemptos, tam seculares, quam regulares, intelligatur etiam tributa in personas nullius diocesis?

iv. An eadem facultas competat inferioribus Prælati proprium territorium, ac iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus.

v. An per eandem Constitutionem in illis verbis: Possit Episcopus una cum superioribus regularibus quorumcunque Abbatissarum, &c. electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere, ius Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censeatur.

vi. An Confessores Monialium ante editam Constitutionem deputati, debeant ab Episcopo examinari, & approbari?

vii. An superiores Regulares similiter ante ipsius Constitutionis publicationem electi, seu deputati, alia indigeant Episcopi approbatione pro Confessionibus sanctimonialium sibi subiectarum audientis.

viii. An confessiones, quas audiunt superiores Regulares electi, seu deputati, vel confirmari post publicationem, & scientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtemperanti Episcopi approbatione, sint nullæ, atque irritæ, necne?

ix. An Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad confessiones personarum secularium audiendas, censeantur etiam approbati ad audiendas confessiones Monialium sibi subiectarum.

x. An Regularis ad audiendas confessiones Monialium unius Monasterij ab Episcopo approbatus, confessiones Monialium alterius Monasterij audire possit.

xi. An Confessores Regulares extraordinarii semel ab Episcopo deputati, & approbati ad audiendas Monialium confessiones pro una vice infra annum ad præscriptum sacri Concilij Tridentini, possint virtute dictæ approbationis pluries tanquam Confessores extraordinarii, earundem Confessiones audire absque nova Episcopi licentia?

xii. Cum in eadem Constitutione statutum sit, vt liceat Episcopo ex rationabili causa superiores Regulares admonere, vt amoveant Confessores Monialium, atque administratores bonorum ad earundem Monialium Monasteria pertinentium; iisque superioribus id facere detrectantibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores, & Administratores amovendi quoties, & quando opus esse iudicaverit. An eiusmodi causam Episcopus superioribus Regularibus significare teneatur.

xiii. An eadem Constitutio qua parte supponit Episcopi iurisdictioni Regulares delinquentes circa personas degentes intra septa Monasteriorum Monialium, aut circa clausuram, vel bonorum administrationem eorumdem Monasteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò solum in notoriis, & cum scandalo populi?

Subsequuntur declarationes ad supradicta dubia à Congregatione Card. S. Concilij Tridentini. Interpretum data, & ab isto Pont. & Urb. VIII. eius successore rescriptis approbata.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, Constitutionem sanctæ mem. Gregorij XV. de exemptorum privilegiis, nequaquam subicere Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, Episcoporum iurisdictioni in his, quæ Sa-

cramentorum administrationem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis secularibus administrandis iidem Regulares delinquant: ac propterea,

Ad primum dubium respondit, Episcopis non licere in vim eiusdem Constitutionis visitare Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura personarum secularium, nec loca, vbi in iisdem Ecclesiis asservatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel vbi Confessiones personarum secularium audiuntur.

Ad ii. Hac in parte Constitutionem nihil novi iuris induxisse, nec ullam novam auctoritatem Episcopis in Regulares attribuisse: ideoque in vim ipsius Constitutionis non posse Episcopos Regularibus præscribere, vt certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum personarum confessiones audiant, vel alias illorum privilegia in Sacramentis administrandis restringere, aut moderari. Quod si aliunde Episcopis huiusmodi facultas competat, illam non fuisse ab eadem Constitutione sublata.

Ad iii. Censuit huiusmodi facultatem non intelligi tributam Episcopis in personas nullius diocesis.

Ad iv. Non competere.

Ad v. Ius confirmandi Abbatissas minimè fuisse Episcopis per Constitutionem attributum.

Ad vi. Confessores quidem extraordinarios Monialium nullatenus posse post Constitutionem illarum confessiones audire, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confessores ante Constitutionis publicationem deputatos posse, durante triennio ab eorum deputatione inchoando, pergere in confessionibus Sanctimonialium audiendis absque alio examine, & approbatione Episcopi. Quod si contingat, vt illorum facultas à Sede Apostolica ultra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Episcopo examinari, & approbari.

Ad vii. Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius Constitutionis publicationem, quibus aliquin facultas competat audiendi Confessiones Monialium sibi subiectarum, posse, durante eorum officio, pergere sine alia Episcopi approbatione in confessionibus audiendis illarum tantum, quæ spontè, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui post Constitutionem eliguntur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officiis, seu dignitatibus, expleto iam tempore à Constitutionibus cuiusque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse Sanctimonialium Confessiones audire, nisi prius à diocesano Episcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.

Ad viii. Confessiones huiusmodi nullas, atque irritas esse.

Ad ix. Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad confessiones personarum secularium audiendas, nequaquam censi approbatos ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum, sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione.

Ad x. Regularem ad audiendas Confessiones Monialium unius Monasterij ab Episcopo approbatum, minimè posse audire Confessiones Monialium alterius Monasterij.

Ad xi. Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro una vice audiendas, haud posse pluries in vim approbationis eiusmodi illarum Confessiones audire: sed ab Episcopo toties esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit.

Ad xii. Non teneri eiusmodi causam significare Superioribus Regularibus; sed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Episcoporum, quorum conscientiam Sacra Congregatio seriò oneravit, ne facultate sibi hac in parte attributa

attributa quoquo modo abutantur, eius rei in districto Dei iudicio rationem reddituri.

Ad xiiij. Constitutionem, habere locum in omnibus delictis, non autem in notoriis tantum, & cum populi scandalo.

Quæ Sacra Congregationis responsa ad se relata fel. record. Gregor. XV. & S. D. N. Urbanus VIII. in omnibus approbant.

A. Card. Cætanus.

Prosper Fagnanus S. Congreg. Sec.

Subsequuntur alia duo dubia ab eadem Congregatione declarata, & à Sanctiss. D. N. approbata.

AN Regularis absque legitima licentia accedens ad Monasterium Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquiis destinato cum Moniali colloquens, à diocesano Episcopo, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, coerceri, & puniri possit?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, Possè. Quam Congregationis sententiam Sanctissimus Dominus Noster Urbanus VIII. ad se relata approbauit.

AN liceat Episcopo in vim Constitutionis sanct. mem. Greg. XV. de exemptorum privilegiis, punire Regulares, qui ad Abbatissæ electionem procedunt ante tempus ipsi Episcopo significatum, aut die electionis eidem nullatenus prænuntiata?

Declaratio disti dub.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum respondit, Regulares ex eadem Constitutione ita demum teneri Episcopo significare diem electionis Abbatissæ, cumque usque ad præfinitum tempus expectare, si antea ipse expressè declarauerit, se uti velle facultate sibi hac in parte attributa, Abbatissarumque in electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere. Post eam verò declarationem licere Episcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut die electionis eidem non prænuntiata, ad Abbatissæ electionem procedunt.

Cof. Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secr.

VRBANI VIII. BVLLA V.

Confirmatio Constitutionis Pij V. de Ciuitatibus, Terris, & Locis S. R. E. non infeudandis.

Et Declarationis INNOCENTII IX. desuper edita.

VRBANVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad futuram
rei memoriam.

Sacro sancti Apostolatus ministerij cura, quam altitudo diuitiarum sapientiæ & scientiæ Dei humilitatem nostram nullo licet meritum suffragio gerere voluit, iugiter nos admonet, ut in iis præcipuam Apostolicæ seruitutis sollicitudinem adhibeamus, per quæ temporali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ditionis, conseruationi consulitur: atque ided Nos, quæ à Rothom, Delbene de Immun. Eccl. Pars II.

manis Pontificibus prædecessoribus nostris hanc ob causam prouidè sancita fuerunt, ea non solum ipsi inuolantè curabimus custodire, sed etiam ab aliis perpetuò obseruari debere statuimus. Dudum siquidem à felicis recordationis Pio Papa Quinto prædecessore nostro literæ huius tenoris emanarunt. Pius Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Admonet nos suscepti cura regiminis vniuersalis Ecclesiæ, cui auctore Domino præsidemus, ut Ciuitates, Terræ, Oppida, & loca Nobis, & Sedi Apostolicæ in temporalibus mediata & immediate subiecta perpetuò in iure, dominio, & proprietate, ac possessione dictæ Sedis conferuerunt. Sanè licet nonnulli Romani Pontifices prædecessores Nostri, per eorum Constitutiones rerum Ecclesiasticarum alienationes prohibuerint, & iam factas reuocauerint, & annullauerint: nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitiosi, & dominandi cupidi, sub variis prætextibus, coloribus, & causis sæpè etiam falsis (quod non sine maximo animi nostri mœrore referimus) aliquibus Romanis Pontificibus suggestionibus, & insinuationibus conati sint ostendere, & persuadere magis vtile, & expediens Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Sedi præfata fore, si aliquæ Ciuitates, Terræ, Oppida, Caltra, Arces, & loca ad ius, & proprietatem eiusdem Sedis pertinentia in feudum, gubernium, Vicariatum, Ducatum, aut quemvis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, seu ad vitam, aut aliàs ad longum tempus concederentur; vel etiam ex eo, quod aliàs in feudum data, aut quouis alio titulo huiusmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad Sedem prædictam deuoluta, vel deuoluenda, posse, & debere de iure iterum infeudari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & concessiones à Sede Apostolica emanasse: ex quibus illa non mediocrem diminutionem non solum patrimonij, sed existimationis recepisse dignoscitur. Hinc est, quod nos considerantes omnium Ciuitatum, & locorum prædictorum singularem fidem & promptam deuotionem eidem Sedi exhibitam, omni tempore valde vtilem, & salutarem fuisse, & esse, ac volentes non solum alienationes huiusmodi, quas tempore nostro omninò exulare intendimus, de medio tollere, & quod nobis licere non patimur, nostris successoribus indicamus, quos non immemores fore speramus, ante Domini Nostri Iesu Christi in examine diei magni aduentus Tribunal villicationis nostræ rationem reddituros nos esse: sed ut omnis alienationum huiusmodi fiendarum occasio penitus aboleatur quantum cum Deo possumus, peramplius prouidere, Constitutionibus prædecessorum nostrorum, huiusmodi etiam inhærendo, aliasque innovando, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non ad alicuius super hæc nobis oblata petitionis instantiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, habita etiam super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in consistorio nostro secreto consultatione matura, de eorum consilio, & vnanimi assensu) qui etiam iurauerunt præsentì Constitutioni non contrauenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præsentium attentantibus consentire, & absolutiones à iuramento huiusmodi non petere, hac nostra perpetuò valitura Constitutione decernimus, & declaramus Ciuitates, & loca prædicta, etiam hæcenus in feudum, aut quemvis alienationis titulum dari solita, vel consueta, ad nos, & Sedem præfatam quomodolibet deuoluta, & pro tempore deuoluenda, absque alia vltiori declaratione, & illorum possessionis apprehensione eo ipso Sedi, & Cameræ Apostolicæ incorporata, ac ad ius, proprietatem, & dominium pristinum ac possessionem rediisse censei, perinde ac si

D d 3 per

per quadraginta annos, & ultra Ciuitates & loca præfata à nobis, & Sede præfata immediatè possessa, & nunquam in feudum, aut alium titulum concessa fuissent. Statuimusque, & decernimus, quod omnes, & singulæ, tam Communitates, & Vniuersitates, quàm Cives, & Incolæ Ciuitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, aliæque quæcumque personæ, tam Ecclesiasticæ, quàm seculares, cuiusvis dignitatis, & ordinis, etiam Episcopalis, vel maioris existentes, ac S. R. E. Cardinales, tam publicè in Consiliis Ciuitatum, & locorum præfatorum, quàm priuatim alibi in quibuscumque locis, etiam in Ciuitatibus, & Terrarum earumdem Gubernatores, aut nostri, & Sedis Apostolicæ Legati, vel Prolegati existant, tractantes, consulentes, aut aliàs verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Ciuitatibus, & locis ad præfatam Sedem spectantibus, & pertinentibus, etiam deuolutis, etiam in feudum cõmuniter, & pluries dari solitis, etiam ex causa permutationis, vel sub annuo censu, aut canone, aut aliàs quomodolibet, etiam contemplatione meritorum erga Sedem præfatam, aut sub prætextu necessitatis, vel euidentis utilitatis faciendis, seu de postulandis à nobis, & Sede præfata quibuscumque personis cuiusvis dignitatis, status, gradus, etiam nobis, & successoribus nostris secundum carnem coniunctis, etiam S. R. E. Cardinalibus, aut quavis alia temporalis, vel Ecclesiasticæ dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, seu quemvis alium titulum ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam ad Sedis Apostolicæ beneplacitum, Ciuitatum, & locorum præfatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus ad Nos, & successores nostros super præmissis, vel illorum occasione mittendis proponentes, tam ipsi, quàm Oratores munus huiusmodi recipientes, aut alij quicunque alienationes huiusmodi Romano Pontifici pro tempore existenti per se, vel alium, seu alios insinuant, vel suadentes, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, à qua nisi ab ipso Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolui nequeant: Et insuper Sanctæ Romanæ Ecclesiæ & Sedis Apostolicæ præfate rebelles, etiam in primo capite læsæ Maiestatis, & proditores Ciuitatum, & locorum præfatorum, ac bona eorum Filco, & Cameræ nostræ Apostolicæ ipso iure deuoluta, & incorporata sint, & esse censeantur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis Ecclesiasticis eo ipso priuari, & ad illa ac alia in posterum obtinenda inhabiles existant, neque ad Ciuitates, & loca præfata vllò vniquam tempore remitti possint: Et si aliquando eos re-integrati contingerit, nihilominus infames remaneant, illisque honorum, & dignitatum portæ perpetuò claudantur. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Ciuitates, Terras, Oppida, Castra, Arces, & loca ad vitam, seu tertiam, vel aliam generationem, aut aliàs à dicta Sede, etiam ex causa onerosa obtinere, habere, & possidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoueri non possint, nisi restituti sibi prius pecuniis in melioramenta huiusmodi expositis, omnes, & singulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuscumque personis etiam Cardinalibus per eosdem prædecessores nostros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet concessas harum serie reuocamus, & annullamus, & nemini deinceps suffragari posse, neque debere, ac cuiuscumque facultatem faciendi melioramenta huiusmodi habenti, illa, etiam pro munitione, & tuitione, nisi ex causa necessariæ conseruationis locorum eorundem facta fuerint, post publicationem præsentium facere omnino interdiciamus, ac prohibemus, & si secus à quoquam factum, attentatumve fuerit, melioramenta quæcumque per eos contra tenorem præsentium facta locis ipsis cedere, & Cameram ad illorum satisfactionem minimè teneri,

& obligatam esse volumus, & declaramus. Decernentes præfatas literas sub quibuscumque reuocationibus, cassationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties ille emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de nouo concessas esse, & censi debere: irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignorantè contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ciuitatum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Sic igitur deuotionis & fidei constantia Ciuitatum, & locorum præfatorum erga nos, & successores nostros, & eandem Romanam Ecclesiam perseueret, ut merito integritatis virtus maiora beneficia ab eadem Sede consequi mereatur. Volumus autem, quod sicut omnes, & singuli Cardinales præfates, Constitutionem huiusmodi, quantum in eis erit, obseruare, illique non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem à iuramento præfato non petere, nec oblatam, aut concessam acceptare in Consistorio nostro secreto promiserunt, & iurauerunt, idem per absentes Cardinales à Consistorio in habitatione eorum, & à Romana Curia, ut quodcumque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in assumptione pilei promitti, & iurari debeat, ac promissionem, & iuramentum huiusmodi in formula iuramenti per eosdem Cardinales præfari soliti adiungi, & inseri debere, ac contrafacientibus penam perjurij & perpetuæ infamiae iuris & facti eo ipso incurrere decernimus. Præterea quod ipsi Cardinales occurrente Apostolicæ Sedis vacatione in Conclau, quando de obseruandis literis Iulij Papæ Secundi, prædecessoris nostri super electione Romani Pontificis, & aliis Constitutionibus iuramentum præfatum solent, etiam de inuiolabiliter obseruanda præfati Constitutione nostra, per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus, post eius assumptionem, hoc ipsum promittere, ac iurare, & deinde post coronationem suam promissionem, & iuramentum huiusmodi per literas suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod si illud à Pontifice (quod credendum non est) recusabitur, aut differretur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipuè eorum Decanus, & Capita Ordinum apud cum omni cum instantia, & instantissime pro præsentium obseruatione petere, & rogare, ac obtestari non cessent. Idque ut omnino efficiat diligentissime curare studeant, statuimus, & ordinamus. Quodque præfates literæ in libellum redigantur, & post prædictas Iulij literas, quæ in dicto Conclau legi solent, inter alias constitutiones nostras adiungantur, & etiam in quinterno Cancellariæ Apostolicæ, cum aliis Extrauagantibus nostris describantur, ac ad valuas Basilicæ Beati Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac acie Campi Floræ publicentur. Et quia difficile foret præfatos ad singula quæque loca deferri, decernimus etiam, & declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides vbique in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, reuocationis, decreti, interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignatio

VRBANI VIII. BVLLA.

Constitutio super præseruatione Iurium Sedis Apostolicæ, & inferiorum Ecclesiarum, personarumque Ecclesiasticarum à quibuscumque præiudicialibus.

VRBANVS EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex in sacra Beati Petri sede à Domino constitutus, non valens curam suæ pastoralis sollicitudinis in gregem sibi commissum personaliter in qualibet mundi parte exercere, Legatos etiam de Latere, ac Nuncios, aliosque ministros Apostolicos ad diuersas Prouincias, & Regna, prout cognoscit in Domino expedire, conuenit destinare, ut vices suas supplendo, facultatesque sibi concessas non excedendo, errata corrigant, & commissis sibi populis iustitiæ & gratiæ incrementa ministrent, iuraque Sedis Apostolicæ, iurisdictionem, immunitatem, & libertatem Ecclesiasticam tueantur, ac de grauioribus Summum Pontificem reddant certiorum, remediaque ac mandata opportuna Apostolica expectent, & exequantur. Cum autem ut accepimus, à nonnullis prætendatur quosdam ex Legatis, siue natis, siue aliis etiam de Latere, S. R. E. Cardinalibus, Nunciisque ac aliis ministris Apostolicis quouis nomine nuncupatis, ac etiam ex Rectoribus, seu Gubernatoribus Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum ditionis temporalis S. Rom. Ecclesiæ, per Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per Nos missis, ceterisque Officialibus Cameræ Apostol. & Romanæ Curie, etiam S. R. E. Cardinalibus, etiam Vicecancellariis, & Camerariis ac feudatariis quantumlibet qualificatis, & indiuidua mentione dignis, ac etiam Baronibus, aliisque iurisdictionem quomodolibet exercentibus aliqua eidem Sedi, aut iurisdictioni, vel immunitati, seu libertati Ecclesiasticæ, Ecclesiisque & personis Ecclesiasticis præiudicialia præter, aut contra facultates sibi concessas nedom fecisse, declarasse, concessisse, ac decreuisse, seu alias quomodolibet disposuisse, sed etiam prædicta, & quæcumque alias eis præiudicialia à quibuscumque aliis siue Ecclesiasticis, siue Laicis quomodolibet qualificatis, sufficientem facultatem Apostolicam non habentibus commissa, & facta, oneraque super Ecclesiis, ac earum bonis, & iuribus, earumque fructibus absque sufficienti facultate Apostolica imposita, transgressionisque & excessus contra sacrorum Canonum, Constitutionum Apostolicarum, & Conciliorum vniuersalium dispositionem contra Sedem Apostolicam, iurisdictionem, immunitatem, aut libertatem Ecclesiasticam, seu Ecclesias vel personas Ecclesiasticas, earumque bona, & iura quæcumque quomodolibet commissos & perpetratos tolerasse, & approbasse, vel quomodolibet permisisse, seu eisdem præiudicialibus consensisse, immò ex ipsorum Legatorum, Nunciorum, & ministrorum Apostolicorum, ac etiam respectiue Gubernatorum Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum ditionis temporalis eiusdem Sedis Apostolicæ, & quorumcumque aliorum ipsius Officialium, seu cuiuslibet eorum asserta scientia, taciturnitate, tolerantia, vel consensu, ipsorumque præiudicialium obseruantia inferri posse tam in prædictis, quam in cæteris quibuscumque præiudicialibus, nedum

D d 4 ad

indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, quarto Calend. Aprilis, Pontificatus Nostri Anno secundo. Quæ quidem Constitutio veluti optima & ad conseruandam S. R. E. iurisdictionem & dignitatem planè salutaris approbata, confirmata, & innouata fuit ab iis qui eidem Pio V. successerunt recolendæ memoriæ prædecessoribus nostris Gregorio XIII. Sixto V. Greg. XIV. & Innocentio VIII. qui etiam de fratribus tunc S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu declarauit eadem Constitutione prohibitum fuisse, & prohiberi omnem & quæcumque infeudationem ac alienationem Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & Locorum Sedi Apostolicæ tam mediata quam immediata subiectorum, non solum ne fiat, neque attentetur post eorum deuolutionem, sed etiam antequam Ciuitates, Terræ, Oppida, & Loca prædicta deuoluantur, ac omnem & quæcumque in perpetuum, vel ad tempus prorogationem, ac extensionem, infeudationem, inuestituram, & concessionem de dictis Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & Locis, finitarum quoque incorporationem, quoad effectum impediendæ infeudationis, alienationis, prorogationis, & extensionis huiusmodi, non à die eorum deuolutionis, sed à die ipsius Constitutionis etiam antequam illa deuoluantur ipso iure cum omnibus clausulis & decretis in prædicta Constitutione contentis Cameræ, & Sedi Apostolicæ factam censeret, adiecto etiam decreto, & declaratione, ut promissio & iuramentum præstitum, & præstandum de seruanda ea Pij prædecessoris prædicti Constitutione per ipsum Innocentium & successores suos Romanos Pontifices prædictos, & S. R. E. Cardinales, intelligatur de ipsa Pij V. prædecessoris Constitutione per eum ut supra declarata, & secundum huiusmodi declarationem eandem Constitutionem ad vnguem, & inuolabiliter obseruari oportere, & debere, sicuti etiam se seruaturum esse promisit, ac sanctè & solenni more iurauit, prout in eiusdem Innoc. prædecessoris, sub datum Pridie Non. Nouembris, Pontificatus sui Anno primo, expeditis literis latius continetur. Subindè verò à Clemente VIII. & nouissimè à Paulo V. Romanis Pontificibus, & Prædecessoribus nostris iuxta eandem Innocentij IX. declarationem confirmata, approbata, & innouata fuit. Quare Nos cum primum ad Apostolicam dignitatis gradum Diuina prouidentia vocati sumus, id ipsum ad exequendum nostri Pastoralis officij debitum præcipue pertinere existimantes, Pij prædecessoris literas, ac omnia in eis contenta, etiam iuxta declarationem prædictam per ipsum Innocentium prædecessorem factam, ac desuper confectarum literarum continentiam, & tenorem, quem pariter præsentibus haberi volumus pro expresso, & ad verbum inserto, auctoritate Apostolica tenore præsentium comprobamus, confirmamus, & innouamus, easque sumiter, & inuolant, ac iuxta declarationem prædictam Nos similiter seruaturum esse promittimus & iuramus, atque per eos, ad quos spectat, pariter perpetuò obseruari præcipimus, nec nostræ vinculum probationis, confirmationis, innouationis, promissionis, iuramenti, præcepti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursum. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo tertio, Pridie Kal. Octobr. Pontificatus Nostri Anno Primo.

I. Dar,

A. Rondinini.

ad præsumptam scientiam, tolerantiam, consensum, seu approbationem Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & cuiuslibet eorum, ac nostram, sed etiam ad præsumendum super eis, & eorum quolibet fuisse concessum beneplacitum Apostolicum, etiam si prædecessores nostri prædicti multoties ea via, qua licebat, se opposuerint, & Nos quoque contradixerimus: concessiones quoque, & gratias quasque, ac inuestituras etiam Ciuitatum, Terrarum, Castrorum, aliorumque locorum, & bonorum etiam iurisdictionalium, ad eandem Apostolicam Sedem, seu ad Ecclesias inferiores respectiue spectantium, ab aliquibus ex eisdem prædecessoribus nostris, vel à Prælati, seu Rectoribus Ecclesiarum inferiorum prædictarum quomodocumque, & quandocumque ad certas vitas, aut generationes, seu lineas iam extinctas, vel ad certum tempus iam elapsum, illorumque ac illarum pignorationes, seu in pignus dationes, ac alienationes cum pacto redimendi factas ex prædicta asserta scientia, & tolerantia Sedis Apostolicæ, nedum longius protrahi, sed etiam perpetuari, aliaque indebita, & iniusta prætendantur in prædictæ Sedis Apostolicæ, iurisdictionis, immunitatis, seu libertatis Ecclesiasticæ, aliarumque Ecclesiarum, personarumque Ecclesiasticarum maximum detrimentum, & populorum graue scandalum, animarumque ipsorum prætendentium, transgredientium, vel occupantium, seu usurpantium, ac in censuris eo ipso incurfis infordescendum perniciem: Propterea Nos, sicut ex onere pastoralis tenemur, indemnitati Sedis Apostolicæ, iurisdictionis, & immunitatis, ac libertatis Ecclesiasticæ, Ecclesiarumque, & personarum Ecclesiasticarum, quantum Nobis ex alto conceditur, prout iidem prædecessores nostri omnibus præiudiciis obuiam ire exoptarunt, consulere volentes, attendentesque quod prædicti Legati, Nuncij, & Cardinales, etiam Vicecancellarij, & Camerarij, alique omnes, & singuli prædicti sine speciali Papæ mandato nulla eidem Sedi, & Ecclesiis, aliisque prædictis præiudicialia vnquam tacite, vel expresse facere potuerunt, vel possunt, quodque ob locorum distantiam, ac negotiorum molem, quibus Sedes Apostolica præmitur, huiusmodi præiudicia non fuerunt Summo Pontifici pro tempore existenti, minusque eius successoribus nata, saltem eum suis circumstantiis præiudicium inferentibus, & aggravantibus, quodque confirmationes, approbationes, & beneplacita Papæ, præsertim ubi actum fuit, vel agitur de præiudicio perpetuo, semper consueuerunt in scriptis expediri, præcipue per literas Apostolicas, siue sub plumbo, siue in forma Breuis sub Annulo Piscatoris, prout etiam in Pontificatu nostro expediuntur; ideo si in registris Apostolicis, quæ fideliter custodiuntur, & asseruantur, prædictorum quorumcumque præiudicialium approbationes, confirmationes, vel beneplacita Apostolica non reperiuntur descripta seu registrata, vel non exhibentur originalia literarum Apostolicarum, aut transumpta iuxta formam constitutionis nostræ desuper alias edita, sub datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem sub die 1. Iunij 1635. Pontific. nostri Anno 12. inde deducitur, neque Romanos Pontifices prædecessores nostros, nec Nos vnquam præiudicialia approbasse, vel confirmasse, beneplacitaque Apostolica super præiudicialibus nunquam concessisse: ac denique quod Romani Pontifices prædecessores nostri pro damnandis, impugnandis, & euitandis omnibus & singulis præiudicialibus, illisque & præteritis tolerantis, conniuentis, consensibus, confessionibus, intrusionibus, occupationibus, usurpationibus, obseruantis, & præscriptionibus quibuscumque impediendis, interrumpendis, penitusque auertendis, &

excludendis hætenus consueuerunt quolibet anno in die Cænæ Domini facere processus generales, Bullas eiusdem Cænæ nuncupatas contra quoscumque, sicut etiam Nos fecimus, & publicauimus, prout in eis; idcirco etiam prædicta omnia, & singula eidem Sedi Apostolicæ, iurisdictioni, vel immunitati, aut libertati Ecclesiasticæ, seu Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis, earumve bonis, iuribusque ac fructibus quomodolibet præiudicialia, per prædictos, & alios quoscumque contra, aut præter facultates eis concessas facta, eo ipso fuerint, & sint nulla, & inualida: nihilominus abundantiori cautela uti volentes, omniumque & singulorum quomodolibet præiudicialium quandocumque, & à quibuscumque, ac ex quacumque causa, & quouis modo factorum, & gestorum, ac inde secutorum quorumcumque, ceterorumque hic de necessitate forsan exprimendorum, ac inferendorum tenores, etiam maiores, & veriores pro plenè expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, Motu proprio, certa que scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, motique ex prædictis causis, aut illarum altera, seu ex aliis iustis, & rationabilibus animum nostrum mouentibus, ad quarum omnium, & singulorum verificationem Ecclesiam Romanam præfatam, Sedemque Apostolicam, & quomcumque alium nunquam teneri volumus, vltra quascumque reuocationes hætenus factas, quas inuouamus, hac nostra perpetuè valitura constitutione declaramus omnia & singula acta, decreta, statuta, indulta, concessiones, ordinationes, declarationes, concordias, & pacta, etiam nomine eiusdem Sedis Apostolicæ inita, venditionesque, & alienationes officiorum, aliorumque eiusdem Sedis, Ecclesiarumve inferiorum, iurium, & quasque alias dispositiones quocumque nomine nuncupatas, eidem Sedi Apostolicæ, Romanæque Ecclesiæ, seu quibuscumque aliis Ecclesiis, seu locis pijs, ac personis Ecclesiasticis, seu iurisdictioni, vel immunitati, aut libertati Ecclesiasticæ quomodolibet præiudicialia, & præiudicialia, à quibuscumque Legatis etiam de latere, etiam S. R. E. Cardinalibus, Nuncijs, seu alijs Ministris Apostolicis, Cameræque Apostolicæ, & Romanæ Curie Officialibus, & ministris etiam Cardinalibus, Vicecancellarijs, & Camerarijs, & respectiue Rectoribus, & Gubernatoribus, Feudatarijs, Baronibus, & ceteris præfatis quantumlibet qualificatis, & indiuidua expressione dignis quandocumque, qualitercumque, quomodocumque, præter vel contra facultates eis concessas facta, & gesta, factaque, & gesta, aut aliàs quouis modo ab eis emanata, & emanatas hætenus, etiam per modum edicti, declarationis, constitutionis, pragmatice, reformationis, ac prohibitionis, etiam generalis, ac aliàs quomodolibet, etiam cum clausula, saluo, vel reseruato Sedis Apostolicæ beneplacito, vel fortasse etiam cum intentione data, vel promissione etiam facta illud ab hac Sancta Sede, seu à Rom. Pontifice, aut etiam à Nobis impetrandi, etiam cum præterita illarum executione, & obseruantia quantumlibet longissima, ac alijs inde quomodolibet secutis quibuscumque, etiam in fauorem, seu intuitu, vel contemplatione Imperatoris, Regum, aliorumque Principum, etiam supremorum, etiam laicorum, Nationum, Rerumpublicarum, Prouinciarum, Regnorum, aliorumque dominiorum, & officialium quorumcumque, vel Ciuitatum, Vniuersitatum, etiam Studiorum generalium, Collegiorum, Religionumve, seu Militiarum, & Ecclesiarum, & Monasteriorum quorumcumque Ordinum, vel aliorum quorumvis, etiam speciali nota dignorum, ex quacumque ratione, occasione, vel causa quantumlibet pia, publica, fauorabili, seu priuilegiata, etiam transactionis, vel concordie, siue belli, treugæ, vel pacis etiam vniuersalis, &

& ad maius malum, vel scandalum, ut asseritur, cui-
tandum, seu ex aliis rationibus, & causis etiam omni-
bus inuicem concurrentibus, ac aliis indiuiduam ex-
pressionem requirentibus. Necnon quascumque tole-
rantias, taciturnitates, conniuentias, permissiones,
consensus, declarationes, executiones, approbationes;
vel confirmationes expresse vel tacite, dicto, vel facto,
ac aliis quomodolibet prater, aut contra suas facul-
tates ab eisdem Legatis, Nunciis, ac Ministris Aposto-
licis, & respectiue Rectoribus, Gubernatoribus, &
Feudatariis, ut asseritur, factas, seu habitas, vel res-
pectiue prastitas in quibuscumque actibus eidem Sed-
di Apostolicae, siue iurisdictioni, immunitati, seu
libertati Ecclesiasticae, aut Ecclesiis, vel personis Ec-
clesiasticis quomodolibet praeiudicialibus per quos-
cumque alios, etiam laicos, quantumlibet ut prae-
mittitur, qualificados, quavis autoritate, & potestate
etiam Imperiali, Regali, aut quacumque alia in-
diuiduam expressionem requirente fungentes, etiam
sub praetextu, quod Bullae, seu constitutiones Apo-
stolicae non fuerint publicatae, vel usu receptae, aut
contrario usu, etiam decennali, & quantumlibet
longissimo, ut praetenditur, abrogatae, vel sub pra-
tectu Constitutionum, literarum, seu dispositionum
Apostolicarum, de quarum existentia per canonica
documenta Apostolica non constat, seu reuocatae,
aut non sufficientes sunt, ac etiam in permittendo
editionem, seu impressionem librorum eidem Sedi,
aliisque praedictis praeiudicialium, seu continentium
opinionem damnatas, vel in admittendo, seu exe-
quendo minus legitimam earundem Constitutionum,
literarum, seu dispositionum Apostolicarum
interpretationem, vel faciendo, aut approbando
ea, quibus disciplina Ecclesiastica quomodolibet
eneruatur, seu laeditur, factis, & gestis. Molestias
quoque, vexationes, & impedimenta quacumque
Legatis, Nunciis, vel aliis Ministris, & Officialibus
Apostolicis, per quoscumque etiam laicos cuiusvis sta-
tus, gradus, conditionis, qualitatibus, dignitatis etiam
Ecclesiasticae, ut praeiudicatur, existentes, quomodoli-
bet factas, & illatas, factaque & illata, tam eorum in-
gressum in provincias sibi commissas denegando,
quam ne suas facultates libere in eis exercerent impe-
diendo, ac eos ab illis expellendo, necnon quas-
cumque contributiones, collectas, gabellas, mili-
tum hospitaliones, decimas, vel alias fructuum par-
tes, aliaque onera, & grauamina quacumque super
Ecclesiis, Monasteriis, & locis piis, praesertim va-
cantibus, vel personis Ecclesiasticis, earumque, vel
eorum bonis, seu fructibus, etiam praetextu, vel cau-
sa facultatis bona stabilia acquirendi, seu retinendi,
ac aliis quomodolibet per laicos praefatos, & quos-
cumque alios quomodolibet qualificados absque suf-
ficienti facultate Apostolica impositas, & impositas,
exactasque & exactas etiam a sponte dantibus, vel con-
tribuentibus. Item molestationes, perturbationes, acta,
carcerationes, executiones, & attentata quacumque a
quibuscumque laicis, etiam Officialibus quomodolibet qua-
lificados contra personas Ecclesiasticas, vel Ecclesias, seu
cuiuscumque earum bona, siue iura vel fructus, tam ci-
uiler, quam criminaliter, & aliis quomodolibet
quandocumque haecenus facta, gesta, & commissa,
etiam de facto executioni, etiam pluribus vicibus,
& quocumque temporis cursu, etiam longaeuo, &
longissimo, ac ut praetenditur, immemorabili, etiam
cum fama asserti priuilegij quomodolibet demanda-
ta. Necnon quascumque transgressionem, & exces-
sus contra dispositiones sacrorum Canonum, Consti-
tutionum Apostolicarum, & Conciliorum vniuersa-
lium, praesertim Lateranensis sub Alexandro III. Gene-
ralis nuncupati sub Innocentio III. Viennensis sub
Clemente V. Lateranensis vltimi sub Leone X. fel. re-

cord. Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris,
seu Tridentini, a quibuscumque, & ex quibuscumque cau-
sis quomodolibet, & quandocumque factas in praei-
udicium Sedis Apostolicae, siue iurisdictionis, vel im-
munitatis, aut libertatis Ecclesiasticae, seu Ecclesia-
rum, vel personarum Ecclesiasticarum, earumque
bonorum, seu fructuum, etiam effectum, ut prae-
mittitur, de facto sortitas, & inde secuta quacumque.
Item quascumque prorogationes, extensiones, pro-
tractiones, seu perpetuationes quacumque gratia-
rum, concessionum, & inuestiturarum a Sede Apo-
stolica, vel a Praelatis, seu Rectoribus Ecclesiarum
inferiorum, quandocumque haecenus factarum, ad
certas vitas aut generationes seu lineas iam finitas, vel
extinctas, siue ad certum tempus iam elapsum, pignora-
tionumque, & venditionum cum pacto redimen-
di, permutationum, aliorumque contractuum, ac
dispositionum quacumque de Ciuitatibus, Terris
dominiis, Castris, locis, & bonis etiam feudalibus
vel iurisdictionalibus, ac iuribus eiusdem Sedis Apo-
stolicae, vel Ecclesiarum inferiorum a quibuscumque
quantumlibet, ut praeiudicatur, qualificados quando-
cumque praetensas, etiam executioni demandatas,
& quocumque temporis cursu continuatas. Nec-
non reliqua omnia quocumque & qualiacumque
eidem Sedi Apostolicae, vel iurisdictioni, immunitati,
aut libertati Ecclesiasticae, seu Ecclesiis, vel per-
sonis Ecclesiasticis, earumque iuribus, bonis, & fru-
ctibus quomodolibet praeiudicialia, per quoscum-
que sufficienti, & legitima facultate Apostolica non
munitos facta, gesta, & respectiue perpetrata cum
omnibus, & singulis quandocumque, & quomodo-
cumque inde secutis, & quocumque tempore etiam
longissimo executioni demandatis, ac obseruatis fuisse,
& esse ipso iure nullas, & inualidas, ac nulla, &
inualida, nulliusque roboris, vel momenti, indebita-
que & illicita, ac de facto praesumptas, & praesum-
pta, nullumque praeiudicium eissem intulisse, nec in-
ferre vnquam posse, illasque & illa ex quocumque tem-
poris cursu, nec etiam ex quacumque praeterea obseruan-
tia, quantumlibet diuturna, longaeua, longissima, seu im-
memorabili, etiam cum fama praetensi priuilegij Aposto-
lici, ac etiam iuncta quavis scientia, conniuentia, tole-
rantia, taciturnitate, facultate, & permissione etiam ex
actibus positius non legitimis resultante Praelatorum
Ecclesiarum inferiorum, Legatorum, Nunciorum, &
aliorum quorumcumque Ministrorum Apostolico-
rum, ac etiam respectiue quorumvis Rectorum, &
Gubernatorum, aliorumque praedictorum, etiam Feu-
datariorum, etiam Sedis Apostolicae, ac Baronum,
ceterorumque iurisdictionem quomodolibet exer-
centium, ac forsitan Romanorum Pontificum pra-
decessorum nostrorum, & nostros, nequaquam fuisse
haecenus, nec in posterum fore approbata, conua-
lidata, neque respectiue prorogata, extensa, protracta,
vel perpetuata, minusque inde aliquam approbatio-
nem, vel praesumptionem alicuius beneplaciti Aposto-
lici, neque aliquam bonam fidem, possessionem, vel
quasi, aut praescriptionem in aliquo etiam impedi-
ente, imponente, exigente, attentante, vel respectiue
occupante, usurpante, vel transgrediente, aut quo-
modolibet continuante, nec in quocumque alio po-
tuisse, nec vnquam posse resultare, vel induci res-
pectiue in Sedis Apostolicae, iurisdictionis, immunita-
tis, aut libertatis Ecclesiasticae, seu Ecclesiarum, vel
personarum Ecclesiasticarum, earumque iurium, ac
bonorum, & fructuum praeiudicium, talemque
praesumi fuisse semper mentem, & intentionem
Romanorum Pontificum praedecessorum no-
strorum praedictorum, ac respectiue nostram fuisse,
& esse quouis modo praedicta, & quacumque alia
praeiudicialia nunquam approbandi, seu confirman-
di.

di, nisi de prætenſa approbatione, vel confirmatione Apostolica conſtitit ex prædictis regiſtris Apoſtolicis, vel alias iuxta formam prædictæ alterius conſtitutionis noſtræ. Quinimmo omnia, & ſingula præiudicialia fuiſſe à ſacris Canonibus, Conſtitutionibus Apoſtolicis, & Conciliis, etiam vniuerſalibus, præſertimque à prædicta Bulla in Cæna Domini legi ſolita reſpectiue reprobata, ac damnata, prout etiam ad abundantiore cautelam tenore præſentium reprobamus, & damnamus, beneplacitaque Apoſtolica per prædeceſſores noſtros, & per Nos hæcenus denegata fuiſſe declaramus, ſicut etiam harum vigore denegamus, & quatenus foret opus, omnia, & ſingula præiudicialia prædicta, omniaque alia, ſi quæ ſint, irritamus & annullamus, ac reſpectiue reuocamus cum inde ſecutis quibuſcumque, præſertim inuſionibus, occupationibus, uſurpationibus, & obſervantiis, ac uſibus, & conſuetudinibus, quantumvis longiſſimis, & immemorabilibus, etiam cum aſſerta fama priuilegij Apoſtolici, quas, & quæ illicitas, & illicitas, irrationabilesque & irrationabilia declaramus, ac pro reprobatis, illicitis, irrationabilibus, irritis, & annullatis perpetuò haberi volumus, decernimusque, & damnamus; ita quod in poſterum illa, & illa non poſſint vnquam in iudicio, nec extra iudicium à quoquam quomodolibet allegari, deduci, probari, nec ab aliquo admitti ad quemcunque effectum, & quatenus opus foret, aduerſus illos, & illa, ac alia quæcumque quomodolibet præiudicialia harum ſerie in eandem Sedem Apoſtolicam, Romanamque Eccleſiam, & Eccleſias inferiores, ac perſonas Eccleſiaſticas quaſcumque plenariè, & pleniffimè ex iuſtis cauſis Nobis beneuiſis, ac ſi talia nunquam exiſtiſſent, in integrum, & priſtinum, in quo antea erant, ſtatum reſtituimus reponimusque, ac reintegramus, præiudicialiaque huiusmodi, ne in poſterum perpetuis futuris temporibus fiant, etiam interdiciamus, & prohibemus. Insuperque cum etiam Nobis innotuerit, quod aliquando in prouiſionibus Eccleſiarum Cathedralium, Metropolitanarum, Primatialium, aliſque gratiis, & diſpoſitionibus Apoſtolicis fuit ob incuriam quorundam Sedis Apoſtolice, ſeu Rom. Curie Officialium inaduerterter in præiudicium liberæ prouiſionis earum narrata, vel etiam forſan de facto admiſſa præſentatio, nominatio, vel ſupplicatio alterius quantumlibet, ut præmittitur, qualificati, abſque eo, quod de eius iure præſentandi, nominandi, vel ſupplicandi conſtituiſſet, & aliquando prædicta, ſeu alia eidem Sedi Apoſtolicæ narratiua præiudicialis fortaſſe in prætenſo Eccleſiarum ultimo ſtatu fundata exiſtit, etiamſi de contrario ſtatu, aut aliàs de libera prouiſione, etiam per literas erectionis, aut alio modo appareret, ſeu conſtare poſſet: aliquando etiam in prouiſionibus Eccleſiarum pro cultu diuino, & ipſarum Eccleſiarum felici gubernio apponuntur diuerſa decreta, quæ per obitum prouiſorum, vel aliàs aſſeruntur expiraſſe, cum nihilominus perdurare debeant, donec fuerint adimpleta: quandoque etiam in concedendis facultatibus, indultis, ſeu aliis gratiis, per Sedem Apoſtolicam, etiam Regibus, & Principibus, Rebuspublicis, ſeu dominiis ac feudatariis quomodolibet qualificatis, ac ſpeciali expreſſione dignis concedi ſolit, in quibus iuxta antiquum ſtylum erant priùs habendæ literæ declarationis, & promiſſionis, per priuilegiatos ſcribendæ Papæ concedenti, quibus ipſi petentes facultates, & priuilegia ſe e conuerſo obligare debent pro obſervatione, & conſervatione quatumcunque immunitatum, libertatum, & iurium Sedis Apoſtolice, Eccleſiarum, & perſonarum Eccleſiaſticarum, ac bonorum Eccleſiaſticorum quorumcunque; & tamen illis literis non receptis fuerunt conceſſæ facultates,

indulta, & gratiæ Apoſtolice præſata, etiam abſque aliquo onere illas intra aliquod tempus ſcribendi, & eidem Sedi præſentandi, immò etiam aliquando Officiales Camere Apoſtolice, ſive noſtitiam iurium, & ſcripturam Camere non habentes, ſeu memoria non retinentes, vel aliàs expediturunt, ſive expediti à Romanis Pontificibus, ſeu etiam à Nobis fecerunt, vel permiferunt vigore conuentionum, concordatorum, tranſactionum, & compactorum cum Sede Apoſtolica initorum, quaſdam gratias, facultates, ſeu conceſſiones, & priuilegia, uti debitas, ac debita, cum tamen conuentiones, concordia, & pacta, tunc per obitum perſonarum, vel alias quomodolibet, etiam ex lapſu temporum, ſaltem in ea parte ceſſiſſent, ſeu expiſaſſent, quæ omnia, eorumque ſingula, etiam prætenduntur in magnum ipſius ſanctæ Sedis redundare detrimentum. Ideirò cum reſpectiue eaſdem facultatum, indultorum, & gratiarum Apoſtolicarum conceſſiones, ac literarum expeditiones factas non expectatis, nec receptis literis ipſorum priuilegiatorum, ſeu priuilegiandorum, conceſſiones quoque in vim conuentionum, & pactorum quomodolibet expiratorum fuiſſe, & eſſe erronæ, erroneeque reſpectiue expeditas, nullumque propterea, cum non ſit æquum, ut error veritati præualeat, intuliſſe, nec inferre potuiſſe, neque in futurum poſſe præiudicium Sedi Apoſtolicæ, ac ſtatui Eccleſiarum, ſtatumque vltimum ipſarum Eccleſiarum, & reſpectiue Ciuitatum, Terrarum, Dominiorum, Caſtrorum, & locorum iurisdictionalium prædictorum, & quarumcunque facultatum, gratiarum, conceſſionum, aliorumque iurium Sedis Apoſtolice, & Eccleſiarum inferiorum non fuiſſe, nec vnquam eſſe attendendum, ubi de antecedenti contrario ſtatu, vel initio conſtat, modo, & forma præmiſſis pariter declaramus, ac decernimus, & reſpectiue omnia præiudicialia tollimus, & irritamus, ac decreta in prouiſionibus prædictarum Eccleſiarum appoſita non expiraſſe, nec expirare, ſed donec adimpleta fuerint, vigere, & in ſequentibus cenſeri repetita etiam declaramus, ſicque in poſterum perpetuò obſervari volumus. Et quatenus vnquam contingeret, tam ſuper præſentium literarum, quam ſuper quarumcunque conceſſionum, facultatum, indultorum, gratiarum, ac diſpoſitionum Apoſtolicarum in fauorem Imperatoris, Regum, Principum, Rerumpublicarum, Dominiorum, Nationum, Prouinciæ, ſeu Regnorum per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & per Nos conceſſorum, ſeu aliàs à Sede Apoſtolica emanatarum, interpretatione, vel declaratione hæſitari, vel dubitari, tunc omnibus, & ſingulis cuiuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, qualitatis, ac dignitatis etiam Eccleſiaſticæ exiſtentibus, etiam quomodolibet, ut præmittitur, qualificatis, etiam regularibus cuiuſcumque ordinis, inſtituti, congregationis, ac ſocietatis, de quibus indiuidua expreſſio faciendæ foret, quamlibet interpretationem, ac declarationem ſub maioris excommunicationis lætæ ſententiæ, ac nullitatis omnium gerendorum poenis, eo ipſo, etiam nulla facta declaratione incurrendis prohibemus, & interdiciamus, & quamcunque declarationem quomodolibet neceſſariam, ſeu opportunitatem deſuper quodocunque faciendam dumtaxat Nobis, ac Romanis Pontificibus ſucceſſoribus noſtris canonicè intrantibus perpetuò referoamus, & ante factas declarationes huiusmodi volumus præſentes noſtras literas, & quaſcumque alias conceſſiones, ac diſpoſitiones Apoſtolicas prædictas eſſe intelligendas

Intelligendas ad literam, prout iacent: Præsentes quoque literas, ac omnia, & singula in eis contenta etiam ex eo, quod quicumque in præmissis, seu eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis nullatenus consenserint, & ad ea vocati, citati, vel auditi non fuerint, minusque causæ, propter quas eadem præsentis emanarunt, deductæ, verificatæ, seu aliàs sufficienter, aut etiam villo modo iustificatæ non fuerint, nullo vnquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostre, aut alio quovis, quantumlibet magno, inexcogitato, & substantiali defectu, aut ex quovis alio capite à iure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine resultant, siue præscriptionis etiam quadraginta annorum, & immemorabilis, ac enormis, enormissimæ, & totalis lationis, aut quocumque alio colore, vel prætextu, etiam in corpore Iuris clauso, seu ex quacumque causa, & occasione etiam quantumvis iusta, rationabili, & privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessariò exprimenda foret, aut quod de voluntate nostra huiusmodi, & aliis superius expressis, seu relictis nihil vllibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari, inuolueri, retractari, in ius, vel controuersiam reuocari, aut ad terminos Iuris reduci, vel aduersus illas restitutionis in integrum, aperiitionis, reductionis ad viam, & terminos Iuris, aut aliud quodcumque Iuris, facti, gratiæ, vel iustitiæ remedium impetrari, seu etiam motu proprio, & aliàs quomodolibet concedi, aut sic impetrato, vel concessio quempiam vti, seu se inuare in iudicio, vel extra illud minime posse, sed easdem præsentis semper validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum inuolubiliter obseruari, sique, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam Palatii Apostolici Auditores, Clericosque Præsidentes, ac Cameram, & quovis Sedis, & Cameræ prædictarum ministros, & officiales, necnon S. R. E. Cardinales, etiam Vicecanc. Camerarios, ac etiam de latere Legatos, eiusdemque Sedis Nuncios, ac quascunque Congregationes, etiam specialem expressionem requirentes, etiam quorumcumque S. R. E. Cardinalium, & Prælatorum, & quovis alios quacumque auctoritate fungentes nunc, & pro tempore existentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, declarandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, semper, & vbique iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, similiter decernimus. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, tam generalibus, quam specialibus: etiam in Conciliis vniuersalibus editis, & quatenus opus sit, regula nostra de non tollendo iure quæsito, & fel. rec. Pij Papæ I. V. etiam prædecessoris nostri de gratiis qualescumque interesse Cam. Apostolicæ concernentibus, infra certum tunc expressum tempus in eadem Camera præsentandis, & registrandis, itavt præsentis nullo vnquam tēpore in eadem Camera presentari, seu registrari necesse sit: necnon quibusvis conuentionibus, tolerantis, consensibus, taciturnitatibus, permissionibus, vñibus, consuetudinibus, etiam longissimis, & immemorabilibus, etiam cum asserta fama privilegij Apostolici, ac statutis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis: privilegiis quoque indultis, concessionibus, licentiis, & literis Apostolicis quibuscumque personis etiam, vt præmittitur, qualificatis, ac Prouinciis, Regnis, Ciuitatibus, Vniuersitatibus, Ecclesiis, Ordinibus etiam Milita-

ribus, etiam S. Ioan. Hierosolymitani, Congregationibus, Institutis, Societati Ictu, aliisque locis, & personis quibuscumque, etiam speciali nota, & expressione dignis, etiam motu, scientia, deliberatione, ac potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, etiam irritantibus, & aliàs quomodolibet in contrariū præmissorum concessis, editis, factis, ac pluries, & iteratis vicibus confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio faciendæ, aut alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti essent, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis, formamque in illis traditam pro seruata habentes, ad præmissorum effectum specialiter, & expressè derogamus, ac derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Non intendimus autem per præsentis tollere declarationes, & causarum terminationes, ac alias, quæ etiam respectu iurisdictionalium, tam allodialium, quam feudalium, præsertim in ditione temporali Sedis Apostolicæ consistentium, factæ, seu factæ fuerint hucusque, vel in futurum fient iudicialiter, vel etiam extrajudicialiter, causa tamen cognita in Romana Curia, per Rotam, vel Cameram, aut etiam per specialiter deputatam, seu deputatum à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, vel à Nobis, seu à successoribus nostris Congregationem, aut Iudicem: Nec etiam tollere centenariam præscriptionem concurrentibus de iure requisitis: Nec immemorabilem, nisi in casibus, in quibus per sacros Canones, seu Concilia vniuersalia, vel Constitutiones, Ordinationes, aut dispositiones Apostolicas illa reprobat, seu illi derogator, aut aliàs de iure illa non suffragatur, firma tamen, & illibata remanente Bulla Cœnæ Domini, tam per Nos, & Rom. Pontifices prædecessores nostros publicata, quam in posterum à Nobis, & successoribus nostris publicanda, quoad omnia, & singula, quæ in ea continentur. Volumus autem, & Apostolica auctoritate decernimus, vt eadem præsentis ad Valuas Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ de Vrbe per aliquem ex Curforibus nostris publicentur, & affigantur, quæ sic publicatæ, & affixæ omnes, & singulos, quos concernunt, ardeant, & afficiant, perinde ac si illorum vnicuique personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 5. Iunij MDCXLI. Pontificatus Nostri Anno decimo octauo.

M. A. Maraldus.

Publicatio.

Die 14. Augusti, anno vt supra, Pontificatus decimo octauo, supradicta litera Apostolica publicata & affixæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ Urbis per me Dominum Varesium S. D. N. Papæ Curforem, &c.

Pro Mag. Curforum Dominicus Mangilius Curf.

VRBANI

VRBANI VIII. BVLLA.

Decreta Sanctæ Congregationis Concilij
authoritate edita.

De Celebratione Missarum.

VRBANVS EPISCOPVS,
Sernus Sernorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cum sæpè contingat, in quibusdam Ecclesiis tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis, aut piorum elemosynis impositum esse, ut illis pro singulis diebus præscriptis nequeat satisfieri; & tamen noua onera Missarum in dies suscipiantur, indeque fiat, ut depereat pia testantium voluntates, obstricta benefactoribus fides violeatur, defunctorum animæ suffragiis priuentur, Ecclesiis debitas subtrahatur cultus, ac Christi fideles graui scandalo affecti, plerumque à similibus charitatis operibus retrahantur: Cumque his malis maximum inter cætera fomentum præbeat, aut quod ij, qui Missas supra vires celebrandas suscipiunt, sperent illas breui ad pauciores numerum à Superioribus reductum iri; aut quodd Ecclesiis, forte pecuniarum absumpta, plerumque nuda remaneant onera Missarum absque vlllo emolumento; aut quodd elemosyna pro illis celebrandis sit adeò tenuis, ut non facile inueniantur, qui velint huic se muneri subicere, & redditus Ecclesiæ, aut Monasterij adeò exigui, ut Sacerdotes pro necessaria sua sustentatione nouis se oneribus obstringere compellantur: Sacra Congregatio Card. Conc. Trid. Interpretum animaduertens, facturam se rem Deo gratissimam, charitativam ac Iustitiæ maximè consentaneam, si pro viribus satagat, hunc teterissimum abusum à Christiana Republica conuellere, atque eradicare, Sanctiss. D. N. Urbani Diuina Prouidentia PP. VIIII. authoritate sibi specialiter attributa, infra-scripta Decreta edidit.

Ac primò districtè prohibet, atque interdicat, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel alijs quoquo modo reducant onera vlla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur; alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omninò nullas, atque inanes decernit.

Deinde ubi pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatis celebrandis plura stipendia, quantumcunque incongrua, & exigua, siue ab vna, siue à pluribus personis collata fuerint, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesiis, Capellis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Monasteriis, Conuentibus, Congregationibus, Domibus, ac locis pijs quibuscumque, tam secularibus, quàm regularibus, Sacra Congregatio sub attestatione Diuini Iudicij mandat, ac præcipit, ut absolurè tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ elemosynæ præscriptæ fuerint; ita ut alioquin ij, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant, quinimodò grauius peccent, & ad restitutionem teneantur.

Id verò, ut deinceps obseruetur exactius, Sacra Congregatio eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibuscumque personis, Ecclesiis, ac locis pijs, tam secularibus, quàm regularibus cuiuscumque

Ordinis, Congregationis, & Instituti, quatenusque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Annuariariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Ac similiter omne damnabile lucrum ab Ecclesia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte eiusdem elemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Præterea, ne in Ecclesiis, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis eò tepidiores, ac segniores reddantur, quod onera huiusmodi cum nulla, aut parua sine vtilitate coniuncta: statuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monasteriis, Conuentibus, ac locis omnibus, tam secularibus, quàm regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab ijs, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis, statim deponi debeant penes Aedem Sacram, vel personam fidei, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum inuestiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa, & indiuidua mentione oneris, quod illis annexum reperitur: ac si eadem bona immobilia auctoritate Apostolica deinceps alienari contigerit, eorundem pretium sub eadem pœna, ut supra, deponi, atque in alijs bonis stabilibus itidem fructiferis, cum eiusdem oneris repetitione, atque annexione conuerti debeat.

At hæc Sacra Congregatio quibuscumque Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiis, ac piorum locorum, tam secularium, quàm regularium Superioribus, vel alijs, ad quos pertinet, districtè prohibet, ne in posterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum: seculares quidem sine Episcopi, vel eius generalis Vicarij, Regulares verò sine Generalis, vel Prouincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda: alioquin secularis, qui huius prohibitionis transgressor extiterit ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso: Regularis verò pœnam priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuè inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque actiua, ac passiva, absque alia declaratione incurrat. Elemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis, ita demùm iisdem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut noua, quæque onera suscipere valeant: alioquin omninò abstineant ab huiusmodi elemosynis, etiam spontè oblati in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa, Elemosyna pro Missis, vel alia simili, sub iisdem pœnis ipso facto incurrendis, ne fideles hac ratione frustrentur: Episcopus verò, seu eius Vicarius, aut Generalis, vel Prouincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus diligenter inquirant de singulis Missarum celebrandarum obligationibus cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut loco pio incumbendis: nec antea assensum huiusmodi, aut licentiam præbeant, quàm eis legitime constiterit, illius Sacerdotes tam nouo oneri suscipiendo, quam antiquis iam susceptis satisfacere posse: præcipuamque rationem habeant, ut redditus, qui Ecclesiis, & locis relinquuntur, omninò respondeant oneribus adiunctis, secundum morem cuiusque Ciuitatis, vel Prouinciæ, intelligantque si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in nouissimo die se huius prætermi sibi muneris rationem esse reddituros.

Postremò

Postremo Illustres SS. Patres, non sine graui animi dolore intelligentes, mala ferè omnia, quæ regularem disciplinam euertunt, ac præcipuè nimiam hanc facilitatem fouent in oneribus Militarum super vites suscipiendis, veluti ex infecta radice pullulare ex maiori Regularium numero, quam ferant redditus, & elemosynæ cuiusque Monasterij: inhærentes Summorum Pontificum, ac Sacri Trid. Conc. decretis hac de re editis, Sanctissimi D.N. auctoritate præcipiunt ac mandant omnibus, & singulis Generalibus, Prouincialibus, Commissariis, Ministris, Præfidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicariis, & quibuscumque aliis Superioribus Monasteriorum, Conuentuum, ac Domorum regularium bona immobilia possidentium, vel non possidentium, cuiuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti existentium intra fines Italiae, & Insularum adiacentium, vt singuli ad quos pertinet, in qualibet Prouincia, exhibitis duobus, aut tribus Regularibus sui Ordinis, vel Congregationis probatoribus, & rerum vsu peritoribus, bona immobilia, census, redditus, & proventus omnes, consuetas item elemosynas, & obuentiones, tam communes Monasteriorum, Conuentuum, & Domorum eiusdem Prouinciæ, quam etiam singularibus personis religiosis assignatas, seu permissas, in communem vsum deinceps conferendas, decem annorum immediatè præcedentium habita ratione diligenter, & maturè recognoscant, iis omnibus detractis, quæ reparationes, præstationes, grandines, sterilitates, aliæve cuiuslibet generis onera consueuerunt absorbere: eaque omnia scripto fideliter exarata idem Superior, cuius interest, in proximo Capitulo, seu Congregatione generali, vel prouinciali coram tribus Iudicibus ab ipso met Capitulo, & Congregatione deligendis proponat, qui computatis huiusmodi redditibus, elemosynis, & obuentionibus vniuersis, & oneribus, vt supra detractis, sedulo examinent, quot religiosi homines, connumeratis etiam laicis, aliisque necessariis seruientibus, in vnoquoque Monasterio, Conuentu, & Domo regulari, iuxta regionis, & proprii instituti morem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant sustentari. Tum eorundem bonorum, reddituum, elemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Capitulo, seu Congregationi exhibeant, vt in illo diligenter omnibus discussis, cuiusque familiae, Monasterij, Conuentus, ac Domus regularis in singula quaque prouincia certus earum tantum personarum numerus Patrum capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, elemosynis, & obuentionibus, vt superius, sufficienter alii possint. Ne verò Superiores qui id præstare debent, serius quam par est, suo muneri satisficiant, mandat Sacra Congregatio, vt infra annum post proximum Capitulum generale, vel prouinciale computandum, omnia hoc de genere particulariter gesta, in authenticam formam redacta ad Sacram ipsam Congregationem Concilij singuli mittant, numerumque familiae, singulorumque Conuentuum, Monasteriorum, & Domorum huiusmodi regularium, Capituli, seu Congregationis generalis, vel prouincialis sententia, & auctoritate præfixitum, idè Superiores, tam Generales, & Prouinciales omnes, quam locales perpetuò seruare omnino teneantur, nec possint illum quoquo modo augere, etiam prætextu augmenti reddituum, absque Sacra ipsius Congregationis licentia, Superiores autem huiusmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præstiterint, vel numerum, vt supra præscriptum, quouis modo augere præsumpserint, priuationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebunt, vocisque actiue, ac passiuæ, & ad omnia suæ religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipso incurrere, atque aliis etiã grauioribus à Sede Apostolica infligendis pœnis Sacra Cōgreg. subiaccere voluit, & declarauit.

Thom. Delbene de Immun. Eccl. Pars II.

Deinceps verò Monasterium, Conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium nullibi recipiatur, nisi præter alia ad id requisita, in singulis eiusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis elemosynis, detractis omnibus vt supra detrahendis, competenter sustentari valeant, ad præscriptum decreti fel. rec. Greg. X V. hac de re editi. Alioquin Monasteria, & loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, vt supra, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitauerint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ iurisdictioni subiecta esse intelligantur.

Porro, ne vilo vnquam tempore hæc in obliuionem, seu desuetudinem abeant, Superiores locales cuiusque Monasterij, Conuentus, ac Domus regularis curare, atque efficere teneantur sub pœna priuationis officij, vocisque actiue, & passiuæ ipso facto incurrenda, vt in perpetuum sexto quoque mense, idest feria secunda post primam Dominicam Aduentus, & feria sexta post Octauam Corporis Christi, præsentibus ordinationes in publica mensa perlegantur. Ordinibus & tam Ecclesiasticis personis cuiuscumque sint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis, quocumque honore, ac potestate fultis, præsentia Decreta declarandi, vel interpretandi, facultate penitus interdicta.

Non obstantibus quoad supra scripta omnia, & singula in præsentibus Decretis contenta, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis in fauorem quorumcumque personarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioan. Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuslibet alterius instituti, etiam necessariò, & in indiuiduo exprimendi Ecclesiarum, Monasteriorum, Conuentuum, Collegiorum, Capitulorum, Hospitalium, Confraternitatum, & aliorum quorumcumque, tam secularium, quam regularium locorum, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari Magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus Decretis, etiam Motu proprio, & ex certa sciencia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis specialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro expresse habentes, quibus, quoad ea, quæ præsentibus aduersantur, illis alias in suo robore permansuris, Sacra Congregatio Sanctitatis suæ auctoritate, & specialiter, & expresse derogat, cæterisque contrariis quibuscumque.

Et ne præmissorum ignorantia à quoquam prætendi possit, voluit eadem Sacra Congregatio, vt præsentibus Ordinationes in Valuis Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vrbe, ac in Acie Campi Floræ, vt moris est, affixæ, omnes, ad quos pertinet, ita arctent, & afficiant, ac si vnicuique personaliter intimatæ fuissent. Vtque eandem præsentium transumptis, etiã impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate

E c

Ecclesiastica

Ecclesiastica constituta munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel offensæ.

Datum Romæ die 21. Iunij 1625.

Cosmus Cardinalis de Torres.

Loco † Sigilli.

Prosper Fagnanus Sacr. Congreg. Secr.

Publicatio.

Anno Domini Nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimoquinto, Indictione octava, Pontificatus autem in Christo Patris, & Domini nostri D. Urbani divina providentia Papæ VII. anno eius tertio, die vero vigesima secunda mensis Septembris, superscripta decreta affixa, & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe ac in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Camillum Fundatum, & Fabium Emilianum Sanctiss. D. N. PP. Cursores.

Brandimartes Latinus prelibati S. D. N. PP. ac S. Roman. & Vniuersalis Inquisitionis Cursores pro Mag. DD. Cursores.

VRBANI VIII. BVLLA.

Decretum Congregationis Concilij S. D. N. Urbani Papæ VII. iussu editum. De rebus Regularium non alienandis.

VRBANVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum rerum experimento edocta quantum Religiones accipiant detrimenti ex bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium distractionibus, quas crebro faciunt Regulares Apostolicis privilegiis innixi, ac proinde operæ pretium putans illorum facilitatem aliqua ratione compescere: speciali Sanctissimi D. N. iussu Generalibus, & Prouincialibus Capitulis, vel Congregationibus, Abbatibus, Generalibus, & quibuscumque aliis Superioribus Regularibus, cuiusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, vel Instituti, intra fines Europæ existentibus, omnium rerum, & bonorum immobilium, ac pretiosorum mobilium alienationem, omnēque pactum, per quod ipsorum dominium transfertur, census perpetuos, seu vitalitios, hypothecam, locationem, & conductionem ultra triennium, concessionem in feudum, vel emphyteusim, præterquā in casibus à iure permissis, facere perpetuū prohibet, atque interdicit absque ipsius Congregationis Concilij expressa licentia in scriptis, & gratis concedenda; sub pœna priuationis omnium beneficiorum, quæ tunc obtrinebunt, vocisque actiue, & passiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia imposterum obtinenda, quam ipso facto absque alia declaratione incurrant, subblata etiam Generali, & Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; pœnis nihilominus Apostolicarum Constit. & præsertim fel. record. Pauli II. quæ incipit Ambitiose, in suo robore permanens. Alienationes verò, pacta, census, hypothecas, locationes, conductiones, & concessionem quascumque contra huiusmodi prohibitionem faciendas, Sanctitatis Suae auctoritate ipso iure nullas, atque irritas decernit. Non

obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis in fauorem quorumcunque petitionum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Militarium etiam S. Ioan. Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiusvis alterius instituti, etiam necessariò, & in individuo exprimendi, Monasteriorum, Conuentuum, Collegiorum, Domorum, ac locorum Regularium quorumcunque, necnon illorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia robotatis statutis, vel consuetudinibus, etiam inmemorabilibus, exemptionibus quoque indultis, & privilegiis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viā communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis; etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ac formis specialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi præsentibus pro expressis habentes, quibus quoad ea, quæ præsentibus decreto, ac prohibitioni aduersantur, illis alias in suo robore permanens, specialiter, & expresse, Sanctitatis Suae auctoritate derogat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ, die vij. Septembris M.DC.XXIV.

Cosmus Card. de Torres.

Loco † Sigilli.

Die xvj. Septembris 1624. Supradictum decretum affixum, & publicatum fuit in acie Campi Floræ, & aliis solitis Urbis, per me Ioan. Radica Sanctiss. D. N. PP. Cursores.

Brandimartes Latinus pro D. Mag. Cursores.

Stante tamen prohibitione prædicta, S. Congregatio declarauit anno 1625, quod tali prohibitione quoad immobilia non comprehendantur Clerici Regulares Theatini, sub his verbis:

S. Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, Religionem Clericorum Regularium Theatinorum, quamdiu Institutum non possidendi bona immobilia retineat, quoad bona immobilia non comprehendendi in prohibitione nuper edita de rebus regularium non alienandis.

Cosmus Cardinalis de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congreg. Secret.

Cum post editum decretum de rebus Regularium non alienandis, compertum sit, Regulares, qui eadem decreto prohibentur census imponere, & alios contractus facere super bonis ad eorum Monasteria pertinentes, loco censuum, & contractuum huiusmodi pecunias accipere mutuo, etiam sine alienius lucri solutione, vel ad cambium cum solutione alienius lucri, etiam cessantis, vel damni emergentis, cum obligatione, seu hypotheca bonorum, aut dato pignore. Cumque ex huiusmodi contractibus eludatur mens S. Congregationis, cui in primis in votis fuit consulere Religionum indennitati, quæ ex dictis contractibus plurimum læduntur, S. D. N. approbante, decreuit, & declarauit, non licere Regularibus pecunias, vi supra proponitur, accipere, & si acceperint, in ipsius decreti pœnas ipso facto incidere.

Datum

Cap. VIII. & Bulla Innocentij X. 327

Datum Romæ 21. Martij 1626, quod innouatur hac die 19. Septembris 1643.

Ioan. B. Card. Pamphilius.

Franciscus Paulinus S. C. Conc. Secr.

Die 21. Octobris 1643. supradictum Decretum affixum, & publicatum fuit in acie Campi Floræ, & aliis locis solitis Urbis per me Franciscum Angelicum Cursorem.

Dominicus Mangilius pro D. Mag. Curf.

INNOCENTII X. BVLLA.

Decretum Sacræ Congregationis supremæ & Vniuersalis Inquisitionis in tota Republica Christiana à Sanctâ Sede contra hæreticam prauitatem specialiter deputatæ.

Feria v. die 15. Ianuarij 1654.

INNOCENTIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Circumfertur in Vrbe, & forsan aliis in locis quoddam manuscriptum Idiomate Hispano exaratum, quod incipit, Por mano d'este Nuncio regio Su Excelentia vna Carta, &c. & fuit, Lo que mas conuenga al seruicio de Dios, bien de las Almas, y recta iusticia. Cuius manuscripti Auctor (vt publicè fertur) est, BENEDICTVS DE TREGLES Collateralis Consilij, siue Cancellariæ Neapolitanæ Regens, in quo inter alias Propositiones temerarias, & scandalosas habetur quæ infra sequitur, videlicet: LA IVRISDICCION ECLESIASTICA QUE TOCA A SV SANTIDAD COMO A PONTIFICE, EVERA DE SV TERRITORIO TEMPORAL RESPECTO A LAS CAUSAS, ET PERSONAS, Y A DETERMINADAS CAUSAS, Y PERSONAS SE RESTRINGE, Y EN ELLAS SOLAMENTE SE PUEDE EXERCITAR, PERO EL TERRITORIO NO ES SVYO SINO DEL REY, Y ASSI COMO QUIEN EXERCITA IVRISDICCION EN AGENO TERRITORIO, TIENE OBLIGACION A PEDIR EL BENEPLACITO AL DUEÑO DE LA RIVISDICCION AQVEL TERRITORIO, ASSI QUANDO SIN TENER IVRISDICCION DE TERRITORIO QUIERE EL PONTIFICE EXERCITARLA EN EL DEL REY SOBRE LAS CAUSAS, O PERSONAS, EN QUIEN LE TOCA, DEVE PERMITIR, SE EXAMINEN POR EL PRINCIPE TEMPORAL SVS RESCRIPTOS, PARA QUE RECONOZCA SI SON DE SV IVRISDICCION LAS CAUSAS Y PERSONAS QUE EN ELLOS SE CONTIENEN.

Quam quidem propositionem iussu Sanctissimi D. N. Innocentij Papæ Decimi à Qualificatoribus Supremæ, & Vniuersalis Inquisitionis examinatam, & pensam, iidem Qualificatores vnanimi consensu, SCHISMATICAM, ET HÆRETICAM CENSERVNT.

Quocirca, ne ex lectura præfati manuscripti pravis opinionibus, & Hæresibus Christi fideles inficiantur, & depraventur. Eadem Congregatio Supremæ, & Vniuersalis Inquisitionis prædictum manuscriptum, siue Hispano, siue alio quocumque idiomate circumferatur, & diuulgetur, de speciali mandato Sanctitatis Sæ omnino prohibet, & damnat, sub pœnis, & censuris in Indice Librorum prohibitorum contentis.

Et nisi illius Auctor quamprimum sese expurgauerit, Thom. Delbene de Immun. Eccl. Pars II.

rit, censuris, ac aliis pœnis Ecclesiasticis intelligat se omnino coercendum.

Ioannes Antonius Thomafius Sanctæ Rom. & Vniuers. Inquisitionis Notarius.

Publicatio.

Anno à Natiuitate D. N. Iesu Christi millesimo sexcentesimo quinquagesimoquarto, Indictione septima, die vero decimasexta mensis Ianuarij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Innocentij diuina Providentia Papæ X. anno eius decimo, supradictum decretum affixum, & publicatum fuit ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateran. & S. Petri de Vrbe, necnon ad valuas Palatij Sac. Inquisitionis, Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ, vt moris est, per me Hieronymum Mascellam eiusdem Sanctiss. D. N. Papæ & Sanctissimæ Inquisitionis Cursorem.

INNOCENTII X. BVLLA.

Declaratio nullitatis Literarum Senatus Mediolani, & Edicti Gubernatoris Status Mediolanensis super obseruatione festiuitatis S. Dominici in dicto Statu.

INNOCENTIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

VM nuper ad notitiam nostram non sine graui animi nostri molestia peruenerit, quod dilecti filij Senatus Mediolani per literas circulares datas die xx. Iunij proximè præteriti, & dilectus filius nobilis vir modernus Gubernator Status Mediolani per Edictum publicatum die 30. eiusdem mensis Iunij mandauerint obseruari diem festum Sancti Dominici die quarta mensis Augusti cuiuslibet anni in toto illo Statu, præcipientes vt Populi & subditi illius Status abstinere ab operibus seculilibus, & artifices tabernæ & apothecæ clausas teneant, prout seruatur ceteris diebus festis ex præcepto, & vltius in Edicto prædicto exprimitur festiuitatem esse celebrandam cum omni deuotione, ac pietate Christiana: Nos, quibus vniuersalis Ecclesiæ regimen a Domino commissum est, considerantes quàm perniciosum authoritati Ecclesiasticæ id esse possit, cum Principes laici, quos in rebus Ecclesiæ obsequendi potius manet necessitas, quàm authoritas imperandi, non habeant facultatem indiendi dies festos in honorem Sanctorum; De Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium sacris Ritibus præpositorum, quibus hoc negotium discutendum commissimus, consilio prædictas literas, ac Edictum emanata authoritate laicali super obseruatione prædictæ festiuitatis Sancti Dominici, fuisse & esse omnino nullius roboris, & momenti, nec aliquo modo seruanda, Apostolica authoritate tenore præsentium declaramus; sicque & non aliter in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdem S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & quosvis alios quacumque authoritate fungentes, sublatæ eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub

Ee 2 Annula

Annulo Piscatoris, die vj. Octobris M.DC.LIII. Pontificatus nostri anno 10.

G. G. VALTERIVS.

ALEXANDRI VII. BVLLA.

Literæ Processus lectæ die Cœnæ Domini
M. DC. LVI.

In nomine Sanctiss. & indiuiduæ Trinitatis,
Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.
Amen.

Nouerint vniuersi, & singuli hoc præsens Transumptum inspecluri, quod nos Odoardus Vecchiarellius Protonotarius Apostolicus utriusque Signatura, Sanctissimi D.N. Papa Referendarius, necnon Curia Causarum Cam. Apost. Generalis Auditor, Romanæque Curia Index ordinarius, sententiarum quoque, & censurarum tam in eadem Romana Curia, quam extra eam latorum, ac literarum Apostolicarum quarumcumque vniuersalis, & merus executor ab eodem S. D. N. Papa specialiter electus, & deputatus, vidimus, & diligenter inspicimus literas Apost. S. D. N. ALEXANDRI diuina Previdentia Papa VII. hodie, quæ fuit dies feria quinta, & Cœnæ Domini, solenniter more solito lectas, & publicatas, eiusque Bullam plumbeâ cum chordula rubei croceique colorum more Romana Curia pendente expeditas, & omni suspitione carentes tenoris prout infra, videlicet.

ALEXANDER EPISCOPVS,
Seruus Seruorum Dei. Ad futuram
rei memoriam.

Excommunic. & anathematizantur.

Pastoralis Romani Pontificis vigilantia, & sollicitudo, cum omni Christianæ Reipublicæ paci, & tranquillitati procurandæ, pro sui muneris officio assidue versatur, tum potissimum in Catholicæ fidei, sine qua impossibile est placere Deo, vnitatem, atque integritatem retinenda, & conseruanda maxime elucet: Nimirum, ut fideles Christi non sint paruuli fluctuant, neque circumferantur omni vento doctrinæ in requiritia hominum, ad circumuentionem erroris, sed omnes occurrant in vnitatem fidei, & agnitionis filij Dei in virum perfectum, neque se in huius vitæ societatem & communionem dent, ut inter se alter alteri offensionem præbeat: sed potius in vinculo charitatis coniuncti, tanquam vnius corporis membra sub Christo capite, eiusque in terris Vicario Rom. Pontifice Beatissimi Petri Successore, à quo totius Ecclesiæ vnitatis dimanat, augeantur in ædificationem, atque ita diuina gratia adiutrice, sic præsentis vitæ quiete gaudeant, ut futura quoque beatitudine perfruantur. Ob quas sanè causas Rom. Pontifices Prædecessores nostri, hodierna die, quæ anniuersaria Dominicæ Cœnæ commemoratione solennis est, spiritualem Ecclesiasticæ disciplinæ gladium, & salutaria iustitiæ arma per ministerium Summi Apostolatus ad Dei gloriam, & animarum salutem solenniter exercere conseruerunt. Nos igitur, quibus nihil optabilius est, quam fidei inuiolatam integritatem, publicam pacem, & iustitiam, Deo auctore tueri, vetustum, & solennem hunc morem sequentes,

Heretici cuiuscumque sectæ, eorumdem fautores, libros legentes, tenentes, aut imprimentes & schismatici.

1. Excommunicamus, & anathematizamus, ex parte Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostra, quoscumque Hussitas, Vv-

chlephistas, Luteranos, Zuingianos, Calvinistas, Vgonotos, Anabaptistas, Trinitarios, & à Christiana fide apostatas, ac omnes, & singulos alios hæreticos quocumque nomine censeantur, & cuiuscumque sectæ existant, ac eis credentes, eorumque receptatores, fautores, & generaliter quoslibet illorum defensores, ac eorumdem libros hæresim continentes, vel de Religione tractantes, sine auctoritate nostra & Sedis Apost. scienter legentes, aut retinentes, imprimentes, seu quomodo libet defendentes ex quavis causa publicè, vel occultè, quouis ingenio, vel colore, necnon schismaticos, & eos, qui se à nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis obedientia pertinaciter subtrahunt, vel recedunt.

Appellantes à Pontif. ad futurum Concilium, eorumque fautores.

2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos cuiuscumque status, gradus, seu conditionis fuerint: Vniuersitates verò, Collegia, & Capitula quocumque nomine nuncupentur, interdicimus ab ordinationibus, seu mandatis nostris, ac Romanorum Pontificum pro tempore existentium ad vniuersale futurum Concilium appellantes: necnon eos, quorum auxilio, consilio, vel fauore appellatum fuerit.

Pirata, atque eorum receptatores, & fautores.

3. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Corsarios, ac Latrunculos maritimos, discurrentes Mare nostrum, præcipuè à monte Argentario vsque ad Terracinam, ac omnes eorum fautores, receptatores, & defensores.

Naufragorum Christianorum cuiuscumque generis bona, etiam in litoribus inuenta surripientes.

4. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcumque nauibus tempestate, seu in transuersum (ut dici solet) iactatis, vel quoquo modo naufragium passis, siue in ipsis nauibus, siue ex eisdem eiectione in mari, vel in litore inuenta cuiuscumque generis bona, tam in nostris Tyrreni, & Adriatici, quam in cæteris cuiuscumque maris Regionibus & litoribus surripuerint: ita ut nec ob quodcumque priuilegium, consuetudinem, aut longissimi, & immemorabilis temporis possessionem, seu alium quemcumque pretextum excusari possint.

Imponentes noua pedagia, & gabellas, vel eas augentes.

5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in Terris suis noua Pedagia, seu gabellas, præterquam in casibus sibi à iure, seu ex speciali Sedis Apostolicæ licentia permisis imponunt, vel augent, seu imposita, vel augeri prohibita exigunt.

Falsific. lit. Apost. aut suppl. à quocumque auct. habente signatas, & falsò publicantes literas Apost.

6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falsarios literarum Apostolicarum, etiam in forma Breuis, ac supplicationum gratiam, vel iustitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel S. R. E. Vicecancellarios, seu gerentes vices eorum, aut de mandato eiusdem Rom. Pontificis signatarum, necnon falsò publicantes literas Apostolicas, & etiam falsò signantes supplicationes huiusmodi sub nomine Romani Pontificis, seu Vicecancellarij, aut gerentium vices prædictorum.

Deferentes arma, & alia vsui bellico idonea ad Turcas, vel alios Christiani nominis inimicos, & ad Reipubl. Christianam statum pertinentia, & idem in damnum Christianorum nuntiantes.

7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Saracenos, Turcas, & alios Christiani nominis hostes & inimicos, vel hæreticos per nostras, siue huius Sanctæ Sedis sententias expressè & nominatim declaratos deferunt, seu transmittunt equos, arma, ferrum, filum ferri, stannum, chalybem, omniaque

omniaque alia metallorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canabem, fures, tam ex ipso canabe, quam alia quacumque materia, & ipsam materiam, aliaque huiusmodi, quibus Christianos, & Catholicos impugnant: necnon illos, qui per se, vel alios de rebus statum Christianae Reipublicae concernentibus, in Christianorum perniciem, & damnum, ipsos Turcas, & Christianae Religionis inimicos, necnon Haereticos, in damnum Catholicae Religionis certiores faciunt, illisque ad id auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet praestant, Non obstantibus quibuscumque privilegiis quibusvis personis, Principibus, Rebuspublicis, per Nos, & Sedem praedictam hactenus concessis, de huiusmodi prohibitione expressam mentionem non facientibus.

Impedient. eos qui victualia, & alia necessaria Romam convehunt.

8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, seu invadentes eos, qui victualia, seu alia ad usum Rom. Curiae necessaria adducunt, ac etiam eos, qui ne ad Rom. Curiam adducantur, vel afferantur, prohibent, impediunt, seu haec facientes defendunt per se, vel alios, cuiuscumque fuerint ordinis, praesentiae, conditionis, & status, etiam si Pontificali, seu Regali, aut alia quavis Ecclesiastica, vel mundana praefueant dignitate.

Ad Sedem Apost. venient. vel ab ea recedent. sua aut aliorum opera ledentes, & sine iurisdictione vexant. in Curia commorantes.

9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos qui ad Sedem Apostolicam venientes, & recedentes ab eadem, sua, vel aliorum opera interficiunt, mutilant, spoliant, capiunt, detinent, necnon illos omnes, qui iurisdictionem ordinariam, vel delegatam à Nobis, vel Nostris Iudicibus non habentes, illam sibi temere vendicantes, similia contra morantes in eadem Curia audent perpetrare.

Romipetas, ac peregr. etiam in Urbe morantes, vel abeuntes ledentes.

10. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, seu depradantes Romipetas, seu Peregrinos ad Urbem causa devotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa recedentes, & in his dantes auxilium, consilium, vel favorem.

Offendentes S. R. E. Card. & alios Praelatos.

11. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter insequentes S. R. E. Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Sedisque Apostolicae Legatos, vel Nuncios, aut eos à suis Diocesis, Territoriis, Terris, seu Dominiis eicientes: Necnon ea mandantes, vel rata habentes, seu praestantes in eis auxilium, consilium, vel favorem.

Ad Rom. Cur. pro negotiis suis recurrentes per se, vel per alios ledentes.

12. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel per alios personas Ecclesiasticas quascumque, vel seculares ad Romanam Curiam super eorum causis, & negotiis recurrentes, ac illa in eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negotiorumque gestores, advocatos, procuratores, & agentes, seu etiam Auditores, vel Iudices super dictis causis, vel negotiis deputatos, occasione causarum, vel negotiorum huiusmodi occidunt, seu quoquo modo percutiunt, bonis spoliant, seu qui per se, vel per alios, directe, vel indirecte delicta huiusmodi committere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel favorem praestare non verentur, cuiuscumque praesentiae, & dignitatis fuerint.

Appellantes à gravamine, vel futura executione literarum Apostolicarum ad Laicam Potestatem.

13. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes tam Ecclesiasticos, quam seculares cuiuscumque dignitatis, qui praetextentes friuolam quandam appellationem à gravamine, vel futura executione lit. Apost. etiam in forma Brevis, tam gratiam, quam iustitiam concernentium: Necnon citationum, inhibitionum, sequestrationum, monitoriorum, processuum executorialium, & aliorum decretorum à Nobis, & à Sede praedicta, seu Legatis, Nunciis, Praesidentibus, Palatii nostri, & Cam. Apost. Auditoribus, Commissariis, aliisque Iudicibus, & Delegatis Apostolicis emanatorum, & quae pro tempore emanaverint, aut alias ad Curias seculares, & laicam potestatem recurrunt, & ab ea, instante etiam Fisci Procuratore, vel Advocato, appellationes huiusmodi admitti, ac literas, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia praedicta capi & retineri faciunt, quive illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine executioni demandari, aut ne Tabelliones, & Notarii super huiusmodi literarum & processuum executione instrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant, impediunt, vel prohibent, ac etiam partes, seu eorum agentes, consanguineos, affines, familiares, Notarios, exequutores, & subexequutores literarum, citationum, monitoriorum, & aliorum praedictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex Ciuitatibus, Locis, & Regnis ciiciunt, bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur per se, vel alium, seu alios, publice vel occulte, quive alias quibuscumque personis in genere, vel in specie, ne pro quibusvis eorum negotiis prosequendis, seu gratiis, vel literis impetrandis ad Rom. Cur. accedant, recursum habeant, seu gratias ipsas, vel literas à dicta Sede impetrent, seu impetratis utantur, directe prohibere, statuere, seu mandare, vel eas apud se, aut Notarios, seu Tabelliones, vel alias quomodolibet retinere praesumunt.

Executionem literarum Apostolicarum, aut aliarum expeditionum impediunt, & prohibentes ad gratias impetrandas accedentes.

14. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoscumque, qui per se, vel alios, auctoritate propria, ac de facto quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apostolicarum praetextu beneficiale, & decimarum, ac alias causas spirituales, & spiritualibus annexas, ab Auditoribus, & Commissariis nostris, aliisque Iudicibus Ecclesiasticis auocant, illorumve cursum, & audientiam, ac personas, Capitula, Conventus, Collegia, causas ipsas prosequi volentes impediunt, ac se de illarum cognitione tanquam Iudices interponunt: Quive partes adrices, quae illas committi fecerunt, & faciunt ad reuocandum, & reuocari faciendum citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum, vel consentiendum eis, contra quos tales inhibitiones emanarunt, à censuris, & poenis in illis contentis absolui, per statutum, vel alias compellunt, vel executionem literarum Apostolicarum, seu executorialium processuum, ac decretorum praedictorum quomodolibet impediunt, vel suum ad id favorem, consilium, aut assensum, etiam praetextu violentiae prohibendae, vel aliarum praetensionum, seu etiam donec ipsi ad Nos informandos, ut dicunt, supplicaverint, aut supplicari fecerint, nisi supplicationes huiusmodi coram Nobis, & Sede Apostolica legitime prosequantur; etiam si talia committentes fuerint Praesidentes Cancellarium, Consiliorum, Parliamentorum, Cancellarii, Vicecancellarii, Consilarii ordinarii,

ordinarij, vel extraordinarij quorumcunque Principum secularium, etiam Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque præfulgeant dignitate, aut Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Commendatarij, seu Vicarij fuerint.

Iudices seculares, qui Ecclesiasticas personas trahunt ad sua Tribunalia, quique Ecclesiasticam libertatem tollunt, aut in aliquo perturbant.

15. Quive ex eorum prætenso officio, vel ad instantiam partis, aut aliorum quorumcunque personas Ecclesiasticas, Capitula, Conventus, Collegia Ecclesiarum quorumcunque coram se ad suum Tribunal, Audientiam, Cancellariam, Consilium, vel Parlamentum, præter Iuris Canonici dispositionem trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant directè, vel indirectè, quovis quæsito colore: Necnon qui statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, seu quavis alia decreta in genere, vel in specie, ex quavis causa, & quovis quæsito colore, ac etiam prætextu cuiusvis consuetudinis, aut privilegij, vel alia quomodolibet fecerint, ordinaverint, & publicaverint, vel factis, & ordinatis vti fuerint, unde libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut aliàs quovis modo restringitur, seu nostris, & dictæ Sedis, ac quorumcunque Ecclesiarum iuribus quomodolibet directè, vel indirectè, tacitè, vel expressè præiudicatur.

Imped. Præl. ne sua iurisd. utantur, quique illorum, & deleg. iudicia eludentes ad Cur. secul. recur. aut contra illos decernunt, præstantesque auxilium.

16. Necnon qui Archiepiscopos, Episcopos, aliosque superiores & inferiores Prælatos, & omnes alios quoscumque Iudices Ecclesiasticos ordinarios quomodolibet hac de causa directè, vel indirectè carcerando, vel molestando eorum agentes, procuratores, necnon consanguineos, affines, aut aliàs impediunt, quominus sua iurisdictione Ecclesiastica contra quoscumque utantur, secundum quod Canones, & Sacræ Constitutiones Ecclesiasticæ, & decreta Conciliorum Generalium, & præsertim Tridentini statuunt; ac etiam eos, qui post ipsorum Ordinariorum, vel etiam ab eis delegatorum quorumcunque sententias, & decreta, aut aliàs fori Ecclesiastici iudicium eludentes, ad Cancellarias, & alias Curias seculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata, etiam pœnalia, Ordinariis, & delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant, eos quoque qui hæc decernunt, & exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrocinium, & favorem in eisdem.

Vsurpantes Sedis Apost. & quorumcunque Ecclesiasticas iurisdictiones, vel etiam fructus sequestrantes.

17. Quive iurisdictiones, seu fructus, redditus, & proventus ad Nos, Sedem Apostolicam, & quascunque Ecclesiasticas personas, rationes Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes usurpant, vel etiam quavis occasione, vel causa, sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia sequestrant.

Imponentes decimas, & alia onera personis Ecclesiasticis, Ecclesiis, Monasteriis, aut eorum fructibus.

18. Quive collectas, decimas, talleas, præstantias, & alia onera clericis, Prælati, & aliis personis Ecclesiasticis, ac eorum & Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum, bonis, illorumque fructibus, redditibus, & proventibus huiusmodi absque simili

Rom. Pont. speciali, & expressa licentia imponunt, & diversis etiam exquisitis modis exigunt, aut sic imposita, etiam à spontè dantibus, & concedentibus recipiunt. Necnon qui per se, vel alios, directè, vel indirectè prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel favorem præstare non verentur, cuiuscumque sint præminentie, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, & alij Potentatus quicunque, etiam Regnis, Provinciis, Civitatibus, & Terris quoquo modo Præsidentes, Consiliarij, & Senatores, aut quavis etiam Pontificali dignitate insigniti, Innoventes decreta super his per sacros Canones, tam in Lateranensi novissimè celebrato, quam aliis Conciliis generalibus edita, etiam cum censuris, & pœnis in eis contentis.

Iudices seculares, qui se interponunt in causis capitalibus, seu criminalibus contra Ecclesiasticas personas.

19. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoscunque Magistratus, & Iudices, Notarios, Scribas, exequutores, subexequutores quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus contra personas Ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiando, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali, specifica, & expressa huius Sanctæ Sedis Apostolicæ licentia, quique huiusmodi licentiam ad personas, & casus non expressos extendunt, vel aliàs illa perperam abutuntur, etiam si talia committentes fuerint Consiliarij, Vicecancellarij, aut quovis alio nomine nuncupati.

Occupantes bona, aut terras Ecclesiæ Romanæ, & illius iurisdictionem usurpantes.

20. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, seu alios, directè, vel indirectè sub quocunque titulo, vel colore inuadere, destruere, occupare, & detinere præsumperint, in totum, vel in partem, Almam Urbem, Regnum Siciliae, Insulas Sardiniae, & Corsicæ, Terras citra Pharium, Patrimonium Beati Petri in Tuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venesinum, Sabinensem, Marchiam Anconitanæ, Massæ Trebarie, Romandiola, Campaniæ, & maritimas Provincias, illarumque Terras, & loca, ac Terras specialis commissionis Arnulforum, Civitatesque nostras Bononiam, Casanam, Ariminum, Beneventum, Perusinum, Avenionem, Civitatem Castellum, Tudertum, Ferrariam, Comaculum, & alias Civitates, Terras, & loca, vel iura ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia, dictæque Romanæ Ecclesiæ mediata, vel immediata subiecta: necnon supremam iurisdictionem in illis Nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ competentem de facto usurpare, perturbare, & vexare variis modis præsumunt, necnon adherentes, fautores, & defensores eorum, seu illis auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet præstantes.

Absolutio soli Pontifici reservatur.

Volentes præsentis nostros processus, ac omnia, & quacunque his literis contenta, quousque alij huiusmodi processus à Nobis, aut Rom. Pont. pro tempore existente fiant, aut publicentur, durare, suosque effectus omnino sortiri.

Absolvere præsumentes excommunicantur.

Ceterum à prædictis sententiis nullus per alium quam per Rom. Pont. nisi in mortis articulo constitutus,

tus, nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo cautione præstita, absolui possit, etiam prætextu quarumvis facultatum, & indultorum quibuscumque personis Ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum regulatibus, etiam Episcopali, vel alia maiori dignitate præditis, ipsisque Ordinibus, & eorum Monasteriis, Conuentibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegiis, Confraternitatibus, Congregationibus, Hospitalibus, & locis piis, necnon laicis, etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus, per Nos, & dictam Sedem, ac cuiusvis Concilij decreta, verbo, literis, aut alia quacumque scriptura in genere, vel in specie concessorum, & innouatorum, aut concedendorum, & innouandorum.

Quod si forte aliqui contra tenorem præsentium talibus excommunicatione, & anathemate illaqueatis, vel eorum alicui absolutionis beneficium impendere de facto præsumpserint, eos excommunicationis sententia innodamus, grauius contra eos spiritualiter, & temporaliter, prout expedire nouerimus, processuri.

Papa absolutio non comprehendit eos, qui à præmissis non desisterint.

Declarantes ac protestantes quacumque absolutionem, etiam solenniter per Nos faciendam, prædictos excommunicatos sub præsentibus comprehensos, nisi prius à præmissis, cum vtro proposito ulterius similia non committendi, desisterint; ac quoad eos, qui contra Ecclesiasticam libertatem, vt præfertur, statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, & decreta huiusmodi publicè reuocauerint, & ex Archiuis, seu capitulatis locis, aut libris, in quibus annotata reperiuntur, deleri, & cassari, ac Nos de reuocatione huiusmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter suffragari, quin etiam per huiusmodi absolutionem, aut quoscumque alios actus contrarios, tacitos, vel expressos, ac etiam per patientiam, & tolerantiam nostram, vel successorum nostrorum quocumque tempore continuatam, in præmissis omnibus & singulis, ac quibuscumque iuribus Sedis Apost. & S. R. E. vnde cumque & quodcumque quæsitis, vel quærendis, nullatenus præiudicari posse, aut debere.

Non obstantibus privilegiis, indulgentiis, indultis & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, supradictis, vel eorum alicui, seu aliquibus aliis cuiuscumque ordinis, status, vel conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiam si, vt præfertur, Pontificali, Imperiali, Regali, seu quavis Ecclesiastica, & mundana præfulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Provinciis, Ciuitatibus, seu locis à prædicta Sede ex quavis causa, etiam per viam contractus, aut remunerationis: & sub quavis alia forma, & tenore, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis concessis, etiam continentibus quod excommunicari, anathematizari, vel interdicti non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de privilegiis, indulgentiis, & indultis, huiusmodi, ac de ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem, necnon consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac præscriptionibus quantumcumque longissimis, & aliis quibuscumque obseruatiis, scriptis, vel non scriptis, per quæ contra hos nostros processus, ac sententias, quominus includantur in eis, se iuuare valeant, vel tueri.

Quæ omnia quoad hoc, eorum omnium tenores, ac si ad verbum, nihil penitus omisso, infererentur, præsentibus pro expressis habentes, penitus tollimus, & omnino reuocamus, cæteraque contraria quæcumque.

Vt verò præsentis nostri processus ad publicam omnium notitiam facilius deducantur, chartas, seu membranas processus ipsos continentes, valuis Ecclesiæ S. Ioan. Lateran. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe appendi faciemus, vt ij, quos processus huiusmodi concernunt, quod ad ipsos non peruenierint, aut quod ipsos ignorauerint, nullam possint excusationem prætere, aut ignorantiam allegare, cum non sit verisimile, id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur. Insuper, vt processus ipsi, & præsentis literæ, ac omnia & singula in eis contenta eo fiant notiora, quod in plerisque Ciuitatibus, & locis fuerint publicata, vniuersis, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis, & Prælati vbi libet constitutis, per hæc scripta committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ distictè præcipiendo mandamus, vt per se, vel alium, seu alios præsentis literas, postquam eas receperint seu earum habuerint notitiam, semel in anno, aut si expedire viderint, etiam pluries in Ecclesiis suis, dum in eis maior populi multitudo ad diuina contenerit, solenniter publicent, & ad Christi fidelium mentes reducant, nuncient, & declarent.

Quicumque audiunt confessiones apud se has literas habeant.

Cæterum Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, alique locorum Ordinarij, & Ecclesiarum Prælati, necnon Rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac Presbyteri seculares, & quorumvis Ordinum regulares ad audiendas peccatorum confessiones quavis auctoritate deputati, transumptum præsentium literarum penes se habeant, easque diligenter legere, & percipere studeant. Volentes earundem præsentium transumptis etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, & sigillo Iudicis ordinarij Romanæ Curie, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem prorsus fidem in iudicio, & extra illud vbi que locorum adhibendam fore, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ excommunicationis, anathematizationis, interdicti, innouationis, declarationis, protestationis, iubilationis, reuocationis, commissionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Idib. Aprilis, Pontificatus Nostri anno 1.

Loco + Plumbi.

I. Card. Prodaturus.

G. Gualterius.

Visa di Curia P. Ciampinus.

P. Ciampinus.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto, Indictione nona, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Alexandri diuina Providentia Papa VII. anno eius secundo, die verò 13. mensis Aprilis, supradicta litera Apostolica, affixa, & publicata fuerunt ad valuas Curie, & in acie Campi Flora, ac in aliis locis solitis, & consuetis Urbis, per me Petrum Paulum de Grassis Apostolicum Cursorem.

Pro D. Mag. Curs. Iacobus Cornelius Cursor.

Quibus

Quibus quidem literis diligenter inspectis, illas ad requisitionem, & instantiam Mag. D. Iustini Gentilis Sanctissimi D. N. Papæ, & Cameræ Apostolicæ Proc. Fiscalis, per nostrum, & dictæ Curia Notarium, & Mensarium infra scriptum transumi, & exemplari, ac in hanc publicam transumpti formam redigi mandauimus, Decernentes, & volentes, vt huic præfenti transumpto, iuxta earundem literarum, & decreti in eis apppositi formam, continentiam, & tenorem, de cætero plena, & indubitata fides adhibeatur vbique locorum, ac si ipsæ literæ originales exhibita, vel ostensa forent, Quibus omnibus, & singulis auctoritatem nostram ordinariam, & decretum interposuimus, & interponimus per præfentes. In quorum fidem præfentes literas, atque præfens publicum instrumentum transumpti exinde fieri, & per dictum

nostrum, & Curia nostræ Notarium infra scriptum subscribi, & publicari mandauimus, nostrique soliti sigilli impressione muniri iussimus, & fecimus.

Datum Romæ ex ædibus nostris, an. Domini 1656. Indictione 5. die verò 13. mensis Aprilis, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris & Domini N. D. ALEXANDRI diuina providentia Papæ VII. anno 2. Præsentibus ibidem DD. Iacobo Simoncello, & Gaspare Chrysostomo, dictæ Curia nostræ Notariis, ad prædicta omnia & singula vocatis, habitis specialiter atque rogatis.

Loco † Sigilli.

Od. Vecchiarellius Auditor Cameræ.

Loco † Signi.

Dominicus Petruccioli Cur. Caus. Cameræ
Apostolicæ Notarius & Mensarius.

DEO OPT. MAX. sit sempiterna Laus, & Gloria. Amen.

ADDITIONES